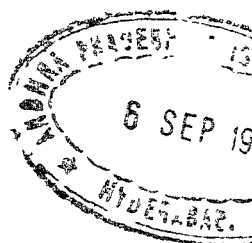


Issued on 8-8-60

18th December, 1959
(Friday)

Volume : XI

No. 5



ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Part II —Proceedings other than Questions and Answers.

CONTENTS

	Pages
Calling attention to matters of urgent Public Importance re Explosion of incendiary material in Begam Bazar, Hyderabad . .	[203]
Business of the House	[204]
Messages from the Council -	[205-206]
Setting up a Joint Select Committee to consider the Andhra Pradesh Village Panchavats Bill, 1959.	
The Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control Bill, 1959.	
Business of the House	[206]
Presentation of the Sixth Report of the Estimates Committee	[207]
Government Bill	[207-211]
The Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control Bill, 1959 (As Passed by the Council)—adopted.	
Discussion re Seasonal and Crop Conditions.	[211-264]

Note.—* at the commencement of the speech denotes confirmation not received in time from the Member.

The
Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates
(Part II—Proceedings other than Questions and Answers)
OFFICIAL REPORT.

Twenty-ninth day of the Ninth Session of the
 Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 18th December, 1959.

The House met at Nine of the Clock.

[*Mr. Speaker in the Chair*],

QUESTIONS AND ANSWERS

[SEE PART I.]

*Calling attention to matters of urgent Public Importance
 re: Explosion of incendiary material in Begum Bazar,
 Hyderabad.*

*శ్రీ జనవమానయ్య (అంధోల్):-అధ్యక్షా! 15-12-1959 న గోలకొండ పత్రికలో ఒక వార్త ప్రచురింపబడింది. 13-12-59న బేగంబజారులో ఏదో ప్రేలుడు సంభవించిందని, దానిలో 5 మంది చనిపోయారని, 17 గురికి గాయాలు తగిలి హాస్పిటల్ లో చేర్చారని అందులో వుంది. ఇత్తడి, రాగి, ఇనుము మొదలైన వస్తువులు అమ్ముకొనే వ్యాపారి ఏదో ప్రేలుడు సంబంధమైనవాటిని తెచ్చి వాటిపైన వుండే ఇనుమును ఇత్తడిని వేరుచేయటానికి సమ్మెటలో దెబ్బకొట్టినందువల్ల మూడు అంతస్తుల బిల్డింగ్ కూలిపోయి 5 మంది చనిపోయారు. 17 మందికి గాయాలు తగిలాయి. ఈ విషయం గురించి 14-12-59 న లోక్ సభలో...

మిస్టర్ స్పీకర్:- అక్కడి మాట మనకెందుకు? ఇక్కడి విషయం వేరైనా చెప్పండి.

శ్రీ జనవమానయ్య:- P.W.D. మంత్రి శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు వెళ్ళి చూచారు. మద్రాసునుంచి ఒక ఆఫీసరు వచ్చి పరిశీలించారు. ఆ వివరాలు మంత్రి గారు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

*ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి):-చేపరాలన్నీ జనవమానయ్యగారే తెలిపారు. యితర సేను చెప్పగలిగింది ఏమీలేదు. ఇవన్నీ ఊహగానాలే. కొడుకున్న

మనిషి చనిపోయాడు. ఇల్లు కూలిపోయింది. దీని గురించి మెజిస్ట్రేయిట్ ఎంక్వైరీ చేయిస్తున్నాము. ఎక్స్‌ప్లోజివ్ ఇన్ స్పెక్టర్ నాగపూర్ నుండి ఎచ్చి విచారణ చేస్తున్నారు అసలిది ఎట్లా జరిగిందో ఎవరికి వారు ఊహించినదే కాని అధారిస్‌టేట్ గా ఏమీ లేదు. ఏదో ఎక్స్‌ప్లోజివ్ burst అయింది ఇల్లు పడిపోయింది 5 మంది 4 పెద్దవారు 1, 2 సంవత్సరాలుగల బిడ్డ-మొత్తం చనిపోయారు మిగిలినవారు హాస్పిటల్ లో వున్నారు నేను హాస్పిటల్ లో వున్న వారిని చూచాను. వారిలో ఒకతనికి బాగా చెబ్బలు తగిలాయి. అది కొద్ది serious చెబ్బ అని అనవచ్చు. మిగిలినవారికి ఏదో చిన్న చెబ్బలు తగిలాయి. కొన్నిరోజులలోనే వారిని Hospital నుండి discharge చేయవచ్చు. వ్యాపారస్తుడు ఏదో పాతసామానులు అమ్ముకొనే వ్యక్తి. చుట్టుప్రక్కలవారు చెప్పిన ప్రకారం అతడు దుర్మార్గుడు కాదు. ఏదో ఆశకుపోయి ఏదో ఇనుము వస్తుండనుకొని కొట్టివుండవచ్చు. జననమానయ్యగారు చెప్పింది correct కావచ్చు, అందుచేత ఇప్పుడు మెజిస్ట్రేయిట్ ఎంక్వైరీ చేయిస్తున్నాము. ఎక్స్‌ప్లోజివ్ ఇన్ స్పెక్టర్ టెన్నికల్ నారెడ్డి గలవారు దానిని పరిశీలిస్తున్నారు. అందుచేత ప్రస్తుతానికి ఇంతకంటే ఎక్కువ చెప్పలేను. Details వారి enquiries పూర్తయిన పిదప ఇవ్వగలను.

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్:- పెద్దన్నగారు నాయకుల గూడెం పంచాయితీ ఆఫీసులో ఎవరో రికార్డులు ఎత్తుకుపోయారని అక్కడ పోలీస్ కానిస్టేబుల్స్ వున్నారని, ఆ విషయం D.S.P కి తెలిపారని తెలుస్తూ ఒక adjournment motion ఇచ్చారు. ఈ విషయం D.S.P కి తెలుపబడింది. కనుక investigation జరుగుతుంది. He should have taken some action. అదీగాక ఇది 16-11-59 న జరిగింది. ఇది నిన్ననే ఇచ్చారు. Adjournment motions immediate గా ఇవ్వాలి. కనుక adjournment motion ఏమీ లేదు కనుక త్రోసివేస్తున్నాను

సంకిల్ ప్రాజెక్టును గురించి అప్పారావుగారు నోటీసు ఇచ్చారు. దానికి మంత్రిగారు లేపు information ఇవ్వగలరా?

విద్యుచ్ఛక్తి. నీటిపారుదల శాఖామంత్రి (శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు):- 21వ తేదీనాడు చెట్టండి. ఇప్పుడు ready గా information ఉన్నదో లేదో తెలియదు.

శ్రీ జె. ఎన్. అప్పారావు (పాలకొండ):- Last-meeting లో కూడా ఆలాగే చేశారు. ఈసారి కూడా ఆలాగే చేశారు.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు:- Material ఏమైనా ఉంటే, అది రేపే ఇవ్వమంటే ఇస్తాను.

శ్రీ జె. ఎన్. అప్పారావు:- కావలసినంత information దొరకక పోవచ్చు గాని, information to the extent available, లేపు తప్పకుండా ఇస్తారు.

Messages from the Council 18th December, 1959

దానికి సంబంధించిన ఆఫీసర్లను ఎవరినైనా పిలిపించి, మాట్లాడి, ఉన్న information తీసుకొని జవాబు చెబుతారు. He will try to answer tomorrow. I know it is pending for a long time I regret to express my regret to the hon. Member

మిస్టర్ స్పీకర్ — Information ఉన్నంతవరకు రేపు చెబుతారు తక్కినది మళ్ళీ అడిగితే చెబుతారు దానికేమీ పరవాలేదు.

MESSAGES FROM THE COUNCIL

(1) Setting up a Joint Select Committee to Consider the Andhra Pradesh Village Panchayats Bill, 1959

Mr. Speaker: I have received the following messages from the hon. Chairman, Legislative Council —

I. "I transmit a copy of the following motion passed by the Andhra Pradesh Legislative Council on the 16th December, 1959 concurring with the Assembly in setting up a Joint Select Committee to consider the Andhra Pradesh Village Panchayats Bill, 1959 (L. A. Bill No. 24 of 1959):

Motion

'That this House concurs with the Assembly in setting up a Joint Select Committee of the Two Houses consisting of 32 members (24 members of the Assembly and 8 members of the Council) to consider the Andhra Pradesh Village Panchayats Bill, 1959 (L.A. Bill No. 24 of 1959) and that the following members of this House be selected to the said Joint Select Committee.

1. Sri K. Ramachandra Reddy.
2. Sri D. Ramakantha Rao
3. Sri R. Venkata Subba Reddy
4. Smt. Faizunnisa
5. Sri G. Brahmayya
6. Sri P. V. Ramana
7. Sri T. Raghavadas
8. Sri S. Apparao."

(2) The Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control Bill, 1959

II. "In accordance with Rule 152 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control Bill, 1959 (L C. Bill No. 2 of 1959) as passed by the Legislative Council on the 17th December, 1959 and signed by me for the concurrence of the Assembly"

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఇప్పుడు Chief Minister గారు పెట్టే బిల్లు ఏకగ్రీవంగా pass అవుతుందినుకొంటాను. కనుక దానికి అట్టే discussion అక్కరలేదు.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- అధ్యక్షా, తమకు తెలుసు, నేను ఈ దినము ఊరికి వెళ్ళిపోతున్నానని. మద్రాసులో ఏదో function ఉన్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- అట్లయితే మీ బిల్లు ముందుగా తీసుకొని ముగించేస్తాము. తక్కినవి నిదానంగా చూచుకోవచ్చు.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- నన్ను ముందు పంపించిన తరువాత, తక్కిన business నిదానంగా చేసుకొండి. నాకేమి అతేవడలేదు. ఇది urgent Bill. నేను వెళ్ళిపోతున్నాను కాబట్టి, దీనిని ముందుగా తీసుకొనవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- కనుక, Chief Minister గారి బిల్లు ఇప్పుడు తీసుకొంటాము..

శ్రీ జనవ మానయ్య :- అధ్యక్షా, నేను మూడు short notice questions మజిలీస్ కు సంబంధించినవి ఇచ్చినాను, వాటి విషయం ఏమైనది తెలియలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఏమి అడిగినారో నాకు తెలియదు.

శ్రీ జనవ మానయ్య :- వాటిని మీరు admit చేశారని కూడా తెలిసింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- దానికి మంత్రిగారు కూడా జవాబుకోవాలి. మంత్రిగారు జవాబుకోకపోతే, వేసేం చేయగలను?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- తాము జవాబుకోవడం, మేము వెంటనే అంగీకరించడం, అంటే... Information తెప్పించుకోవలెను అదా, ఏదో short notice question అంటేనే, తెల్లవారేసరికి answer ఇవ్వాలని వారు ఆ officers కి సంచి information తెప్పించాలి. వారు district officers ను అడగాలి. ఇచ్చే, information authoritative గా ఉండాలి. నాని ఏదో ప్రశ్న వేసినారుగదా.

The Andhra Pradesh Buildings 18th December, 1959 207
(Lease, Rent and Eviction)
Control Bill, 1959

అని మేము ఏదో సమాధానం చెప్పితే, ఒక్కొక్కసారి ప్రమాదం సంభవించవచ్చు. అది serious అవుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్.— ముఖ్యంగా ఇన్ఫోర్మ్ ముసిస్మిన్ల గురించి two questions ఉన్నాయి. వాటిని 21, 22 నాటికైనా తీసుకొనేటట్లు చూడండి.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి.— Information తెప్పించి, certainly we shall try to do so." మమ్ములను two bulls లాగుతున్నాయి. ఇటు బసవమానయ్య గారు ఒక bull, అటు ఒక bull లాగుతూ ఉంటే, మేము కొంచెము జాగ్రత్తగా manage చేసుకొంటూ పోవాలి. వాళ్ళ మాదిరి మేము కూడా ఉద్రేకపడి లాశంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్.— అది paper లో కూడా వడింది. అందువల్లనే అది serious matter అని నేను admit చేశాను.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి.— Papers లో పడుతూ ఉంటాయిలేండి. వాళ్ళు ఇచ్చేవి పడుతూ ఉంటాయి వీళ్ళు ఇచ్చేవి కూడా పడుతూ ఉంటాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్.— అందువల్లనే నేను time ఇచ్చాను. 21 వ తేదీన గాని 22 వ తేదీన గాని అది తీసుకొందాము.

Presentation of the Sixth Report of the Estimates Committee.

Sri M. R. Appa Rao (Nuzivid):— I beg to present the Sixth Report of the Committee on Estimates on the Co operative Department."

Mr. Speaker: Report presented.

GOVERNMENT BILL.

The Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control Bill, 1959, (As passed by the Council.)

**Sri N. Sanjeeva Reddy:* Sir, I beg to move.

"That the Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control Bill, 1959 (L. C. Bill No 2 of 1959) as passed by the Legislative Council be read a second time."

Mr. Speaker: Motion moved.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి:- అధ్యక్ష మహాశయా, దీనిని మనము Select Committee కి పంపినాము. Select Committee వారు దీనిని చాలా విపులంగా చర్చించినారు అక్కడ చర్చించడమే కాదు. Bar Association వాళ్లు కూడా కొన్ని సలహాలు పంపించినారు. మా Select Committee లో కూడా మంచి అభివేదికల advocates ఉన్నారు. ఎక్కోచోటా ఉన్నారు, రాజేశ్వరరావు గారు ఉన్నారు ఇంకా చాలా మంది అటువంటి వాళ్ళు ఉన్నారు. అందరూ బాగా ఆలోచించి, ఇది ఎట్లా చేస్తే అందరికీ ఉపయోగపడుతుంది. ఇటు tenants వైపు అటు land-lords వైపు రెండు వైపులా జాగా ఆలోచించి, ఇద్దరికీ ఉపయోగపడేటట్లుగా report తయారుచేశారు. వీలైనంత వరకు ఉగాదాలు ఏర్పడకుండా ఉండేటట్లుగా చూచినాము చాలా సంతోషకరమైన విషయం ఏమిటంటే, ఒక క్లాజువైన కూడా, ఏ point వైనా కూడా, ఎక్కడా ఏమీ భేదాభిప్రాయాలు లేకుండా ఏకగ్రీవంగా report తయారు చేయబడింది. నిన్న Council లో కూడా తొందరగా ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించినారు. ఈ బిల్లును ఈ సభవారు కూడా వెంటనే ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ బిల్లు చాలా అవసరం ముఖ్యంగా, అదై ఇళ్ళలో ఉన్నవారికి protection ఇవ్వవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. ఇళ్ళు కట్టుకొన్నవారికి కూడా protection ఇవ్వవలసిన బాధ్యత కూడా ఉన్నది. కాజుట్టి రెండు వర్గాలకు సంబంధించిన ఈ బిల్లును అందరూ ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించవలసిందని కోరుతున్నాను

*శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నల్లెనపల్లి):- అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు ఇదివరకు ఉన్న పాఠప్రదాయానికి మార్పు తెచ్చింది, గనుక, సంతోషం. మద్రాసుబిల్లు తీసుకు వచ్చి ప్రాదరాజాదుకు అన్వయింపచేయడం అనేది కాకుండా రెండింటిని ఇప్పుడు సమన్వయం చేసి ఒక నూతన బిల్లు తీసుకురావడం ఆశీది సంతోషకరమైన విషయం. రెండవది బిల్లులో ఎక్కడా ఒక default కూడా లేకుండా వచ్చింది. అది కూడా సంతోషకరమైన విషయమే. కానీ దీనిలో రెండు points ఉన్నాయి. మొదటిది, sub-letting బాగా జరుగుతున్నది. ఊరిలో బాగా పలుకుబడి ఉన్న వాళ్ళు, పెద్ద పెద్ద వాళ్ళు, ఇబ్బందీ చేసేవాళ్ళు, ఇళ్ళు అన్ని తీసుకొని వాటిని ఎవరికో sub-let చేసి, ఎక్కువ అద్దె తీసుకోవడం అంగీకరించి, వాడు బలహీనుడుగా ఉండి నేనే అద్దె తీసుకొంటాను అంటే, ఏకమీ అధికారం లేదు అని వాటిని వెళ్ళగొట్టడం, అన్నీ వాటిని ముఖ్యంగా జరుగుతున్నట్లువంటిది. దానికి సంబంధించిన provision నేను గాఢంగా అయినా నేను కోరినట్లుగానే వాడు అది lease గా అగుపడలేదు. చట్టానుగానీ, ఇమూరా గానీ ఆయి ఉండవచ్చు.

అదే సందర్భంలో sub-letting is prohibited ఆ section ఉన్నది.

The Andhra Pradesh Buildings, 18th December, 1959 209
(Lease, Rent and Eviction)
Control Bill, 1959

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- తరువాత ఇంకొక విషయం ఉన్నది. అద్దెల నిర్ణయంలో ఆ percentage లో చాలా మార్పులు అగుపడుతూ ఉన్నాయి. దీనిని గురించి 12వ page లో ఈ విధంగా ఉన్నది. అది చదువుతాను. అందువల్ల ఇంతమార్పు చేయడం జరిగింది. పెద్ద buildings కు ధరలు ఇంకా ఎక్కువ వేసే నప్పటికిని అసలు అవి తగ్గించవలసిన అవసరమున్నది. చిన్న వాళ్ళకేమైనా కొద్దిగా ఎక్కించినా పరవాలేదు. పెద్ద పెద్దవాళ్ళు ఒక్కొక్కప్పుడు ఎన్నో ఇళ్లు కట్టుకొని అవన్నీ అద్దెలకు ఇచ్చుకొని ఉంటున్నారు. అటువంటప్పుడు, social purposes కుగాని, లేక ఏమైనా educational institutions వగైరా వాటికిగాని అవి తీసుకొన్నప్పుడు, వాటన్నింటికీ తక్కువ ధర తీసుకొనేట్లు ప్రయత్నం చేసినప్పటికీ కూడా అదేమీ నష్టం కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరేమి amendments ఇవ్వ లేదు. అటువంటప్పుడు మీరు lecture ఇచ్చి ఏమీ ప్రయోజనము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- ప్రభుత్వము దృష్టికి తెస్తున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్:- దానివల్ల ఏమిలాభము? ఇప్పుడు amendments ఏమీ లేకుంటే, నేనేమి allow చేయను

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- దాని execution లో ఆ విధంగా చేయ వలసిందని ప్రభుత్వానికి మనవిచేసుకొంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- Leave ఎట్లుకాదు అట్లా జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి:- చెప్పనివ్వండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- నేను చెప్పేది, మన గవర్నమెంటుకు buildings తీసుకొన్నప్పుడు, కాగానా strict గా అమలుజరపండి. కాని చిన్న చిన్న వాళ్ళకు మాత్రం ఆ rules లో కాస్త lenient గా చేయండిని మనవిచేస్తున్నాను.

* శ్రీ వల్లభమూరి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగూరు):- ఈ బిల్లు Select Committee లో ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించబడింది. సభ్యులు చేసినటువంటి సూచనలన్నీంటినీ ప్రభుత్వము తరఫున కూడా ఆమోదింపబడింది. వాటిని పొందుపరచడం జరిగింది. ముఖ్యంగా appeals విషయంలో పూర్వము Revenue Board కు ఇచ్చినటువంటి అధికారాన్ని తీసివేసి మళ్ళీ కోర్టుద్వారా తీసుకురావడం అనేటటువంటిది, ఇంకా కొన్ని ప్రధానమైనటువంటి మార్పులు జరిగివాయి. సాధారణంగా ఇండ్లకు కొర నటువంటి మార్పులు ఇందులో పొందుపరచి ఈ బిల్లు అమలుచేయడం జరిగింది. ఈ బిల్లు నిర్ణయంగా minute of decision తీసుకుంటే వెంటనే కమిటీను తీసి

210 18th December, 1959 The Andhra Pradesh Buildings
(Lease, Rent and Eviction)
Control Bill, 1959

వచ్చింది. సెలెక్టు కమిటీలో క్లాజువారీ ముణ్ణంగా పరిశీలించి అమోదించారు. అందు వల్ల యిచ్చేవిధంగా ఈ బిల్లును అమోదించాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ మల్లేశ్వర రాజేశ్వర్ రావు (వివి-రిజర్వుడు):—అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు ప్యాస్ కావడంలో సెలెక్టు కమిటీకి చైర్మన్ గా ఉన్న ముఖ్యమంత్రిగారు, సభ్యులు సహేతుకంగా చేసిన సూచనలన్నీ అంగీకరించి easy గా ప్యాస్ కావడానికి అవకాశం కల్పించినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదములు. ఒక చిన్న పిషయం మాత్రం యీ బిల్లులో omit అయినదనుకొన్నాము. అది గోపాలకృష్ణయ్యగారు point out చేశారు—sub-let చేయుట జరుగుతోందన్నారు. అయితే క్లాజు 10 లో, అటువంటిది జరిగితే ఎవిక్షన్ కు అవకాశం కల్పించాము, కాని definitions లో “the tenant who sub-lets the building is also a landlord within the meaning of this Act” అని పెట్టుకొన్నాము. ఈ విషయాన్ని గురించి Select Committee లోనే నేను point out చేశాను. Sub-lease చేస్తే అతనికి land lord కు ఉన్న rights అన్నీ accrue కావడమేనా అనే విషయములో చిన్న సూచన చేశాము : ‘sub-tenants who is entitled to sub-let and who sub-lets the building’ అని కలిపితే బాగుంటుందని అనుకొన్నాము. అది ఏలాగో miss అయినది. అయినా దీనికి నాకు అంతగా అభ్యంతరంలేదు. ఈ బిల్లులో చాల ముఖ్యమయిన మార్పులు తెచ్చినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందిస్తూ దీనిని సంచూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాను.

Mr. Speaker: The question is :

“That the Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control Bill, 1959 (L.C. Bill No. 2 of 1959) as passed by the Legislative Council be read a second time.”

The motion was adopted.

Clauses 2 to 35

Mr. Speaker: The question is :

“That clauses 2 to 35 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 2 to 35 were added to the Bill.

Clause 1

Mr. Speaker: The question is :

“That clause 1 do stand part of the Bill.”

Preamble

Mr. Speaker: The question is

"That Preamble do stand part of the Bill "

The motion was adopted.

The Preamble was added to the Bill.

Sri N. Sanjeeva Reddy: Mr. Speaker, Sir, I move ;

"That the Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control Bill, 1959, as reported by the Joint Select Committee, be read a third time and passed."

Mr Speaker : Motion moved

శ్రీ డి.కె. నత్తారెడ్డి (గద్వాల) :—ఇక్కడ "all the municipalities" అన్నారు. తెలంగాణాలో 'town municipalities', 'city Municipalities' అని ఉన్నవి 'Town Municipalities' కు కూడా ఇది వర్తిస్తుందా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి :—తెలంగాణా మ్యునిసిపల్ ఆఫ్ఫిషియల్ మన ముందుకు వస్తోంది ఎంతోకాలం పట్టదు. అన్నీ యూనిఫారమ్ గా చేయబోతున్నాము. అప్పుడు మేజర్ పంచాయితీలు ఏవి, మ్యునిసిపాలిటీలు ఏవి, ఏ మ్యునిసిపాలిటీస్ కు ఈ బిల్లు వర్తిస్తుంది అనేది మనం నిర్ణయించవచ్చు. బూల్డులో మనం చేసుకోవచ్చును.

Mr Speaker : The question is :

"That the Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control Bill, 1959, (L.C. Bill No 2 of 1959) as passed by the Legislative Council read a third time and passed "

The motion was adopted.

DISCUSSION

re : Seasonal and Crop Conditions

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నిన్న రివెన్యూ మంత్రిగారు 'failure of crops' గురించి చెప్పారు. ఈ సందర్భంలో గౌ. సభ్యులు రైతులనుంచి ప్రభుత్వం వసూలు చేసే బకాయలనుగురించి చెబుతూ, పాత బాకీలన్నీ వసూలు చేస్తున్నారన్నారు. దాని విషయం మంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా స్టేట్ మెంట్ యిస్తామని చెప్పారు.

*శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, బకాయాల వసూళ్ల విషయం మేము తుణ్ణంగా పరిశీలించేశాము. వసూళ్లు ఆపడం మంచిదికాదు. ఆపితే యివ్వగలిగిన వారు కూడా యివ్వరు. నరదలలో 50 వేల ఎకరాలు నష్టమయితే 20 లక్షలు నష్టమయి నాయంతారు. చిత్తూరు జిల్లాలో నాబుగు తాలూకాలో పంట పోతే,

జిల్లా అంతా పోయిందని, కరువు వచ్చిందని, అంటారు. యదార్థంగా కరువు ఏర్పడినచోట relief యివ్వవలసినదే బీదవారివద్ద చెంబూ తప్పాలాకూడ అమ్మి వేసి వసూలు చేయకూడదని అనుకొన్నాము ఇక్కడి చర్చల ప్రకారం మనం ఏదైనా ప్యాస్ చేస్తే యివ్వగలిగినవారు కూడ యివ్వరు. 18 కోట్ల రూపాయల వరకు బకాయాలు వసూలు కావాలి వసూళ్ళు ఆపివేస్తే ప్రభుత్వం ఎట్లా నడవాలి? బడ్జెటును ఎట్లా balance చేయాలి? అక్కడ స్థానిక పరిస్థితులను బట్టి ఆ discretion కలెక్టరుకు వదిలితేనే బాగుంటుందని, ప్రభుత్వం నుంచి ఆర్డర్లు పోవడం మంచిదికాదని అనుకొన్నాము. కరువు పరిస్థితులుంటే కలెక్టర్లు, రెవిన్యూ బోర్డు మొదలైనవి, ప్రభుత్వం కూడ ఆలోచిస్తారు.

శ్రీ వీల్లమర్రె వెంకటేశ్వర్లు :- నిర్బంధంగా వసూలు చేయకూడదు.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- నిర్బంధంగా చేయాలి లేకపోతే అప్పు తీసుకొన్న వాడు, ఇంటికి తీసుకువచ్చి యిస్తాడా? వరదలువచ్చి నష్టపడినవారు, కరువు వచ్చి బాధపడుతున్నవారు, అలాంటివారికి relief యివ్వమన్నాము. అప్పు ఇచ్చిన తరువాత నిర్బంధంగా అడగకపోతే ఎవరూ యివ్వరు. ప్రైవేటు మనీలెండరుకు గాని, కో ఆపరేటివ్ సొసైటీకి గాని, ప్రభుత్వానికి గాని వారంతట వారు బాకీతెచ్చి చెల్లించేవారు చాల అరుదు కాబట్టి నిర్బంధంగా వసూలుచేసి తీరాలి, చేస్తేనే administration నడపడానికి వీలవుతుంది, developmental activities కు డబ్బు యివ్వడానికి వీలవుతుంది బాకీలు చెల్లించకుండా మొండికేసి. తగాదాలు పెట్టే మనుష్యులనుంచి నిర్బంధంగా వసూలుచేయవలసి యుంటుంది

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం) — బాకీలు వసూలు చేయడమనేది ఒకటి, land revenue వసూలు చేయడమనేది ఒకటి. ఈ రెండూ పేరుపేరుగా ప్రభుత్వంవారు ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- రెవిన్యూ మినిస్టరుగారు స్టేటుమెంటు యివ్వబోతున్నారు—

*రెవిన్యూ పంత్రి(శ్రీకె.వి. రంగారెడ్డి):- అధ్యక్షా, బకాయాల గురించి స్టేటు మెంటు చదవమని చెప్పారు. అది చదవకముందు కొన్ని విషయాలు మనవి చేస్తాను ఆ విషయములు తెలియవందువల్ల. ప్రభుత్వం వారు బకాయాలు దయా దాక్షిణ్యాల లేకుండా ఖచ్చితంగా వసూలు చేస్తున్నారని గౌరవ నఖ్యలు పొరపాటుగా అభిప్రాయపడుతున్నారు. లెక్కలు లేకుండా బకాయాలు రాబట్టుతున్నారన్నారు గ్రామం మొత్తం మీద ఇంత బకాయా ఉన్నదని వసూలు చేస్తున్నారన్నారు. గౌరవనఖ్యలు యిటువంటి ఆక్షేపణలు చేయక పూర్వమే ప్రభుత్వం ఆర్డర్లు యిచ్చింది. అదా పైసలతో లెక్క చెప్పలేని స్థితిలో ఉంటే అటువంటి బకాయాల్ని కొట్టివేయాలన్నారు. సిల్వర్ జుబిలీ సందర్భంలో ఏ బకాయాలు మూన్ చేయాలని అప్పటి రాజుగారు ఫర్మానా యిచ్చారో అవన్నీ తీసివేయాలని

ప్రభుత్వం ఆర్డరు యిచ్చింది అక్రమ పన్నులు బాకీతీసి వసూలు చేస్తున్నారని కొందరు గౌరవసభ్యులు సెలవిచ్చారు అటువంటి అక్రమ పన్నులు పరిశీలించి తీసి వేయాలని ప్రభుత్వం ఆర్డరు యిచ్చింది బావులక్రింద తరీ పన్ను తీసుకోకూడదని పరిష్కారమయినది అటువంటి బాకీలుంటే తీసివేయాలని ప్రభుత్వం ఆర్డరు యిచ్చింది. నూరు రూపాయలకంటే తక్కువ శిస్తు చెల్లించేవారు తక్కువ పీలు తీసుకొన్న బాకీలుంటే అవన్నీ 1957 వ సంవత్సరం వరకు తెలంగాణాలో ఉన్నవి. మాఫ్ చేయాలని ప్రభుత్వం ఆర్డరు ఇచ్చింది. ఈ విధంగా మాఫీ చేసి, ఇంకా ఏదైనా బాకీఉంటే, దానిని ఆరు కిస్తేలలో వసూలు చేయమని ప్రభుత్వము ఆర్డర్ ఇచ్చింది ఇంకా ఎక్కువ కిస్తేలలో ఇవ్వవచ్చునని ఇదివరకే నిర్ణయించబడిన సందర్భాలలో, ఆ ఇదివరకు ఉన్న ప్రకారంగానే, వసూలు చేయాలని చెప్పటం జరిగింది. 1957 వ సంవత్సరం వరకు ఆబ్కారీ బకాయాలు, తావాస్తు, జరిమానాలు 87 లక్షలు ఉన్నట్లు తెలింది. ఈ 87 లక్షలు కూడ తీసివేయమని (మాఫీ చేయమని) ప్రభుత్వం ఆర్డర్ ఇచ్చింది పోలీసుయాన్వేషకు ముందే, అప్పుడున్న ప్రభుత్వము ఒక కోటి రూపాయల ఆబ్కారీ బకాయాలను మాఫీ చేసింది. ఇంకా బీదవారు 58 లక్షల రూపాయలు ఇవ్వవలసి ఉంటే, వారు అడిగినట్లయితే, వారి బాకీలలో ముజరా పెట్టవలెను అని ప్రభుత్వం ఆర్డర్ ఇచ్చింది ఇదివరకు బంచారాయి సెస్సు ఉండేది. అది తీసివేసిన తర్వాత ఆ బంచరాయి బాకీ కొంత ఉండినది అదికూడ తీసివేయాలని ప్రభుత్వం ఆర్డర్ ఇచ్చింది. ఇన్ని విధాల ఆబ్కారీ బకాయాల వసూళ్ళ విషయంలో సౌకర్యం కలుగజేసింది. ఆ విధంగా తీసివేసిన తర్వాత, ఇంకా ఏదైనా మిగిలిఉంటే, అది 5 సంవత్సరాలలో వసూలు చేయమని ప్రభుత్వం ఆర్డర్ ఇచ్చింది ప్రభుత్వం ఇన్ని సౌకర్యాలు చేస్తూఉండగా బకాయాలు కఠినంగా వసూలు చేస్తున్నారని గౌరవసభ్యులు చెప్పటం అసమంజసంగా ఉన్నది. పూర్వము ప్రభుత్వము ఉన్నప్పుడు, వీటిని మాఫీ చేయటకు వ్రయత్నం చేసినాను. కాని ఇప్పుడు ఆ ప్రభుత్వమే ఉంటే, ఇన్ని సౌకర్యాలు కలిగేవి కావు అంధప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తర్వాత, సద్భావం ఏర్పడవలయు ననే దృష్టితో, ప్రత్యేకంగా తెలంగాణా వారికి కృప్తి కలిగించాలనే దృష్టితో మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్కువ కృషి చేసిన ఫలితముగానే ఇవి మాఫీ చేయబడి నవి. పూర్వపు ప్రభుత్వము ఉంటే, ఇన్ని మాఫీ ఎప్పటికీ కావని నేను భావిస్తున్నాను. ఇన్ని సౌకర్యాలు ప్రభుత్వం కల్పించినప్పటికీ, “ఇంకా బకాయాలను తొందరగా వసూలు చేస్తున్నారు, నిర్బంధంగా వసూలు చేస్తున్నారు” అని అనటంలో ఏమి న్యాయం ఉన్నదో, నాకు అర్థం కావలలేదు. ప్రభుత్వం అనేక సౌకర్యాలు కల్పించింది. దానిని గురించి స్టేటుమెంట్ చేస్తాను. అది నాకు ఉర్దూలో వచ్చింది కాబట్టి, ఉర్దూలో మనవి చేస్తున్నాను.

علاوہ زر مالگزارى کے دیگر متمم سرکاری رقوم مثل بقایا
مالگزارى وصول کئے جاتے ہیں۔ اس نکتہ کے مدنظر حکومت
آندھرا پردیش کو بتاریخ ۱۷ ستمبر ۵۹ء حسب ذیل مدات
سلسلہ میں رقومات جو اہرمد کے محاذی اکٹھے کئے گئے ہیں بطور بقایا
وصول طلب ہیں۔

بقایا زر مالیگراری	(۵۰۰۲) کروڑ
بقایا قرضہ حات	(۴۳۳۳) کروڑ
بقایا انکاری	(۳۱۱۸) کروڑ
بقایا سیل ٹیکس	(۱۴۴) کروڑ

ایک ٹیکس - سیول سپلائز کی رقومات اور حسگلات کی نسبت بھی مدراس رکوری ایکٹ کے تحت جو نفاذات قابل وصول قرار پاتے ہیں ان تمام مدات کی نسبت جو مجموعی رقم ۱۴ سپٹمبر سنہ ۵۹ء تک قابل وصول قرار پاتی ہے اسکی مقدار (۱۸۶۲۸) کروڑ ہے۔ حیساکہ اوپر بیان کیا گیا ہے بقایا مالگزاری اور دیگر سرکاری قرضہ جات کی ببت سرکار کو وصول طلب ہیں وہ تقریباً (۹) کروڑ (۳۵) لاکھ روپیہ بتائے گئے ہیں سسٹن سال حال کے بحث میں بموآمدنی نفاذ (۲) کروڑ (۵) لاکھ روپیہ ٹریک کئے گئے ہیں مختلف مدات کی نسبت جو بقایا گورنمنٹ کو وصول طلب ہے وہ بہت زیادہ ہونیکی وجہ سے گورنمنٹ نے س بقایا کو کس طرح وصول کیا جائے اس پر عورخوض کیا اور اس کے بعد مجلس مال کو بچار گردانا کہ وہ ان رقومات کو وصول کرنے کی نسبت خصوصی تدابیر اختیار کرے۔ چنانچہ اس خصوص میں خصوصی عملہ بھی منظور کیا گیا۔ اس خصوص میں تدابیر کے مدنظر اکتوبر سنہ ۵۹ء میں جو رقومات باتہ نفاذ وصول ہوئے ہیں انکی تفصیلات مہرست مساکہ میں بتائی گئی ہے۔

ఈ సందర్భంలో గౌరవసభ్యుల దృష్టికి ఒక విషయం తెస్తున్నాను దయచేసి దాక్షిణ్యం లేకుండా బకాయాలు వసూలుచేస్తున్నామని అన్నారు. అది ఎంతవరకు నిజమో చూడండి. గతసంవత్సరం జులైలో అప్పలబాపయ్య 12 లక్షల 71 వేల 211 రు. వసూలుకాగా, యీ సంవత్సరం జులైలో 5 లక్షల 56 వేల 210 రు. మాత్రమే వసూలు అయినవి. 12 లక్షలకు బదులు 5 లక్షలే వసూలు అయినవి. వారిని కష్టపెట్టి వసూలు చేస్తున్నామని ఆనటంలో ఎంత యధార్థం ఉందో దీనినిబట్టి గ్రహించవచ్చును. రెవెన్యూలో గత సంవత్సరం 18,68,500 రు. వసూలు అయితే, యీ సంవత్సరం 18,68,000 మాత్రమే వసూలు అయినది. అంటే 50 వేలు తక్కువ వసూలు అయినది దీనినిబట్టి గౌరవ సభ్యులు, ముందటికంటే యీ సంవత్సరం చాలా కఠినంగా వసూలు చేస్తున్నారని చెప్పినదానిలో అర్థం లేనట్లు మనకు కనుపిస్తుంది.

ان تفصیلات کے ملاحظہ سے واضح ہوگا کہ مالی گزشتہ کے مقابلہ میں یعنی اکتوبر سنہ ۵۸ ع میں جو بقایا مال گزاری و ضرر کیا گیا تھا وہ سال حال کے مقابلہ میں بہت زیادہ تھا۔ یعنی باوجود ان خصوصی تدابیر کے حکومت زر مال گزاری.....

شری بی۔ وی راجیشور راؤ۔ نو مہر کے مہینے میں جو کتاب
 صول کیا گیا۔ اس کے متعلق عمران کو اعتراض ہے کہ یہ کتاب

شری کے۔ وی۔ رنگاریڈی۔ وہ بھی صحیح نہیں ہے۔ نومبر کو گرر کر چونکہ تھوڑا ہی عرصہ ہوا ہے اسکی تفصیلات نہیں آئی ہیں اس واسطے تفصیلات نہیں بتائی جاسکتیں۔ لیکن یہ حیثیت مجموعی میں آپ کو بتا سکتا ہوں کہ گزشتہ کے مقابلہ میں اس سال زیادہ رقم وصول نہیں ہوئی۔ یہ رقم بہ مقابل تقایا جسکی مقدار پورے اسٹیٹ میں (۴) کروڑ (۲۵) لاکھ روپیہ ہے بہت کم معلوم ہوتی ہے ماہ اکتوبر سنہ ۵۸ ع میں (۱۲۷۱) لاکھ روپیہ دیگر سرکاری اخراجات کی ناتہ وصول ہوئے ہیں۔ حالانکہ اس خصوص میں تدابیر اختیار کرنے کے باوجود ماہ اکتوبر سنہ ۵۹ ع میں صرف (۱۰۳۹) لاکھ روپیہ اس مد کی ناتہ وصول ہوئے ہیں اس سے اندازہ ہو سکتا ہے کہ خصوصی تدابیر کے باوجود حور رقم وصول ہوئی ہے وہ نہ مقابل تقایا کے جسکی مقدار (۳۷۱۳) کروڑ ہے کچھہ بھی نہیں معلوم ہوئی۔ ضلع ویسٹ گوداوری اور تعلقہ سلورپیٹ ضلع یلور کی رعایا کی جانب سے درخواستیں وصول ہوئی ہیں کہ سیلاب اور بارش کی وجہہ سے فصلوں کو بہت نقصان پہونچا ہے۔ چنانچہ یہاں کی رعایا نہ تو سال گزشتہ اور نہ ہی سال حال اپنی معاشی اتوی سے سمبھل سکی ہے اس لئے مالگراہی تقایا کی وصولی کے سلسلہ میں حوصوصی تدابیر اختیار کی گئیں ان کو حون سنہ ۱۹۶۰ ع تک ملتوی رکھا جائے تاکہ وہ دوسرے فصلوں سے استفادہ کر سکیں۔ اس درخواست پر غور کرنے کے بعد حکومت نے یہ فیصلہ کیا کہ مجلس مال کو یہ اکھا جائے کہ وہ اس کارروائی کے مضمرات پر غور کر کے اپنا اختیار تمیزی استعمال کرے تاکہ جہاں کہیں رعایا کی ایسی حالت ہو ان کو ان خصوصی حالات کے مدنظر اس سے محروم نہ کیا جائے۔ اور خصوصی تدابیر اختیار کرنے سے حوصختی برتی جائیگی اسکا اثر ان متاثرہ رعایا پر نہ پڑے۔ مجلس مال کو اسکی نسبت ہدایات بھی جاری کی گئیں کہ وہ مناسب طریقہ پر اپنے تحت کے عہدہ داران مال کو اس خصوص میں ہدایات جاری کریں۔ اس خصوص میں عہدہ داران مال کو ایسی بھی ہدایات جاری کی گئی ہیں کہ جس سے کسی آسامی کی کوئی رقم سرکار کی جانب سے واجب الادا ہو تو اس رقم کو بقایا کے محسوب کیا جائے تاکہ سرکاری بقایا ۱۵۱ کرنے میں باقی دار کو کافی سہولت ملے۔ ان علاقہ جات کی رعایا کو خاص طور پر حسب ذیل امور کی نسبت شکایت تھی۔

یہ کہ ان جاگیری علاقوں میں جو دھارہ جات قائم ہیں وہ بمقابلہ متصلہ دیوانی علاقہ جات کے بہت زیادہ ہیں۔ ان علاقہ جات میں غیر قانونی مدات ہیں جن کی نسبت جاگیردار ناجائز طور پر رقمات

وصول کر لئے تھے۔ حکومت نے اس کی باتہ حسب ذیل طریقہ پر سمولٹیں بہم پہونچائی ہیں۔

۱۔ حاکمیرات کی مسدودی کے بعد ہی حکومت نے ساڑھے بارہ فیصد معافی زر مالگزاری کی عام طور پر ان حاکمیری مواضعات میں سم ۱۳۵۹ فصلی میں منظوری دے دی۔

حکومت نے حاکمیری علاقوں میں دھارہ حات کی نسبت غور و حوص کرنے کے بعد (۲۵) فیصد مالگزاری میں کمی کرنے کی منظوری دیدی ہے رعایت خاص طور پر ان حاکمیریوں میں دی گئی جہاں دھارہ حات یہ مقابل متصلہ دیوانی علاقے کے زیادہ ہیں۔ مختلف غیر قانونی مدات کی نسبت جو حاکمیردار رعایا سے رقم حاصل کیا کرتے تھے اس کے لئے حکومت نے بعد عور ان احائز مدات کی باتہ رقومات آئندہ وصول نہ کرنے کیلئے ضروری احکامات جاری کئے۔ متذکرہ صدر احکامات کی تعمیل میں جو رقومات قابل معافی قرار پاتی ہیں ان کی نسبت ماضیہ تحریکات وصول ہونے تک سم ۱۹۵۰ ع کے پہلے ان مدات کے سلسلہ میں جو بقایا چلا آ رہا تھا انکی وصولی ملتوی کی گئی۔ مزید برآں اس خصوص میں اگر کسی رعایا کی جائداد ضبط کر لی گئی ہے تو اسکو فوراً واکزاشت کرنے کے لئے بھی احکامات دئے گئے اور اس خصوص میں مجلس مال کو مجاز گردانا گیا کہ وہ تمام کلکٹروں کو ہدایتیں جاری کریں کہ علاقہ حاکمیرات کے تحت جو بقایا مختلف مدات کے سلسلہ میں چلا آ رہا ہے اس میں سے صرف زر مالگزاری اور تقاوی کی باتہ رقومات بقایا وصول کریں۔

تقاوی۔ تقاوی کی باتہ علاقہ تلنگانہ میں حسب ذیل رعایتیں منظور کی گئیں۔ بقایا تقاوی کی باتہ یکم اپریل سم ۵۲ ع تک جو سود واجب الادا قرار پاتا ہے اسکی معافی دی گئی۔ البتہ سود کی باتہ جو رقم وصول ہوئی ہے اسکو واپس نہیں کیا جائیگا۔ یکم اپریل سم ۵۲ ع کے قبل جن لوگوں نے قرضہ حاصل کیا تھا ایسے تمام قرضداروں کا تمام قرضہ بہ شرطیکہ وہ سم ۱۳۶۶ ف میں (۱۰۰) سے کم زر مالگزاری ادا کرنے والوں میں سے ہوں ان کا قرضہ معاف کیا گیا۔ اسی منہ کے تحت دیڑھ کروڑ روپیہ معاف ہو گیا۔ یکم جولائی سم ۵۷ ع کو تقاوی کی باتہ جو بقایا وصول طلب تھا اسکو (۶) سلاہ اقساط میں ادا کرنے کے لئے بھی احکامات جاری کئے گئے البتہ ان کارروائیوں میں جن میں چھ اور زیادہ اقساط میں تقاوی ادا کرنے کی نسبت پہلے سے محکوم کیا گیا تھا ان میں کوئی تبدیلی نہیں کی گئی۔ مجلس مال کو اس خصوص میں مزید ہدایتیں یہ دی گئیں کہ تقاوی کا بقایا وصول کرتے وقت متذکرہ وصول جو رعایتیں دی گئیں ہیں ان کو ملحوظ رکھتے ہوئے بقایا وصول کیا جائے۔

నేను ఒక విషయం స్పష్టం చేయవలసి ఉన్నది. ప్రత్యేకంగా ఒక ఉద్యోగిని ఏర్పాటుచేసి వాళ్లకు యిద్దరు గుమాస్తాలను యిచ్చినది నిర్దావణ్యంగా వసూలు చేయడానికి కాదు. మేము ఏదైతే మాఫీ చేసినామో అవన్నీ తెక్కల నుంచి తీసివేసి నిజమైన జాకీ ఎంతో తెల్పేటందుకొరకే వీరిని నేసినాముగాని చొరబెట్టడానికి వసూలుచే సేటందుకొరకు కారని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. బావయ్య (తిరువూరు) — ఇప్పుడు చెప్పిన విషయాలు మాకేమి తెలియలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఇంగ్లీషులో మాట్లాడుతారనుకోండి అది మాత్రం ఎంత మందికి తెలుస్తోంది? ఉర్దూలో మాట్లాడితే అంతకంటే ఎక్కువమందికే తెలుస్తున్నదని నా ఉద్దేశ్యం. తెలంగాణా వారందరికీ తెలుసు. అఖరున తెలుగులో జవాబు చెబుతారు.

శ్రీ పి. బావయ్య :— అందులో చాల ముఖ్య విషయాలు ఉన్నాయి. అవి ఇంగ్లీషులో గాని, తెలుగులో గాని ఒక copy మాకు యిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీమతి సి. అమ్మన్నరాజు (రత్తిలి) — తెలుగులో ప్లుప్తంగానైనా చెప్ప తారేమో...

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఇందాక కొంత చెప్పారు. అఖరున మళ్ళీ చెబుతారు. మనం ఒంటిగంటడాకానో పావుతక్కువ ఒంటిగంట ధాకానో కూర్చుందాం. ఒకరిద్దరికీ మాత్రం 10 నిముషాలు యిస్తాను. తక్కినవారంతా 5 నిముషాలతో తృప్తిపడండి. చాలమంది మాట్లాడవలెనని అనుకుంటున్నారు.

* శ్రీ ఆర్. లక్ష్మీనరసింహారావు (దెక్కలి) — అధ్యక్షా, మంత్రిగారు House లో యిచ్చిన pamphlet లో శ్రీకాకుళం జిల్లా గురించి ఏమీ చెప్పక పోవడం చాల విచారకరం. శ్రీకాకుళం ప్రభుత్వ దృష్టిలో లేదో, లేక అక్కడ ఉద్యోగస్థుల అజాగ్రత్తవలనో ప్రభుత్వదృష్టికి అక్కడ కలిగిన యిబ్బందులు రాలేదు నరసింహపేట, శ్రీకాకుళం ఈ రెండు తాలూకాలలో యింనుమించుగా 200 చ.మై.లో ఉన్న ప్రదేశంలో వర్షాభావం వల్ల కేవలం పంటలు పోవడమే కాక, కొన్నిచోట్ల ఉప్పులకు కూడ అవకాశం లేకుండా పోవడం జరిగింది. కాని వారు బల్లపై పెట్టిన కాగితంలో శ్రీకాకుళం ఉండలేదు అదినాకు చాల ఆశ్చర్యంగా ఉన్నది. ఇప్పుడైనా దానినిగురించి పరిశీలనచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఆ ప్రదేశంలో నేనుకూడ కొన్నిచోట్ల వ్యవసాయం చేస్తున్నాను. కొన్ని గ్రామాలలో పూర్తిగా పంటపోయింది. అదికూడ యిందులో కనబడడం లేదు. ఏ ప్రాతిపదికపైన ఈ కాగితం రెవెన్యూ మంత్రిగారు ప్రజల దృష్టిలో, శాసనసభ్యుల దృష్టిలో పెట్టారో నాకు అర్థంకాకుండా ఉన్నది. శ్రీకాకుళం జిల్లా వారిదృష్టి నుంచి క్రమేణా జారిపోతున్నదేమోనని నాకు అనుమానంగా ఉన్నది. ఇదేమొదటి

సారి కాదు. ఇదివరకు రెండుసార్లు ఏ ప్రాంతంలో అయితే కాటకం, వర్షాభావం వల్ల పంటలు లేకపోవడం జరిగిందో, ఆ ప్రాంతంలో గత సంవత్సరం పంటలులేక శిస్తులు అపుడల చేయడం జరిగింది. ఆ ప్రదేశంలోనే మళ్ళీ మరోసారి కాటకం రావడం దానిని ప్రభుత్వం చూడకపోవడం చాల అశ్రద్ధం కలిగిస్తున్నది కాటకం అని చెప్పడమే కాకుండా కొన్ని సూచనలు కూడ చేయదలచుకున్నాను శ్రీ కాకుళంకో యించుమించుగా 100 గ్రామాలలో వర్షాభావంవల్ల పంటలు పోవడం జరిగింది. ఈ విషయం యిదివరకు అనేక సార్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తూనే ఉన్నాము. నారాయణపురంలో ఒక ఆనకట్ట కడుతున్నారు. అక్కడ పూర్వం ఆనకట్ట లేకుండా open head channels ద్వారా irrigate అవుతోంది. ఇప్పుడు చేసిన క్రొత్త స్కీము కూడ ఆ ప్రాంతానికే పరిమితం అయినట్లు కనబడుతున్నది. 60 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతూ మిగతా ప్రాంతాలకు దానిని ఉపయోగించుకోడానికి అవకాశం ఉన్న పుట్టి ఆ విధంగా చేయకుండా ఉన్నారు 2, 3 సార్లు మంత్రిగారికి దానికి సంబంధించిన కాగితాలు అందజేశాను నేను ఒకసారి Chief Engineer తో కూడ మాట్లాడాను. "Superintending Engineer పొరపాటున 13 లక్షల రూపాయలు వ్యయం అవుతుందని అదనంగా 1000 రూపాయలు అవుతుందని చెప్పారు. అది తప్పు అంచనా. నేను పరిశీలన చేస్తాను" అని Chief Engineer చెప్పారు గాని యింతవరకు ఏమీ చేయలేదు. ఎలాగా 60 లక్షలు రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి కడుతున్నాం గదా! ఆ Channel ను higher levels కు కూడ extend చేస్తే మరో 30, 40 గ్రామాలకు, మరో 30, 40 చ. మై. area కు, 30, 40 వేల ప్రజలకు సౌకర్యంగా ఉంటుంది. అదనం ఖర్చు ఏమిలేదు. అయ్యే ఖర్చు అంతా excavation of channel కే అవుతుంది. అది Second phase లో చేస్తామని మాకు కాస్త ఊరట కలిగించేందుకు చెబుతూ ఉంటారు గాని Second phase మీద మాకు విశ్వాసంలేదు. నిజంగా second phase లో చేయడానికి వారికి ఉద్దేశ్యమే ఉన్నట్లయితే at least preliminary work అయినా— survey చేయడం, land acquisition మొదలైనవన్నీ—చేసేవారు. Second phase అని ముహూర్తం కట్టి 10 ఏండ్లు పోయినాక ఎప్పుడో చేస్తే మేము ఎవరమూ చూడము ఇక్కడ మేము చేస్తున్న ఆందోళన అంతా అరణ్యరోదన అవుతుంది. దానిని రెవెన్యూ మంత్రిగారు పరిశీలన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను ఆ ప్రాంతంలో చెరువులు ఉన్నాయి. వాటిని మరామత్ చేయడమే కాకుండా capacity ఎక్కువ చేయవలసి ఉంటుంది. ఆ ప్రాంతంలో 40 అంగుళాలు వర్షం వడ్డపుటికి చెరువులు చిన్నవి అయినందువల్ల నీరు అంతా సముద్రంలోకే పోతుంది. Capacity of tank ఎక్కువచేస్తే మరికొంచెం అధికంగా నీరు నిలవ ఉండడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఏ ప్రాంతాలలో వర్షం బాగా ఉంటుందో ఆ ప్రాంతం చెరువులు ఎక్కువ నీరు అదుపుచేసి ఉండడానికి వీలుగా capacity of tanks పెంచి సౌకర్యం కలుగజేయాలని అనేక సార్లు చెప్పాను. మేము ఎన్నిసార్లు చెప్పినప్పటికీ ఆ విషయం పరిశీలించినట్లు కనబడదు. అసలు ఆ దృష్టియే వున్నట్లు తెలియడంలేదు.

ఆరువారాల రెమిషన్లు గురించి చెప్పవలసి వుంది. నాలుగణాలు పంటపండితే రెమిషన్ యిస్తాము అంటున్నారు. అది ఏనాడో బ్రిటిషువారు హిందూదేశములో కాలుపెట్టిననాడు చేసిన తీర్మానము అనుకుంటాను తమరు కూడా భూభామందు గనుక భూమి గురించి ప్రత్యేకంగా తమకు చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. అధమం నూరు రూపాయలైనా రైతు భూమిపై ఖర్చుపెట్టకపోతే యీ సవిన పద్ధతులలో సేద్యం జరుగదు.

శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డి:- గౌరవసభ్యులు పొరపాటుగా అభిప్రాయపడి వుంటారు. ఇది బ్రిటిషువారి పరిపాలనలో చేసిన తీర్మానము కాదు. ఇప్పుడు నాలుగణాలు పంటపండితే పూర్తి మాఫీ, ఆరు అణాలు పంటపండితే సగం మాఫీ యిస్తున్నారు.

శ్రీ ఆర్. లక్ష్మీనరసింహారావు:- చాలా సంతోషం. నేను తెలిపేది, పూర్వ మునకంటే యీనాడు సేద్యపు ఖర్చులు అధికంగా పెరిగాయి. మనం ఆ విషయం మరచిపోవడానికి ఎంతమాత్రం వీలులేదు రైతు ఎకరానికి నూరు రూపాయలు ముడుపు పెట్టి వ్యవసాయం చేస్తాడనుకోండి. దురదృష్టవశాత్తు ఆ పంట పోతుంది. అతనికి ఏవిధంగా సహాయం చేస్తామంటున్నారంటే-ఏనాలుగణాల పంటపండితేనో మాఫీ ఉంటుంది, లేకపోతే లేదు అంటున్నారు. కాని దీనివలన అతనికి ఏమాత్రం సహాయం జరుగుతుంది? కనుక ప్రస్తుత పరిస్థితులను బట్టి రూల్సును కూడా సవరించవలసిన అవసరముంది. ఈనాడు శాస్త్రీయవిజ్ఞానం ఎంతో అభివృద్ధి చెందింది ఉద్వివిధముగానే వ్యవసాయరంగములో కూడా పరిస్థితులు మారాయి పాచ్చుపెట్టుబడితో రైతు intensive cultivation చేయవలయునని మనమాశిస్తున్నాం. అందువలన ప్రస్తుత పరిస్థితులను దృష్టిలోకి తీసుకొని రూల్సును సవరించవలసి యుంటుందని మరొకసారి తెలుపుతున్నాను. మా ప్రాంతములో గత సంవత్సరము, అంతకుముందు రెండు సంవత్సరములలో శిస్తు వసూలును ఆపుచేశారు. మాఫీ చేయలేదు, ఆపుచేశారు. మాఫీ చేయవలయునని మేము గోల పెట్టాము అప్పుడు రెవిన్యూ మంత్రి కళావేంకటరావుగారు-యిప్పటికి ఆపుచేయడం ఒప్పుకొనండి, తరువాత మాఫీ విషయం ఆలోచిద్దాం అన్నారు ఆ ప్రాంతములో వరుసగా, యిప్పటికి మూడుసార్లు పంట పోయింది. ఇటువంటిచోట్ల శిస్తు మాఫీ చేయడానికి పూనుకోవాలి. ఏదీప్రాంతములో ఇటువంటి సదుపాయమును కలుగజేయవలయునో కలెక్టర్లను అడగాలి. రెవిన్యూ మంత్రిగారు మా కలెక్టరు గారిని నివేదిక ఫంపవలసిందిగా అడిగితే వారు తమ నివేదికలో తప్పక యీ విషయమును చెబుతారు. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం అడుగకపోతే కలెక్టర్లు తమంతటా తాముగా యీ జవాబుదారీని తీసుకొనలేరు. వారు మాఫీ ఇవ్వవలయునని ప్రభుత్వమునకు తమంతటా తాముగా సలహా యివ్వడం కనుక ప్రభుత్వమే చారిని అడుగవలయునని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

సరసన్న చేతు శాంతాకాలో ఒక దురదృష్టకరమైన ఫిర్యాదున్నది. అక్కడ చాలా సూర్య ముక్త్య పోలికామీకులు వున్నారు. నాకు తెలిసినంత వరకు

అక్కడ ఎన్నోసార్లు పంటలు పోతున్నాయి. అక్కడి ఎన్నోసార్లు కాటకం వచ్చినది. అనేక మంది చచ్చిపోయినారు కూడా. ఆ కాటకపు పరిస్థితులను చక్క బరచుటకు అక్కడ కొన్ని relief measures తీసుకొనుటకు ప్రారంభించారు అనాడు ప్రారంభించిన ఆ పనులు యీనాటివరకు అసంపూర్తిగానే వుండిపోయి నవి. ఇప్పటికి పది సంవత్సరాలైనవి అది మొదలుపెట్టి తిరిగి అటువంటి భయం కరమైన కాటకమే యీనాడు ఆ ప్రదేశములో అవతరించినది కనుక అక్కడి వారికి, కూలి పనులు దొరుకుటకు కొన్ని నిర్మాణములను ప్రారంభించి, రేషనుసాపు లను ఏర్పాటు చేసి అగు సౌకర్యములను చేయవలయునని ప్రభుత్వమునకు మనవి చేస్తున్నాను. ఇటువంటి చిన్నచిన్న పల్లెలు, దూర ప్రాంతాలు, ప్రభుత్వద్యోగుల దృష్టిని కూడా ఆకర్షించి తేని ప్రదేశాలు, ఎటువంటి సౌకర్యాలు లేక జాధ షడుతూ వుంటాయి అటువంటి ప్రాంతాలను దృష్టిలోకి తీసుకొని, అగు సౌకర్య ములు కలిగించవలసి యున్నది.

మా ప్రాంతములో యిటువంటి యిబ్బందులేమీ రాకుండా కాళ్వతి పరిష్కారం చేయుటకు ఒక మార్గం వుంది. కాని ఆ మార్గాన్ని యంతవరకు అమలుపరచడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించలేదు ఎప్పుడు ఒరిసాన్ని ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపులతోనే కాలం సాగిపోతున్నది. ఎంతటికీ ఆ సంప్రదింపులు ఒక రూపం చాల్చడం లేదు వంశధారపైనే ఒక రిజర్వాయరు కడితే యీ సమస్యలు కొంతవరకు పరిష్కార మవుతాయి. కనీసం సంప్రదింపులు ఒక పర్యవసానమునకు వచ్చేలోపల నైనా, ఒక రెగ్యులేటర్ కట్టవలసిందిగా ఎన్నో సార్లు యీ వేదికమీదనే గాక యితర చోట్లనుండి కూడ ప్రభుత్వాన్ని కోరడంజరిగింది కాని, ఎప్పుడు అడిగినా సంప్రదింపులతో వుండనో, పరిశీలనలో వుండనో చెబుతుంటారు కనుక యీ విషయాలన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రజలను కరువు, కటకాలనుండి రక్షించుటకు ప్రయత్నించాలి వర్షంలేని ప్రాంతాలలో దేవుడుకూడా ఏమీచేయలేడు, నీరు పుట్టించడానికి కాని, వల్లాలనుండి, నదులలోని నీరు మోకన్సిక్లతో కలిసి సము ద్రంలోకి ప్రవహిస్తున్నవి. ఆ నీటిని ఉపయోగించుకొనవలసిన శాధ్యత మనమీద వున్నది. ఉపయోగంలోనికి తీసుకొనిరావలసిన శాధ్యత ప్రభుత్వంపై వున్నది అందుకే వంశధారపై కనీసం ఒక రెగ్యులేటర్ అయినా వెంటనే కట్టాలి. రిజర్వాయరు పనులుకూడ వెంటనే ప్రారంభించడానికి పూనుకోవాలి. ఎందుకంటే మన ప్రభుత్వాలు ఏ పనిని ప్రారంభించినా, అది పూర్తయేసరికి పది, పదిహేను ఏళ్లు పడుతుంది. ఆ పనినిప్పుడు ప్రారంభిస్తే కనీసం మూతరువాత వచ్చే సభ్యులైనా చూసే ఆవకాశం వుంటుందేమోనని వేను వెంటనే ప్రారంభించవలసిందిగా కోరు తున్నాను.

శ్రీ ప్రభుత్వ గురించి శ్రీమం గా ఆలోచించమని మరొకసారి ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మరొక ప్రశ్న, capacity పెంచుటకు ప్రయత్నించవలసిం దని ప్రభుత్వం చెబుతోంది. అయితే ఏకకాలముండి సమాచారమును తెప్పించి, అవసర

మని తోచినచోట వెంటనే రెవెన్ వాసులు ప్రారంభించుటకు, యితర సదుపాయములు కలిగించుటకు చూచుకొనవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మైనరు యిర్రిగేషన్ పనుల గురించి చాలనార్లు చెప్పాము ప్రభుత్వం పనులేమీ చేయడంలేదని కాదు, అయితే గ్రామాలలో రివేరు చేయవలసిన చెరువులన్ని రివేరు కాబడినట్లు నేను అనుకోవడంలేదు ఇంకా అనేకం కురదలా పున్నాయి. మూడు ఏళ్లు, లేక నాలుగేళ్లు అనే విధముగా ఒక plain ను తీసుకొని అన్నింటిని రివేరు చేయించుటకు పూనుకోవాలి మైనర్ యిర్రిగేషన్ నా కర్యము లైనా వుంటే ప్రజల యిబ్బందులు పొందవలకు ప్రయత్నం మంత్రిగారికి మనవి జేస్తూ, తమకు సమస్యారములు తెలుపుతూ ముగిస్తున్నాను.

*శ్రీ జి లచ్చన్న (సోంపేట) — అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు శ్రీరొక్కంగారు తెలిపిన విషయములతో షీకిభవించడమే గాకుండా, యా విషయాలను గత ఆంధ్ర శాసన సభలోను, ప్రస్తుత ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభలోను శ్రీకాకుళం జిల్లా నుండి వచ్చిన సభ్యులే గాక, యావస్థుండి కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసేతర సభ్యులు చర్చిత చర్చణంగా చెబుతూ వస్తున్నారని తమకు చెబుతున్నాను. ఈవిధంగా అందరూ మొరపెట్టుకున్నప్పటికీ, యితరకు యీ సమస్యపరిష్కారంపై ప్రభుత్వం పూనుకోకపోవడం విచారకరమైన విషయమని మనవిజేస్తున్నాను.

పంటలుపోయిన ప్రాంతాలగురించి అనేకమంది సభ్యులు చెప్పారు. అవేక చోట్ల పంటలుపోయినవి. శ్రీకాకుళం జిల్లాకువచ్చి చూస్తే పరిస్థితులు ఎంత ఆందోళనగా వున్నవో తెలుస్తుంది పరిస్థితులకు ప్రత్యక్ష నిదర్శనం అక్కడి పొలాలే. చినుకులేకుండా, నాటువడకుండా పూర్తిగా ఎడారిగా, బిడారిగా విడిచి పెట్టబడిన ప్రాంతాలగురించి యిప్పుడు మంత్రిగారు యిచ్చిన రిపోర్టులో ఏమీ లేదంటే— అది జిల్లా అధికారుల యొక్క లోపమా, ఎవరిలోపమా? తమిళనాడు యీ లోపం ఎక్కడవున్నది? శ్రీకాకుళములో, నరసన్న పేట తాలూకాలోని అటు నౌపడా అరసు, కోటబొమ్మల అరసు నుండి, యిటు ఆముదాలవలస సేషను వరకు మధ్యనున్న మెట్ట ప్రాంతం వరకు చినుకులేకుండా, నాట్లు వడకుండా పంటలు పూర్తిగాపోయిన ప్రాంతం. అది ఏవిధంగా ప్రభుత్వం దృష్టినుండి తప్పుకున్నదో విచిత్రంగా వున్నది. అందుచేత, దీనినిగురించి ప్రభుత్వం తగుశ్రద్ధ తీసుకొని, అవసరమైతే మంత్రిగారు గాని, రెవెన్యూ బోర్డు మెంబరు గాని ఒకసారి ఆ ప్రాంతాలకు దయచేసి, అది నిజమో, అబద్ధమో తెలుసుకొని త్వరలోనే ఒక ప్రకటన చేయవలయునని కోరుతున్నాను ఈ సమయం తరువాత, శ్రీజివరి నెలొఖరు వరకు తిరిగి శాసనసభ సమావేశం వుండదు గనుక సభ్యులు తమ అభిప్రాయములను తెలుపుటకు వీలుండదు, గాన ప్రభుత్వము తప్పనిసరిగా వెంటనే తీసికొని పుష్టమైన ఒక ప్రకటన చేయవలసిందిగా మరొకసారి కోరుతున్నాను.

తరువాత, గౌరవ సభ్యులు శ్రీరొక్కం తిమ్మనరసింహం దొరగారు మాట్లాడుతున్నప్పుడు మంత్రిగారు, హాలుగడాల పంటపండితే పూర్తి రెమిషన్ అని

అరు అదాలి పంటకు అర్థ రెమిషన్ ఇవ్వబడుతుందని ప్రకటించారు. ఆయితే అనలు పంటలు పండినవా, లేదా అనే విషయం పరిపాలనా సౌలభ్యం దృష్ట్యా కలెక్టరునుండి రిపోర్టు రావాలి. రిపోర్టు రాకపోతే నిజంగా పండినట్టే అది యీనాడు పెడుతున్న డౌర్బాగ్య పరిస్థితి. తహసీల్దార్లు ఎవరైనా వ్రాస్తే 'మీరు అధిక ప్రసంగాలు చేస్తున్నారు' అంటారు. ఈ మధ్య రెవిన్యూ బోర్డు సభ్యులు సుబహ్మద్యంతోగారు జిల్లాలో పర్యటించి, తహసీల్దార్లను, డెప్యూటీ కలెక్టర్లను, కలెక్టర్లను కూడా 'మీరు ఇటువంటి ప్రసంగాలు చేయకూడదు, వ్రాయకూడదు' అని చారిని గద్దించిన, దిబాయిచిన సంఘటనలు వున్నాయి. విచారణ చేస్తే నేను రుజువుచేయగలను మరి, యీ కలెక్టర్లు ఏమీ వ్రాయాలో అర్థం కాదు. ఏమైనా వ్రాస్తే రెవిన్యూబోర్డు మొదలు తప్పుపడతాడు. ఈ విషయాలు వారు చెప్పుకోలేదు. వారు సాక్ష్యానికి నిలబడరు, ఇలా అన్నారని రుజువుచేయగల అవకాశాలు మాకు వున్నాయి. Dak bungalow లో 'you fool, shut-up' అని అన్ని సంఘటనలు వున్నాయి. ఈ విధంగా 'కంచే చేను మేనెడి' పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. పంట ఎంత పండిందనేది కలెక్టరుయొక్క సంతకంతో ప్రభుత్వానికి కాగితం రావాలి. కలెక్టరు యదార్థ పరిస్థితులు వ్రాస్తే తప్పుపట్టడం తమింపరాని విషయం అవునా కాదా అని అడుగుతున్నాను.

క్రిందటి సంవత్సరం చీపురువల్లి తాలూకాలో పంటలు పోయాయని రుజువు చేస్తానని గౌరవ సభ్యులు శ్రీ పున్నయ్య గారు 100 పిటీషనులు పెట్టుకుంటే విచారణ జరపలేదు. కలెక్టరుగారు పంట పండిందన్నారు. కాబట్టి ఇంకెవరి మాట మేము వినము అని ప్రభుత్వంవారు అంటున్నారు. కలెక్టరు చెప్పిన దానిని, పమ్మవద్దని నేననను. కలెక్టరు చెప్పిన దానిని ఏ సభ్యుడైనా challenge చేసి నప్పుడు enquiry జరపవలసిన విధి, బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉన్నదా, లేదా యని అడుగుతున్నాను. ఇది మంత్రిగారు జాగ్రత్తగా గమనించాలి. లేకుంటే యీ సమస్య పరిష్కారం కాదు. శాసనసభలో ఫలాన సదుపాయాలు చేస్తున్నామని ప్రకటిస్తారు కాగితాలమీద ఉంటాయి. కాని ఆచరణలో ఏమీ ఉండుట లేదు. అందువల్ల యీ వాగ్రూపమైన, ఆడంబరమైన ప్రకటనలు ప్రజలను మోసం చేయడానికి ఉద్దేశించబడినవని చెప్పవలసి వస్తోంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— 'మోసము' అనే పదం withdraw చేసుకోవాలి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— నేను withdraw చేసుకోవచ్చును కాని, నేను సభలో అనకూడదు కాని ఆ విధంగా ప్రజలు అనుకుంటున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— బజారులలో ప్రజలు బూతులు తిడతారు. కాని మనం ఇక్కడ అనకూడదు. మనం పార్లమెంటులో సాంప్రదాయం ప్రకారం హిట్లాడాల్సి. మంత్రిలు చెప్పాడంటారు. జరిగినవి జరుగుతాయి, లేనివి లేదు. అంతేకాని మోసము అనే పదం ఉపయోగించవద్దు.

(శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఇక్కడ మనం అనకూడదు. అమరు చెప్పిన మాటలను శిరసావహిస్తాను. ప్రజలు అనుకునేది వారి దృష్టికి తేవడం తప్ప అంతకుండా నా ఉద్దేశమేమీ లేదు. ప్రజాస్వామికం మీద నిలబడిన ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం కొంచెం విచారణ చేసుకొంటే మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను

ఈ ఏడాది అదృష్టవశాత్తు మా జిల్లాలో వరదల బీభత్సం లేదు రెండు తాటాకాలలోని, రెండు ఫిర్రాల్లో వర్షాలు లేక పంటలు పోయిన దౌర్భాగ్య స్థితి తప్ప వరదల బీభత్సం రాలేదు. గత ఏడాది వరదలు వచ్చాయి. ఈ సంవత్సరం వసూళ్లు ఒరుగుతున్నాయి. నాలుగదాలకంటే తక్కువ పంట పండినట్లయితే శిస్తు రెమిషను ఇస్తామని ఇప్పడే మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. ఈ రెమిషను క్లాజు వరదలు మూలంగా పంటలు నాశనమైపోయిన ప్రాంతాలకు కూడా వర్తిస్తుందా, లేదా అనేది నా పాయింట్. ఈనాటివరకు జిల్లా కలెక్టరులకు గాని, తహశీల్దారులకు గాని ఏమీ ఆర్డరులు లేవు. “ఇదివరకు శిస్తు వసూలు ఆపు చేయమన్నారు. ఆపు చేశాము. ఇప్పుడు వసూలు చేయమంటున్నారు. చేస్తున్నాము” అని అధికారులు అంటున్నారు. మరి దీనిని తుగ్లక్ పాలన అంటే తప్ప అవుతుందేమో.....

మిస్టర్ స్పీకర్ — తుగ్లక్ పరిపాలన అంటే అందులో తప్పలేదు

(శ్రీ జి. లచ్చన్న — అయితే, ఇది తుగ్లక్ పరిపాలనే అనుకోవలసి వుంటుంది. వరదలు వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు, ఇరిగేషను మంత్రిగారు, రెవిన్యూ మంత్రి కీ॥ శ్రీ కళా వెంకటరావుగారు—మంత్రుల మీద మంత్రులు వచ్చి చూచారు. వారు on the spot — ఆర్డరులు ఇచ్చేస్తున్నాము, మీకు రెమిషనులు, లోన్లు, అవీ ఇవీ వస్తాయనీ, భయపడవద్దనీ ప్రజలకు చెప్పారు. రోడ్లమీద, డాక్ బంగళాలోను, పబ్లిక్ మీటింగులలోను కూడ ఇటువంటి కబుర్లు వందన్నర చెప్పారు. అలాడు ప్రకటించిన విషయాలలో ఒక్కటి కూడ యీనాడు ఆచరణలో లేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను అటువంటప్పుడు యీ పర్యటనలు, ప్రసంగాలు ఎందుకు? ఈ పర్యటనలకు అయిన ఖర్చు అయినా ఎవరికైనా ఇస్తే వారికి కొంత దారి దొరకేదేమోనని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

వంశధార ప్రాజెక్టు గురించి గౌరవ సభ్యులందరూ చెప్పి వున్నారు. ఒక్క విషయం మాత్రం నేను మంత్రిగారి దృష్టికి తేవలసివున్నది. ఈ మధ్య నవంబరు నెలలో రెవిన్యూ బోర్డు మెంబరుగారు మనజిల్లాకు వస్తున్నారనీ, ఎం.ఎల్. ఏ లు వారివారి ప్రాంతాలలో పున్న మేజర్, మైనరు ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులను గురించి తెలియజేయవలసినదనీ కలెక్టరుగారు ఒక సర్క్యులర్ పంపించారు. ఈనాడేకాదు, యిప్పటికీ 5 సంవత్సరముల నుంచి తెలియజేస్తూనే వున్నాము. కాని వాటికి ఇంతవరకు దిక్కుమొక్కు లేదు. నేను ఒక జాబితా కలెక్టరు గారికి పంపించాను. కాబట్టి బోర్డు మెంబరుగారి ప్రోగ్రామ్ వాయిదా పడింది. వారు రావడం జరుగనే లేదు. ప్రభుత్వం అక్రమంగా, శాసనాధికారం చేసి,

జబర్దస్తీగా శిస్తులు వసూలు చేస్తున్నదని మీద్యారా తెలియజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి నీటిపన్ను వసూలుచేసే హక్కు నీటిసరఫరా చేసినప్పుడే వుంటుంది నీటి వనరులను మరమ్మత్తు చేయకుండా, నీటిసరఫరా చేయకుండా పన్నులు వసూలు చేయడం న్యాయం కాదు. ఒకటికాదు, రెండుకాదు అనేక పండ్ల తరబడి నీటి వనరులను మరమ్మత్తు చేయడంలేదు. కాని అమాయక ప్రజలు కోర్టులకు వెళ్ళ లేరని, అడిగేవారు లేరని జబర్దస్తీగా, నిరంకుశంగా, అక్రమంగా పన్నులు వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ చర్యను ఇంగ్లండునా ఆఫ్ కోవాలి లేవోపోతే తప్పని సరిగా నీటి పన్ను తిరస్కార ఉద్యమం లేవదీయక నప్పదని ముందుగానే మనవి చేస్తున్నాను. నీటి సరఫరా చేయలేని ప్రభుత్వం, నీటి వనరులను మరమ్మత్తు చేయలేని ప్రభుత్వం నీటి పన్నును వసూలు చేయడానికి హక్కు కలిగివుంటుంది. శాసనసభాత్మక ప్రభుత్వానికి ఏవిధమైన అధికారం కూడ లేదు నీటి వనరులను గురించి మేము వందన్నర దరఖాస్తులు పెట్టుకున్నాము కొన్ని జాతితాలు మంత్రులకు, సెక్రటరీలకు, జిల్లా కలెక్టరుకు, ఇచ్చుకున్నాము. మంత్రులు స్వయంగా అధిపత్యం వహించినటువంటి ఇరిగేషను కౌన్సిలెస్సులలో కూడ దరఖాస్తులు ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే, కొన్ని పనులు జరిగాయి ఒక్క పనికూడ జరగలేదని నేను అనడం తప్పు అవుతుంది. కాని జరుగనివి— మేజరు, మైనరు వర్సు ఇంకా చాల ఉన్నాయి వాటినిగురించి ప్రభుత్వం వెంటనే తగు చర్య తీసుకోవోవోతే తప్పనిసరిగా ఉద్యమాన్ని లేవదీయవలసి వుంటుంది. అప్పుడు ఏ శాసనసభ్యుని కూడా నిందించి ప్రయోజనం లేదు నిందించినట్లయితే, అది ప్రభుత్వం యొక్క తప్పేనని భావించవలసి వుంటుందని మీద్యారా ప్రత్యేకంగా తెలియజేస్తున్నాను శ్రీకాకుళం, నరసన్నపేట తాలూకాలలో కొటవామ్మాలి అముదాలవలసలమధ్య ఉన్న మెట్టప్రాంతం అంతా వర్షాలు లేకపోవడంవల్ల నాట్లు కూడ లేకుండా ఉండిపోయిందా, లేదా అనే విషయమై ప్రభుత్వంచారు ఒక వారం రోజులలో ఒక స్పష్టమైన ప్రకటన చేయవలసి వున్నది. నీటివనరులకు వెంటనే మరమ్మత్తులు ప్రారంభించవలసి వున్నది. పంజాభా ప్రాంతాల్లో మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో వస్తుందో, నాలుగవదాంట్లో వస్తుందో, ఐదవ దాంట్లో వస్తుందో ఇంతవరకు తెలియదు. దానివి గురించి సత్వరంగా, తగిన చర్య తీసుకోవలసిన అవసరమున్నదని మనవిచేస్తూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇకనుంచి ఒక్కొక్క సభ్యునికి 5 నిమిషాలవొప్పన ఇస్తున్నాను.

*శ్రీ ఆర్. నరసింహారెడ్డి (గజ్పల్ జనరల్):—ఉద్యోగాధివృత్తినించి వికాసాల వసూలు గురించి గౌరవసభ్యులు మాట్లాడుతున్నారు. తాలూకాలో మంజూరు అయిన పన్నులు చెల్లాలనే ప్రభుత్వ నిర్ణయంలో మార్పు చేయాలని కోరుతున్న పంజాబ్ మహాసభకు తెలిసిందే. క్రిందటి సంవత్సరం గజ్పల్ తాలూకాలో పన్నులపట్ల కుమ్మరి పంటలో పోయినవి, స్వర్గీయ శాశి కుమార్ బాబుగారు ఇవ్వరకు అప్పుడు వచ్చి చూచినారు. అప్పుడు విచారణ

జరిపి ఒక రిపోర్టు ఇన్ఫర్మేషన్ కల్పిస్తున్నారని చెప్పినారు. కాని ఇంతవరకు పంటలు పోయినాయా లేదా అనే విషయంలో కలెక్టరుగారు రిపోర్టు ఇవ్వలేదు. క్రింది సంవత్సరం నిలిపివేసిన పన్నులు, యీ సంవత్సరం పన్నులు, ఏకాదశి బకాయిలు — అన్నీ కూడ యీ సంవత్సరమే వసూలు చేయాలని ఆజ్ఞాపించబడుతున్నాయి. తహశీల్దార్లుగారు బలవంతంగా ప్రతి రైతునుంచి వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. కాని ఒక్క విషయం ప్రభుత్వానికి మీచ్చాకా, తెలియజేయవలసియున్నది. కొంతమంది ఇండివిడ్యుయల్స్ ప్రశ్నమనిషిత్వహీనులు గాను ఒకరి కొరిది రూపాయలు ప్రభుత్వం నుంచి అప్పులు తీసుకొని రివాళాగిస్తే వారిపైన తీసుకొనే చర్య ఏమిలేదు. కాని, దేశాన్ని పోషించవలసిన భారం వామీద ఉన్నది అనుకొని రాత్రింబగళ్ళ కష్టపడి పనిచేస్తే చెరువులనుంచి మోత్రం, పంటలు పొడెపోయిన సమయాలలో కూడ, బలవంతంగా పన్నులు వసూలు చేయడం ఎంతవరకు వ్యాయమో ఆలోచించవలసివదిలి రెవెన్యూ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ప్రజలు, ప్రజాప్రతినిధులుకూడ రెవెన్యూ మంత్రిగారికి అనేక దఫాలు మనవిచేసుకున్నారు వారు మాత్రం కలెక్టరు పంపిన రిపోర్ట్ నిజమైనదని చెబుతారు. విలేజీలలో వుండే పటేల్ పట్టావీలు తయారుచేసిన రిపోర్టునే కలెక్టరుగారు ప్రభుత్వానికి పంపిస్తారు. ఈ విషయం మాకు తెలియలిదికాదు, మంత్రిగారికి కూడ తెలియనిదికాదు.

పటేలు పట్టావీలు లంచాలు ఇస్తేనే కాని సుయోగ రిపోర్టులు వ్రాయరు. గ్రామాలలో వరిస్థితి ఆ విధంగా ఉంది. పటేల్ పట్టావీలు వ్రాసిన రిపోర్టులను బట్టి గిరిదావల్లు, గిరిదావల్ల రిపోర్టులను బట్టి తహశీల్దార్లు, తహశీల్దారుల రిపోర్టులను బట్టి కలెక్టర్లు రిపోర్టులు పంపుతారు. అందుచేత కలెక్టర్లు పంపిన రిపోర్టులపైననే ఆధారపడడం సరియైన మార్గం కాదు. అధిక వర్షాలవల్ల నిజంగా పంటలు పోయాయో లేదో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను కలెక్టర్లు చెప్పినచానినే అనుసరిస్తామంటే ప్రజలకు శాధగా ఉంటుంది. ఇక జాగీరు బకాయిలంటూ ఉన్నాయి జాగీరుల కాలంలో పెండ్లి అయినా శిస్తు వేస్తే దానినివ్వకపోతే, దానిని కూడా బకాయిలలో చేర్చినారు. ఇటువంటి బకాయిలను కూడా వసూలు చేయాలని ప్రభుత్వం ఉత్తరువులిచ్చారు కళాపంకట రావుగారు వీటిపై రిపోర్టు తీసుకోవాలని వసూలు చేయకూడదని చెప్పినట్లు తెలిసినది. గజ్వేలు తాలూకాలో నీటి వనరులు లేవు; కుప్పిపంటలే ఉన్నాయి. అవి అధిక వర్షాలవల్ల పోయాయో; మంత్రిగారు గజ్వేలు తాలూకా పర్యటన చేసి విర్తయం చేయాలని ఆంతవరకు బకాయిలు వసూలు చేయకుండా ఉత్తరువులివ్వాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ డి. రామబ్రహ్మం (కుప్పం):— అధ్యక్షా, మా చిత్తూరు జిల్లాలో వర్షాభావంచేత పంటలు పూర్తిగా పోయినందువల్ల గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ మంత్రి తీర్మానించినట్లుగా, గౌరవనీయులైన రెవెన్యూ మంత్రి రంగారెడ్డిగారు ఆజ్ఞాపించినట్లుగా చేశారు. యీ జిల్లా ప్రజల దురదృష్టమో, ఏమో, అదేమోన

కొద్దిగా జల్లులవర్షము వచ్చి వారి సభలకు కూడా అటంకము కలుగజేసినది ఇరువురు మంత్రులు వ్యవసాయ జాతినుంచి వచ్చినవారే కాబట్టి వారితో వచ్చిన రెవెన్యూ బోర్డు మెంబరు శ్రీ ఎమ్.టి రాజుగారు కూడా వ్యవసాయదారుడే కాబట్టి వారికి వ్యవసాయంలో ఎక్కువ అనుభవం ఉంటుందని వారు ఆనాటి వర్షాన్ని తక్కువగానే అనుకున్నాము. తరువాతి చిత్తూరులో శాసనసభ్యులు, పెద్ద రైతులు, భూస్వాములతో సమావేశం జరిగింది. ఆ వర్షంవల్ల ఉపయోగ మేమీ లేదని సజ్జ, రాగిపంటలు బొత్తిగా పోయాయని ఆ చేతిల్లో ఉలవ వేస్తున్నారని మంత్రులు స్వయంగా చూడాలని అంటే స్వయంగా కూడా చూచారు. చూచి హైదరాబాదు వెళ్ళిన తరువాత కాబినెట్ లో చర్చించి పంటలుపోయిన ప్రదేశాలలో శిస్తు రిమిషన్ ఇవ్వడానికి తక్కువ శాతం వసూలు వాయిదా వేయడానికి నిర్ణయం తీసుకుంటామని అన్నారు 5వ తేదీవరకు కలెక్టరును వేచి ఉండవలసిందని కోరాము. 7, 8 తేదీలలో బోర్డు సెంటర్లు అక్కడకు వచ్చారు. ఉద్యోగులను సమావేశం పరచి ప్రభుత్వం దగ్గరనుంచి మాకు ఏమీ నిర్ణయం రాలేదు, అందుచేత వెంటనే వసూలు ప్రయత్నం చేయాలని అన్నారు. ఆ ప్రాంతంలో ఎన్నడూ లేని స్పెషల్ డ్రైప్ వచ్చింది. ఒక తహసీల్దారు, స్పెషల్ రివెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు వగైరా సిబ్బందితో వెంటనే వసూలు చేయాలనే ప్రయత్నం ప్రారంభించారు. కలెక్టరు దగ్గరకు వెళ్లి అడిగితే ప్రభుత్వంనుంచి బోర్డుకు ఉత్తరువులు లేవటం, మమ్మల్ని ఏమిచేయమంటారన్నారు. వేమగానపల్లి ఆనే గ్రామంలో 120, 130 మంది తక్కువ అప్పులు తీసుకున్నారు గత సంవత్సరంకూడా పంటలు పోయినందువల్ల వారా సంవత్సరం చెల్లించలేని స్థితిలో వున్నారు. ఎట్టేటు మానేజరు ఆ ప్రదేశమునకు వెళ్లి గొడ్లను కట్టి జప్తులు చేయించారు. నేను మానేజరుగారి దగ్గరకు వెళ్లి అడుగగా సర్కులర్లు అన్నింటినీ చూపించి మా చేతులలో ఏమిఉంది, మీరు హైకోర్టులో దీనిని మూప్ చేయాలని అన్నారు. 'పోనీ మీరు 15 రోజులైనా వాయిదా ఇవ్వండి, గొడ్లను తీసుకువెళ్లి సంతలో అమ్ముకొనితెచ్చి బకాయిలు చెల్లించాలన్నా ఆ మాత్రం వాయిదా ఇవ్వండి, అని అడిగాను. వారు ఉదార స్వభావులు; 15 రోజులు వాయిదా ఇచ్చారు. వారు గొడ్లను సంతలో అమ్మి బకాయిలను చెల్లించారు. ప్రభుత్వం ఏమీ నిర్ణయం తీసుకున్నది బోధపడలేదు. చిత్తూరు జిల్లాలో పడమటి తాలూకాలలో—ఎక్కడైనా బావుల క్రింద కొంత పంట చేసుకున్నారేమో కాని—రాగి, వేరుశనగ, అన్ని పంటలు పోయాయి. వేరుశనగ మూడణాల పంటకూడలేదు. రాగి రెండణాల పంటకూడలేదు. ఎక్కడా నాలుగుణాల పంటలేదు. లచ్చన్నగారు ఇంతకుముందు చెప్పారు. రివెన్యూ బోర్డు మెంబర్లు వచ్చి కలెక్టరును దబాయస్తుంటే చిన్న ఉద్యోగులు ఏమిచేయగలుగుతారు? ఇప్పటికీ మించిపోయింది. నా నియోజక వర్గమైన కుప్పం జమీందారి ఏరియాలోనిది. రాగి పంటకుప్పలు వేసి ఉంటాడు. ఉడ్డులు ఇప్పుడు చేయడంలేదు. పిత్తవరిలో చేస్తారు ఎంత పంట ఉన్నది ఏ గ్రామానికిపోయి స్వయంగా చూచినా తెలుస్తుంది. అందుకు తగిన వ్యవధి ఉన్నది. ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు జారీచేసి రైతులకు సదుపాయాలు కల్పించకపోతే ప్రజలు నలసపోయే

రిస్కనులున్నాయి. చిత్తూరు జిల్లా ఏ ప్రాంతాల్లోనుండి ప్రాంతం, ఇతర సీజీ సమస్యలున్న ప్రాంతంకూడా కాదు. ఎప్పుడూ కరువు ప్రాంతమే. అక్కడ ఎప్పుడు సరఫరా ఎక్కువ చేయాలి. అక్కడ పాలాకు సరి ఉన్నది. అ సరిలోని నీరును చిత్తూరు జిల్లానికి తిప్పకోవాలంటే అడ్డిగా Palar Basin Rules అని ఒక దుష్టమైన కాసనం ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపులు ఉరిపి అయినా ఆ కాసనాన్ని రద్దు చేయడానికి ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. రేకపోతే చిత్తూరు జిల్లాలో ఎప్పుడీ కరువు పోదని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

* శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఇంతకుముందు మాట్లాడిన గౌరవ సభ్యులు కరువు ప్రాంతం గురించి మాట్లాడారు. నేను కృష్ణా జిల్లా గురించి మాట్లాడుతాను మంత్రిగారిచ్చిన రిపోర్టునుబట్టి కృష్ణా జిల్లాలో 71,600 ఎకరాలలో పంట వరదల కారణంగా జులై, ఆగష్టు నెలలలో నష్టపోయిందని తెలుస్తున్నది. Government have not received any specific proposals from the Collector for sanctioning any relief to crop damaged. 71,600 ఎకరాలలో పంట పోయినప్పటికీ కలెక్టరునుంచి సూచనలేనా రాలేదంటే అర్థం ఏమిటి? కలెక్టర్లు ఏమీ చొరవతీసుకొని ఫలానా సౌకర్యాలు రైతులకు ఇవ్వాలని చెప్పలేకపోతున్నారా అని నాకు అనిపిస్తోంది. రెవెన్యూ బకాయిలను వసూలు చేసే సందర్భంలో రెవెన్యూ బోర్డు మెంబర్లు జిల్లాలకు వస్తున్నారు. ఎందుకుబకాయిలను వసూలు చేయడం లేదని దబాయించడం తప్ప అక్కడ ఉన్న పరిస్థితులను గూర్చి సాకల్యంగా అలోచిస్తున్నారా అంటే లేదు. ఈ విషయమై స్వయంగా మంత్రిగారితో చెప్పాను. నా నియోజకవర్గంలో సందిగామ అనే గ్రామం ఉంది. ఆరు సంవత్సరాలనుంచి రైతులు ఎంతెంత శిస్తు చెల్లించారో చెప్పలేదు. వారు ఇచ్చినదంతా పుచ్చుకున్నారు. సక్రమమైన రసీదులు కూడా లేవు. వారిని ఆరు సంవత్సరాల శిస్తు కడతారా అంటున్నారు ఏ సమయంలో రైతులను శిస్తు బకాయిలు కట్టమంటున్నారనే విషయం కూడా మనం ఆలోచించాలి రెవెన్యూ మంత్రిగారు ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ చెప్పారు. శిస్తు తప్పకుండా వసూలు చేయవలసినదే, డెవలప్ మెంటు కార్యక్రమాల అమలుకు డబ్బు కావాలని, అందుకు మేము వ్యతిరేకించడం లేదు. రైతుల షర్ద డబ్బులేని సమయంలో పంటలు చేతికి రానిరోజులలో వ్యవసాయంలో పెట్టుబడి పెట్టి దానిని తిరిగి తీసుకోవాలని రైతులనుకునే రోజులలో శిస్తు బకాయిల వసూళ్ళకు పూనుకోవడం జరుగుతున్నది. అందుకై ఆ సమయంలో అదనపు సిబ్బందిని నియమించడం ప్రజాధనాన్ని దుర్వినియోగపరచడం తప్ప మరొకటి కాదు. రైతులపై ఈ రకమైన వత్తిడి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు తప్ప వారికి ఉపయోగం కలిగేటట్లు ఏమీచేయడానికి పూనుకోడంలేదు. రెవెన్యూ మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ రైతులకు అనేక సౌకర్యాలు కలుగజేసామని చెప్పారు. ఆయన ఉపన్యాసము ఉర్దూలో ఉన్నది. పూర్తిగా folio కాలేకపోయాను, కృష్ణా జిల్లాకు సంబంధించినంత వరకు శిస్తు బకాయిలు వసూలును సెప్టెంబరు, అక్టోబరు నెలల్లో వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నించడంకంటే మార్చి, ఏప్రిల్ నెలల్లో వసూలు

చేస్తే రైతులను ఎక్కువ సౌకర్యంగా ఉంటుంది. ఆ సమయంలోనే వారికి చేతికి పంటలు వస్తాయి; కొంత డబ్బు ఉంటుంది, వారిచేతిలో డబ్బులేని సమయంలో ఆదనపు సిబ్బంది వేసినంత మాత్రాన వసూలు కాదు. రైతులను ఇబ్బందిపరచి డబ్బును దుర్వినియోగం పరచడం మాత్రమే అవుతుంది. ఆదనపు సిబ్బందిని నాలుగు నెలలుగా వేసినా తక్కువే వసూలు చేశారని మంత్రిగారు చెప్పడం సరియైనది కాదు. రెండు రకాలైన బకాయిలున్నవి— ఇంకా రావలసిన శిస్తులు, ప్రభుత్వం ఇచ్చిన అప్పులు. వీటిని వేరుగా చూడాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శిస్తుబకాయిల విషయంలో కృష్ణాజిల్లాలో నాకు తెలిసినంతవరకు పరిస్థితి యిది. గత ఆరు సంవత్సరాలుగా జమీందారులకు ప్రభుత్వానికి కోర్టులో వ్యవహారాలు నడిచి పర్యవసానం తేలకపోవడం చేత మిగిలిపోయినవి ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు గన్నవరం తాలూకాలో పెద టగిరాల గ్రామంలో బెజవాడ తాలూకాలో నందిగామ గ్రామంలో ఆరు సంవత్సరాలుగా శిస్తులు వసూలు చేయలేదు. ఆ బకాయిలను అక్టోబరు, నవంబరు నెలలలో యివ్వమంటే రైతులు యివ్వలేరు. ఫిబ్రవరి మార్చి నెలలో వసూలు చేయడానికి పూనుకోవాలి. కొల్లేరు బుడమేరు ప్రాంతాలలో 71,600 ఎకరాలలో పంటలు పోయాయని ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు వచ్చిందని అంగీకరించారు. వాటికి proposals పెట్టలేదు. కలెక్టరు దగ్గరనుంచి తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నం చేయడములేదని అర్థమవుతుంది. కైకలూరు తాలూకాలోను, గుడివాడ తాలూకాలో కొంత ప్రాంతములోను పూర్తిగా పంటలుపోయాయి. అక్కడ మేము తిరిగాము మొదటిపంట పూర్తిగా పోయింది, రెండవ పంటకు నీరు సప్లయ చేస్తున్నారు. మొదటి పంటకు శిస్తు రెమిషను యివ్వడమే కాకుండా అప్పులు వాయిదా వేయాలని ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాను. ఈ విధముగా చేసినప్పుడే రైతులకు న్యాయము జరిగి తమ కాళ్ళపై తాము నిలబడగలుగుతారని ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువస్తూ తగిన చర్యలు తీసుకొనవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ ఎం. సత్యనారాయణరాజు (చీపురుపల్లి-జనరల్) — అధ్యక్షా, మంత్రి గారిచ్చిన స్టేటుమెంటులో శ్రీకాకుళం జిల్లా గురించి మొన్నను చేయలేదు కాని శ్రీకాకుళం జిల్లా చీపురుపల్లి తాలూకాలో సేను ఎరిగున్నంత వరకు ఉభాలు వేయని గ్రామాలు చాలా ఉన్నవి. గంగువారి సిగడాం, కర్లాం, రణస్థలం ఫిర్రాల లోని గ్రామాలను చూచినట్లయితే కొన్ని గ్రామాలలో ఉభాలు కాలేదని కొన్ని గ్రామాలలో ఉభాలు అయినప్పటికీ నీరు లేక పంటలు పోయాయని తెలుస్తుంది. వీటిని గురించి కలెక్టరుగారు ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు చేయకపోవడము విచారకరము. శ్రీ రొక్కం లక్ష్మీనరసింహందార గారు, శ్రీ అచ్చన్న గారు దీనిని గురించి మొన్నను చేశారు. ఈ సేను అయిపోయిన తరువాత మంత్రిగారు స్వయముగా వచ్చి చూచినను లేక ఎవరైనా అధికారిని పంపించినను వారితో తిరిగి యీ ఫిర్రాలను చూపించగలము. ఇవి యధార్థ పరిస్థితులు. వాటిని మంత్రిగారికి చూపించడానికి సిద్ధమవుగా ఉన్నాను. మంత్రిగారు తప్పకుండా ఇటువంటి ఫిర్రాలు

చేస్తారనీ అక్కడి రైతులకు తగిన సదుపాయం చేస్తారనీ మనవి చేస్తాను. గత సంవత్సరము వరద పాముగా రావడము వల్ల కొన్ని కొన్ని గడ్డలు బాంగి పంటలు పోయాయి చారులు సరిగా లేవు అప్పుడు గౌరవనీయులు కిరీకేసులు కళా వెంకటరావు మంత్రిగా ఉన్నారు వారు అనుదాలవలసనుంచి బ్రాలీ మీద తిరిగి రెల్లిగడ్డ మొదలైన గ్రామాలను పరీక్ష చేశారు. ఆ గ్రామాలలో శిస్తు వసూలు వాయిదా వేశారు ఈ సంవత్సరము కూడా పంట పోయినది. అయినా శిస్తు వసూలుకు ఒత్తిడి చేయడం యిబ్బందిగా ఉన్నది కాబట్టి ఆ ప్రాంతములు తిరిగి పరీక్ష చేయవలసినదిగా కోరుకున్నాను.

*శ్రీ బి. అప్పారావు (అనకాపల్లి) : — అధ్యక్షా, ఒక మంత్రిగారు కూడా లేరు.

Mr. Speaker I am sorry, I shall have to adjourn the House. Some Minister must be here. It is regrettable if there is no Minister here

(At this stage, the Minister for Revenue, Sri K. V. Ranga Reddy entered the House)

శ్రీ ఎం. నత్తనారాయణరాజు — ఈ సెషను అయిన తరువాత మంత్రిగారు కాని వారు నియమించిన రివిన్యూ అధికారి గాని మా ప్రాంతమునకు వస్తే వారికి స్వయముగా అక్కడి పరిస్థితులను చూపించి రైతుల కష్టసుఖాలు చెబుతాను. చీపురుపల్లి తాలూకా అనలే మెట్ట ప్రాంతము, వెనుకబడిన ప్రాంతము. నాలుగు సంవత్సరాల నుండి ఒకటి జరుగుతున్నది వర్షాకాలంలో చిన్న చిన్న గడ్డలన్నీ ఉప్పొంగి పెద్ద పెద్ద గడ్డలలో కలిసి, అవి ఏటలో కలిసి సముద్రములోకి వృధాగా పోతున్నాయి. ఒక గడ్డకు కూడా కట్టలేరు అరు మాసాలకు ఒక కట్ట కట్టవచ్చు. కట్టినట్లయితే గడ్డలోని నీటిని చెరువులోకి తిప్పుకొని ఎక్కడి నీటి సమయములో ఆ నీరు ఉపయోగించుకుని పండించుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది, అరు గడ్డలలోను ఒక్క పోతరాజుగడ్డ మీదనే కట్టఉంది. ఇప్పుడు ఆ కట్ట కూడా పోయింది. మరమ్మత్తు చేయలేదు. కట్టలు కట్టమని నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి అందోళన పడుతున్నాం. అటువంటి కట్టలు కడితే ఒక సంవత్సరములోనే దాని ఫలితాలు కనబడతాయి మంత్రిగారు పర్యటన చేసి అధిమపక్షం ఒక గడ్డకు ఒక కట్టచొప్పున కడితే కొన్ని వేల ఎకరాలలో పంటపండుతుంది. ఆ ప్రకారం ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

*శ్రీ కె. సుబ్బారావు (హిందూపూర్-జనరల్) — అధ్యక్షా, “తెలిసి తెలియని విద్య తెలువనశక్యంబు” అన్నారు. అతివృష్టి అనావృష్టి వల్ల కలిగిఉండేటటువంటి పరిస్థితులన్నీ కూడా అందరికీ తెలుసును. దీనికి ఇంత మంది ఉపన్యాసము చేయవలసిన అవసరమే లేదేమో, మంత్రిగారు కొంచెం ఆలోచన చేస్తే. “ఆలోచన చేయవలసిన వని ఏమి?” అంటే కొన్ని చోట్ల అతివృష్టి వలన పంటలు

పోయినాయని, అనావృష్టి వలన కొన్ని చోట్ల పంటలు పోయినాయని, పంటలు పండకుండా ఉండేటటువంటి ప్రదేశాలు కొన్ని ఉన్నవని వారు కూడా ఒప్పుకొంటున్నారు. కనుక దీనిని అంతా ఆలోచన చేస్తే యిప్పుడు ఇంత మంది చెప్పిన విషయములలో ఏ మంది? రెమిషను యిప్పించవలసినది. రెమిషను యిప్పించేదే కాకుండా వసూలు చేసేది పంట వచ్చినప్పుడు వసూలు చేయవలసినది. తక్కువ అప్పులు చేసినారు. ఈ అప్పులు మళ్ళా తీసుకోవలెనా లేదా? ఉపన్యాసములు విన్న తరువాత అన్ని అప్పులు ఒకటేసారి తీసివేస్తే సరిపోతుందేమో, ప్రభుత్వానికి రానే రాకుండా ఉంటే బాగానే ఉంటుందేమో. రెమిషను విషయము ఉంది. ఎవరు రెమిషను ఇచ్చేదానికి అధికారి? గ్రామకరణము గ్రామాలలో కొంతమంది ఉన్నారు. “ఈ రైతులకు ఎందుకు ఉపకారం చేయవలె? ఉపకారము చేసి లేనిపోని అవస్థ ఎందుకు పడవలె? పంట రానేది రాస్తాం. నాలుగణాలనుంచి ఎనిమిదణాలవరకు పంట అయినదని” అనేటటువంటి పెద్ద కరణాలే అట్టి గ్రామస్థులే అనేకమంది ఉన్నారు. తహసీల్దారులు కూడా కొంతమంది “ఊరికే అందోళన పెట్టకండి, ఎక్కడైనా నాలుగణాలనుండి ఎనిమిదణాలవరకు పంట ఉందని రాయండి” అని రాసిన కాగితాలు చించి కొత్త కాగితాలు రాయించిన వారున్నారు. కనుక దీనిని అంతా ఆలోచన చేసి పండలేదంటే ఎప్పుడు పంట పండితే అప్పుడు యిచ్చేదానికి వాయిదా యిచ్చే పరిస్థితిలో వెంటనే ఉత్తరవు పంపించవచ్చు. పంట పండిన కాలములో యావత్తు బకాయి శిస్తులూ మొట్టమొదట అందరూ యిచ్చితీరవలె. అప్పులు యీపొద్దుకాదు, రేపు యిచ్చినా తీసుకోవచ్చు. ఒక్కొక్కరు 5 నుండి 9 వరకు తక్కువీలు తీసుకున్నవారు ఉన్నారు. పంపులకు తీసుకున్నారు. భూమి సాగుకు తీసుకుని వచ్చేదానికి తీసుకున్నారు. ఇవన్నీ ఎవరు తీసుకున్నారంటే, ఉండేవారే తీసుకొన్నారు. పల్లెలలో జరుగుతున్న పరిస్థితి యిది. చిన్నచిన్న రైతులు ఒకటి రెండు తక్కువీలు తీసుకున్న వాళ్ళదగ్గరనుంచి వసూలు చేసి అప్పుడే కట్టేసారు. వీళ్ళు మొండికిపడి ఇవ్వనేకూడదు, కానిదే ఇంకొకసారి ఇంకొకసారి ఇస్తాము అనేటటువంటిది ఉన్నది. అందులో మెంబర్లుపోయి చెలితే మంత్రిగారు యీపొద్దు కాఫాడితే రేపటికైనా వాయిదా వేస్తారు. కాని దానిని బట్టి ఇంకో సంవత్సరం పోదాం అనేటటువంటిది ఉన్నది. వీటన్నిటికీ తావులేకుండా చూడవలె. ఇవ్వవలసిన చిన్నచిన్న రైతులు ఇచ్చేసినారు. పెద్ద రైతులే అప్పు యివ్వవలసినవారు చాలామంది ఉన్నారు. దానికి తహసీల్దార్లకు కలెక్టర్లకు చెప్పి నిజముగా అతనికి అస్త్రీ ఉండి పంటఉండి యివ్వకుండా ఉన్నప్పుడు అస్త్రీని ఇమ్మి అయినా వసూలు చేయవలసినదే. ఒకసారి అస్త్రీ ఉన్నవానికి పదికంతులు కట్టవలసినవానికి వాయిదా యిస్తే పదకొండవ కంతి వస్తే 12 సంవత్సరాలుగా డబ్బు వసూలు చేయకుండా అధికారులు జోక్యము కలిగించుకోకుండా వాయిదా ఇంకొక సారి యిచ్చేటట్లు పంపిణీ ఉంది. కనుక శ్రద్ధ వహించి వసూలు చేయడానికి పైపద్ధి ధిష్టాంతుమొట్టు పుచ్చేసినారు. లేనివాడని ఎవడైనా పట్టుకుని వసూలు చేసేదికాదు. శక్తి కలిగిన వారు ఎంతోమంది ఉన్నారు. శక్తి కలిగి ఇవ్వకుండా ఉండేటటువంటి వాళ్ళు ఉంటే

వారి ఆస్తి అమ్మినప్పటికీ కూడా వసూలు చేయవలసినదే అనేటటువంటిది మంజూరు చేసేటటువంటి ప్రయత్నం చేయవలె

అప్పుచేసి జీవనము చేసేవాళ్లు చాలమంది వున్నారు. 'ఇచ్చేవాడుంటే, తెచ్చేవాడుంటే తీసుకురానా కందిపప్పు, నెయ్యి' అని చాలమంది అప్పుపుచ్చుకొనే వారున్నారు. 1952 వ సంవత్సరమునుంచి లెక్క చూచినట్లయితే చాలమంది రైతులు ఆ అప్పు తీర్చుకొన్నవాళ్లంతా నాలుగింతలు అప్పుచేసి, పంట పండిందిలే, ధరవుందిలే, రేపు కట్టుకుందాములే అనే భావముతో వున్నారు అటు వంటి వారి లెక్కలు తీసి వారిదగ్గర నిక్కచ్చిగా వసూలు చేసే ప్రయత్నము చేయాలి ఇక శిస్తుల రెమిషన్ విషయము. రెమిషన్ యిచ్చేట్లుగా వుంటే ముందుగానే యివ్వవలె. తరువాత యిచ్చినట్లయితే అది కరణాల పాల వుతుంది గాని ఆ రెమిషన్ రైతులకు పోతుందనేది ప్రపంచములో ఎక్కడా లేదు. నేను కరణాన్నే కనుక చెబుతున్నాను. రైతును రెమిషన్ వచ్చిందిరా అంటే "నాలుగణాలే కడ చేవరా" అంటాడు. అదంతా దేనికి. రెమిషన్ యిచ్చేట్లుగా వుంటే ముందుగా చెప్పండి. పంట పండలేదని పట్టులు చెప్పవలసిన పని లేదు. కలెక్టర్లు రిపోర్టులు పంపవలసిన పని లేదు. మంత్రులు దేశమంతా తిరుగుతూ వుంటారు కదా. వారు చూచి, వచ్చిన వెంటనే "రెమిషన్ యిచ్చేశాము ఈ సంవత్సరము" ఎవ్వరిపద్దు, పన్నులు వసూలు చేయకూడదు అని ఆర్డర్లు పంపించండి. వసూలుచేసిన తరువాత రెమిషన్ యిచ్చినట్లయితే ఏకరణము కూడా మళ్ళీ పరైతుకిచ్చేదానికి లెక్క వుండదు. అయ్యేది వుండదు పొయ్యేది లేదు నిజముగా 4అణాల కన్న తక్కువగా పంట యున్నచోట వెంటనే రెమిషన్ యిచ్చేయండి. ఉత్తర్వులు పంపించేయండి, కరణాలు లెక్కలు పంపించేవరకు వేచి వుండవద్దు. ప్రజలకు, ప్రభుత్వానికి మధ్య యీ కరణాలు యిరుక్కుని వున్నారు. ఈ కరణాలు "మా కెందుకులే, ఈ రైతులకి ఉపకారముచేసిన మాకు వచ్చే లాభమే ముందిలే 4అణాలు పంట అని ఎందుకు వ్రాయాలిలే" అని 6 అణాలు పంట వుందని వ్రాసే కరణాలున్నారు. నిజముగా అప్పుల విషయములో ప్రభుత్వము ఒక కంతు యిమ్మని అడిగి వుండేది. ఆ ఒక కంతు ఇచ్చినా ఇంకా 4.5 కంతులు బాకీ వుండేవారున్నారు. ఒక కంతు యిమ్మని చెప్పినారేగాని అన్ని కంతులు ఇమ్మని ప్రభుత్వమెప్పటికీ చెప్పలేదు. ఆ ఒక్క కంతయినా యివ్వకుండా దాచిపెట్టు కొనేవారు ధనవంతులే. అస్థికలవారే. కష్టపడే రైతులుంటే వాళ్ళకు మరొక సంవత్సరము గడువివ్వండి. 10 కంతులివ్వవలసి వుంటే వాడి భూమిఅయినా అమ్మేసి వసూలుచేయండి. ఏమిపోయింది. అప్పులావిధముగా వసూలుచేసే ప్రయత్నము చేయవలసినదని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ జె. ఆనందరావు (మెట్రోపల్లి):- అధ్యక్ష మహాశయా, నిన్న మంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన స్టేటుమెంటులో ఎక్కువ భాగము వరదల చేత నష్టమైన ప్రాంతాలను గురించి వివరించబడి వున్నది. అయితే వరంగల్లు, ఆదిలాబాద్, ఖమ్మం జిల్లాలకు సంబంధించిన విషయాలను చెబుతూ అక్కడ వర్షాలు ఎక్కువగా పడడము

చేత పునాస పంటలు చెడిపోయినవనియు, ఎంత వరకు మూఫలు యిచ్చాలన్న విషయములో కలెక్టర్ల నుంచి సూచనలు రావలసివున్నవనియు, అవి యింకా రాలేదనియు చెప్పారు. ఆదిలాబాద్ గురించి చెప్పతూ 4 అచాలుకంటె తక్కువ పంట పండించే ప్రాంతాలలో మూఫ్ యిస్తామని చెప్పారు. కాని కరీమ్నగర్ గురించి అసలు చెప్పనేలేదు. కరీమ్నగర్ లో వరదలవల్ల నష్టపడిన ప్రాంతానికి ఏదోయిన్ని వేల రూపాయలిస్తున్నామని బ్రాశారేగాని పునాస పంట విషయమసలు వ్రాయలేదు. గత 3, 4 సంవత్సరములుగా పునాస వైరులు చెబ్బితింటున్నవి. మక్కాకాని, జొన్న కాని, వేరుసెనగ గాని సరిగా పండడము లేదు. సక్రమముగా వర్షాలు పడవలసిన సమయములో వర్షాలు పడకపోవుటచేత పంటలు చెబ్బితిన్నవి మూ కలెక్టరుగారికి ఒక స్వభావముంది. గవర్న మెంటుకు బకాయాలు వసూలు చేయాలి. లేకపోతే డబ్బు ఎలా collect అవుతుంది అనే దానిమీదనే వారి దృష్టి రాత్రింబగళ్లు వుంటుంది. కొన్ని సందర్భములలో కొన్ని సిఫార్సులు చేయవలసి వుంటుంది. కాని వారు ఆలోచించడానికి వెనుకముందాడుతారు. ఇదివరకే మేము మూ కలెక్టరు గారికి మెమోరాండమ్ సమర్పించుకొన్నాము. వారు ప్రభుత్వ దృష్టికి ఎందుకు తీసుకొని రాలేదో తెలియదు. అయినా కలెక్టరుగారిని అనవలసినవని ఏమిటి? మంత్రులు పర్యటించి చూశారు. కరీమ్నగర్ జిల్లా నుంచి వచ్చిన అన్ని పార్టీల సభ్యులకు పునాస పంట చెడిపోయిందని తెలుసు పాతబాకిల మాట అటుంచండి. ఇప్పుడు సర్ చార్జీలు వసూలు చేయడానికి పూనుకొన్నారు. గత సంవత్సరము సర్ చార్జీ ఈ సంవత్సరము సర్ చార్జీ వసూలు చేయమని ఖానుస్ పాస్ చేశాము. రైతులను చాల నిర్బంధిస్తున్నారు. వారితో చాల ఆందోళన ప్రబలివుంది. బకాయాలు, తక్కువీ వ్యవహారము అట్లా వుండి, ఇప్పుడు అవేమీ చేయడానికి వీలులేదు, 4 అచాలుకంటె తక్కువగా పంటపండిన ప్రాంతము ఉండవచ్చు. ఎక్కువ పండిన ప్రాంతము వుండవచ్చును. కాని ఇప్పుడు ఆ సర్ చార్జీలు మాత్రము రెండు సంవత్సరములని ఒకేసారి వసూలుచేయడం జరుగుతున్నది అది చాల అక్రమము, దారుణము. ఇప్పుడు వసూలుచేస్తే యిబ్బందులకు గురిచేసిన వారమవుతాము. 2 సంవత్సరముల సర్ చార్జీలు వసూలుచేయ వద్దని ఆర్డర్లు పంపించాలని నా కోరిక. రెవెన్యూ సర్కిల్సు వారిగా తీసుకొని, ఏ తాలూకాలోని ఏ పరియాలలో 4 అచాల కంటె తక్కువ పంట పండినదో తెలుపుచూ ఒక సమగ్ర రిపోర్టును కలెక్టరు పంపాలని వారిని ఆదేశించాలని కోరుతున్నాను. వరంగల్లు, ఖమ్మం, ఆదిలాబాద్ జిల్లాల నుంచి విస్తృతమైన రిపోర్టు రావడమేమి, కరీమ్నగర్ లో ఇంత అధ్వాన్న పరిస్థితి వుండగా మొత్తము పునాస వైరులు చెడిపోయి వుండగా అక్కడి నుంచి రిపోర్టురాకుండా వుండడమేమి అని అడుగుతున్నాను. ఆ ప్రాంతములో మంత్రులు పర్యటనచేసి వచ్చినతరువాత కూడ శ్రద్ధ యెందుకు తీసుకోలేదో ఆశ్చర్యముగా వుంది. మూజిల్లా సభ్యులు చొక్కారావుగారు నివరముగా చెప్పారు. అందుకోరకు చర్చితచరణము అయిందా? అచాలు తక్కువగా పంటవున్న ప్రాంతాలను గురించి రిపోర్టు పంపించాలని కలెక్టరుకు ఆ దేశాలు పంపించి తెలుసుకోవాలి. మూఫలు ఎవ్వరెవ్వరికి

యివ్వాలి అనేది నిర్ధారణ చేయవలసి వుంటుంది. సర్ చార్జీని మాఫీచేయాలి. ఇవన్నీ చేయాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను

*శ్రీమతి సి. అమ్మన్నరెడ్డి - అధ్యక్షా, మా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా మొదట్ల చాల మంది ఇక్కడ ఈ రోజున లేరు. ఎందుకంటే మాకు Second Crop Irrigation Conference అవుతున్నందు వల్ల నిష్పాదించిన రైతులందరికీ చాకివా పంట యిప్పించే ఆదర్శా కొద్దీ వారంతా అక్కడ వుండిపోయారు. నిజానికి నాకు పంటల విషయము ఆట్టే తెలియదు. కనీసము నాకు తెలిసిన విషయాలనూ చెప్పక పోతే అన్యాయము జరుగుతుందనే చెప్పతున్నానన్నమాట. మన రెవెన్యూ మంత్రిగారు చాల విపులముగా ఉర్దూలో చెప్పవున్నారు కాని చాల మందికి అర్థము కాలేదు. స్పీకరు గారు అనుకోన్న ప్రకారము చాల మందికి ఉర్దూ తెలియదు. అది వారి యిష్టమీది ఆధారపడి వుంటుంది. మేము చెప్పవలసిన విషయాలు మేము చెప్పకతప్పదు. పంటల నష్టము గురించి మాట్లాడుతూ చాలమంది loans, remissions గురించి మాట్లాడినారు. కాని ఇది ఏమీ చిన్న విషయము కాదు. జరిగిన విషయాన్ని గురించి, జరగబోయే విషయాలను గురించి మాట్లాడుకోవాలి. ఇది ఇర్రిగేషన్ మినిష్టరు గారికి, రెవెన్యూ మినిష్టరు గారికి సంబంధించిన విషయము. ఏవో వర్షాలు వస్తాయి ఫామిక్ వస్తుంది దానివలన అనేక నష్టాలు వస్తాయి. దానినిగురించి ఆరోజు కారోజు ఆలోచించుకొనడము కాకుండా శాశ్వతముగా ఎలా నివారించడమనేది ముఖ్యముగా ఆలోచించాలి. నదులకున్న flood banks ను strengthen చేయడము, Projects ను కట్టక పోతే ఇటువంటివి జరుగుతూనే వుంటాయి

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ఏ బొంబాయిలోనో వర్షాలు కురిస్తే దానివలన మనకు నష్టము సంభవించడము జరుగుతోంది. వశునష్టము, మనుష్యుల నష్టము, ఇండ్ల నష్టము మొదలైన అనేక నష్టాలు జరుగుతున్నాయి ముందు చెద్ద ప్రాజెక్టులను కట్టాలి. గోదావరి నీరు కృష్ణానదిద్వారా మద్రాసుకు తరలించినట్లయితే ఈ వరదలు కొంతవరకు తగ్గుతాయని ముఖ్యమంత్రిగారు అప్పుడప్పుడు చెబుతూవుంటారు. మద్రాసు అసెంబ్లీలో ఒక ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు ఆంధ్ర చీఫ్ ఇంజనీరుకు, మద్రాసు చీఫ్ ఇంజనీరుకు ఈ విషయములో భేదాభిప్రాయాలున్నవని చెప్పిన విషయము ఈ సుధ్య పేపర్లలో చూశాము. ఎటువంటి భేదాభిప్రాయాలున్నవో మాకు తెలియదు. ఎక్కువ లాభము పొందాలని వారనుకొంటారు. మన రాష్ట్రము ఎక్కువ లాభము పొందాలని మన ఇంజనీర్లు అనుకొంటారు. కాబట్టి జాగ్రత్తగా ఆలోచించి పరిష్కారము చేసినట్లయితే ఈ వరదలు కొంతవరకు తగ్గవచ్చు. అంతేకాకుండా మురుగుకాలువలవల్ల చాల నష్టం కలుగతోంది. ఎన్నాళ్ళయినప్పటికీ వీటి మరమ్మత్తు జరగటంలేదు. మన్ను శ్రవ్యక, వెడల్పుచేయక, లోతుచేయక ఎక్కడ నీరు అక్కడే వుండి కొన్నిచోట్ల పొలాలలోనికి రావటంవల్ల మరింత నష్టం కలుగుతున్నది. దీనిని ప్రత్యేక పనిగా తీసుకొని లోతుచేయించి వెడల్పుగా శ్రవ్యించ

వలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది. ఎర్రకాలువ, బుడిమేరు స్కీములు తయారై వున్నవి కనుక వాటిని expedite గా చేయవలసి వున్నది వీటన్నింటిని పూర్తి చేస్తే ఈ నష్టం కొంతవరకు తగ్గుతుంది. పండించిన పంటను రైతులు కొంత వరకు కాపాడుకోగలుగతారు. ఈ నష్టములో తెలంగాణా పరిస్థితులు ఆంధ్రలోని పరిస్థితులు పేరుపేరుగా వున్నవి. ఈలాటి సమస్యను చర్చించేటప్పుడు పేరుపేరు దృష్టులలోనే పరిశీలించవలసి వుంటుంది తెలంగాణాలో వర్షములు లేక నష్టం కలిగితే ఆంధ్రలో అధిక వర్షాల వల్ల నదులు పొంగటంవల్ల నష్టం కలుగుతుంది. వారి బకాయిలు ఎన్నో సంవత్సరాల నుండి వస్తున్నాయనుకొంటాను. కాని మా ప్రాంతములో బకాయిలు రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు వారి అక్రమ వల్ల రెండు సంవత్సరాలనుండి తీసుకొనకపోవటం జరిగి ఇప్పుడు పంటలు నష్టమై రైతులు బాధపడుతుంటే రెవెన్యూ ఆఫీసర్లు బలవంతంగా వసూలు చేస్తున్నట్లు వింటున్నాము. అలా బలవంతంగా వసూలు చేయవద్దని instructions పంపినట్లుగా మంత్రిగారు తెల్పారు చాలా సంతోషం నెలలో మూడు వారాలు పొలాలలో నీరు వుండి గడ్డి కూడా దక్కని పరిస్థితులు వున్నాయి. అదేవిధంగా రెండోసారి ఊడ్చుకొని నష్టపడినవారు కూడా వున్నారు ఇటువంటి పరిస్థితులలో వారికి ఇంకా loans ఇవ్వవలసి ఉండగా రావలసిన బకాయిలను వసూలు చేయటం న్యాయం కాదని, అలా చేయకుండా ప్రభుత్వం ఉత్తర్వు పంపించాలని కోరుతున్నాను. పంట పండకపోతే ఇన్సూరెన్స్ శాఖవారు రెండో పంటకు అవకాశాలు కలుగజేస్తున్నారు. అది ఉపయోగించుకోవటానికి వారికి అప్పులు ఎక్కువగా ఇవ్వాలి. ఇప్పటికే గవర్నమెంటు కొంత ఇస్తున్నది. కాని ఇంకా అధికంగా ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. రెండో పంటకు గోదావరి నీరు కొంత సప్లయి అవుతుంది. తుంగభద్రనుండి కృష్ణ కాలువద్వారా నీరు సప్లయి చేయిస్తే ఇంకా ఎక్కువ భూమిలో పంటను పండించవచ్చును. ఆ అవకాశం లేకపోవటం వల్ల రెండోపంట పండించే ప్రదేశాలలో నీరు చాలక పండించలేకపోతున్నారు. కనుక ఆవిధంగా నీరు సప్లయి చేయించాలని కోరుతున్నాను.

పంట బాగా పండని ప్రదేశాలలో చౌకదుకాణాలను పెడుతున్నారు. బాగా పండిన ప్రాంతాలలోని బీదవారు ఎక్కువ ధరకు కొనుక్కోవలసి వస్తున్నది బాగా పండినచోట చౌకదుకాణాలు ఎందుకు అని అంటారు. బాగా పండిన ప్రాంతములోని బియ్యం ఏమిలేనిచోట్లకు తీసుకువెళ్ళి చౌకగా అమ్ముతుంటే బాగా పండిన ప్రాంతంలోని బీదవారు ఎక్కువ ధరకు కొనుక్కోవలసి వస్తున్నది. కనుక అటువంటి పరిస్థితి లేకుండా ఒక కమిటీని వేసి ఈ విషయాన్ని బాగా అలోచించాలని కోరుతూ నా సమయం అయిపోయింది కనుక ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

شری پی۔ وی۔ - راجیشور راؤ (سیدی بیٹہ)۔

محترم صدر۔ - عالیجناب منسٹر صاحب نے نہایت تفصیل کے ساتھ
هاؤس کے سامنے بیان پیش کیا کہ حکومت بقایہ حات کی وصولی
نہایت منصفانہ مدبرانہ اور ہمدردانہ طور پر کر رہی ہے۔ مجھے
منسٹر صاحب معاف فرمائیں میں ان کے ان خیالات سے بالکل متفق
نہیں ہو سکتا۔ ایک طرف تو اسمبلی کے فلور پر یہ کہا جاتا ہے کہ
وصولی میں انصاف کو ملحوظ رکھا جاتا ہے۔ لیکن اگر دیہاتوں میں
عہدہ داروں کی وصولی کا طریقہ دیکھا جائے تو معلوم ہوگا کہ وہ
کئی طرح کے ظلم کرتے ہیں اور وصولی میں کئی طرح کی بدعنوانیاں
ہیں۔ وہ تو صرف یہ دیکھتے ہیں کہ کس طرح وصولی کے ٹارگٹ کے
مکمل کر دیا جائے۔ کیونکہ ان کو ٹارگٹ تکمیل نہ کرنیکی صورت میں
انپر تادیبی کارروائی کرنے کی دھمکی دی جاتی ہے۔ اسلئے اگر میں اگر
یہ کہوں کہ وصولی کا طریقہ انتہائی ظالمانہ اور وحشیانہ ہے تو
منسٹر صاحب مجھے معاف فرمائیں۔

دوسری بات مجھے یہ کہنا ہے ایک طرف تو یہ کہا جاتا ہے کہ ہم
بہت سی رعایتیں کر رہے ہیں (حالانکہ بقایہ جات بڑی بے دردی سے
وصول کئے جاتے ہیں) تو دوسری طرف رعایا کو جو رقومات
وصول طلب ہیں یعنی انہیں جو حق مالکانہ ملتا ہے وہ حکومت نے
انہیں چارہ پنج سال سے آج تک ادا نہیں کیا ہے۔ اس کے لئے آپ کے
پاس کئی مرتبہ درخواستیں پیش کی گئیں التجائیں کی گئیں۔ آپ نے
کہا کہ ہم فوری آرڈر بھیجتے ہیں۔ لیکن وہاں کوئی عمل نہیں
ہو رہا ہے۔ کیا آپ کم از کم یہ بھی نہیں کر سکتے کہ رعایا کو جو
رقومات واجب الادا ہیں انہیں آپ ان سے وصول طلب رقم میں
محسوب کر لیں۔ آخر اسمیں کیا امر مانع ہے میں اس کو سمجھنے سے
قاصر ہوں۔ کیا آپ یہ عمل جمع خرچ بھی نہیں کر سکتے۔ ایک طرف تو
آپ رعایا کو دینے کی رقومات بھی نہیں دیتے اور دوسری طرف
آپ ان پر وصولی کیلئے سختی کرتے ہیں اور سختی بھی صرف ایسے
لوگوں پر کی جاتی ہے جو غریب ہیں۔ جنکے بقائے کم ہیں ان پر سختی
نہیں کی جاتی جنکے ذمہ کثیر بقائے ہیں۔ منسٹر صاحب نے کہا کہ
انہوں نے اتنا رویہ بقایا میں وصول کیا ہے۔ میں یہ جانتا ہوں کہ اسمیں
سے کتنا رویہ لوگوں سے وصول کیا گیا ہے۔ ایسے کتنے لوگوں سے
رقم وصول کی گئی ہے جنکا بقایا دس ہزار یا اس سے زیادہ ہے۔ کیا
ان کے پاس ایسی کوئی فہرست ہے۔ نہیں۔ گاؤں میں جو معمولی

رعایا ہوتی ہے جو پہلے ہی سے سخت پریشان ہے جبکہ ذمہ سود و سو روپے سے زیادہ بقلے نہیں ہوتے ان پر سختی کیجاتی ہے۔ نہ صرف تقاوی کے نفاذ بلکہ آبکاری کے قایوں کی وصولی کا بھی یہی حال ہے۔ بڑے بڑے مستاحروں سے تو رقم وصول نہیں کیجاتی۔ اور نہ اسے پوچھا جاتا ہے۔ ان کے طرف تو دیکھتے بھی نہیں۔ منسٹر صاحب نے فرمایا کہ شائد پہلے کی حکومت ہوتی تو ایسا نہ ہوتا۔ میں آپ سے اتفاق کرتا ہوں۔ بیشک پہلے کی حکومت ہوتی تو درخواست لیجاتی کچھ شنوائی ہوتی اقساط مقرر کیجاتیں کچھ نہ کچھ ہوتا۔ مگر یہاں تو کلکٹر سے منسٹر تک بلکہ چیف منسٹر تک دروازے بند کر کے بیٹھے ہیں۔ آپ نے یہ عالم کر رکھا ہے تو پھر اسکا خدا ہی حافظ ہے۔

ایک اور بات تقاویوں کے بارے میں ہمارے سدی پیشہ تعلقہ کی نسبت عرض کرنا چاہتا ہوں۔ وہاں آٹھ دس سال بلکہ بارہ سال پہلے کی تقاویاں وصول کی جارہی ہیں ایسی تقاویاں بھی وصول کر رہے ہیں جو رعایا نہیں لیتے ہیں۔ حکومت کے پاس درخواست موجود ہے اور بس۔ میں مثال دیتا ہوں سری نواس راول ناطر گو دام تھے وہ بٹیل بٹواڑیوں سے سازش کر کے ۲۰۰۱۵ ہزار روپے تقاوی غزپ کر کے فرار ہیں۔ ان کے لئے سررشتہ بھی پریشان ہے اور تحقیقات بھی کروائی گئی۔ چنانچہ تماریدی صاحب وزیر زراعت نے ڈپٹی ڈائریکٹر اگر پیکچرل کو رکھ کر ایک کمیشن مقرر کیا جس میں مجھے بھی رکھا گیا۔ ہم جا کر تحقیقات کئے اور یہ ثابت ہوا کہ وہ رعایا تقاوی نہیں لیتے ہیں۔ ایسی رپورٹ بھی دی گئی ہے اور اسکو معاف کرنے کے لئے تحریک کا کٹر صاحب کے پاس سے بھی کی گئی ہے مگر ان رعایا سے آج بھی زبردستی وصول کر رہے ہیں۔ میں نہیں سمجھتا کہ یہ کہاں تک انصاف پر مبنی ہے۔ جو لوگ باقی نہیں ہیں ان سے وصول کر رہے ہیں۔ اور پھر وصول کرنے کا طریقہ (Bell) بھی عجیب ہے کسی کے بل ضبط کئے جاتے ہیں اور من مانتے یہ رقم وصول کیجاتی ہیں۔ اسلئے میں منسٹر صاحب سے کہوں گا کہ وہ ان باتوں پر غور فرمائیں۔ مجھے کوئی شکایت کرنا نہیں ہے میں جناب کے سامنے چند ٹپس تجاویز پیش کرنا چاہتا ہوں وہ یہ کہ آپ ایسے بقایہ جات کی وصولی کے لئے ششما ہی جاسیلا نہ اقساط مقرر کیجئے یا

آدھا لیتے ... (Bell) منسٹر ڈپٹی اسپیکر۔ آر۔ آر۔ ایک وقت ہم ہر جگہ سے

శ్రీ పేట బాపయ్య (తిరువూరు):— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు కచ్చినటువంటి రిపోర్టులో, కృష్ణా జిల్లాలో బుడమేరు, కొల్లేరు, ఉప్పుతేరు నీటి వరదలవల్ల 71 వేల ఎకరాల ఎకరాల ముంపు వచ్చిందని నెలవెచ్చారు, బాగానే ఉంది. కొన్ని అక్షల ఎకరాలు పండింది కాబట్టి చానికేమి ఫరవాలేదు అనేటటువంటి దృష్టితో ఉద్యోగస్థులు చూస్తూఉంటారు. ప్రభుత్వం కూడా అట్లే తిలుస్తుంది. కృష్ణా జిల్లా ధాన్యాగారమని మేము ఒప్పుకొంటాము. అయితే కృష్ణా జిల్లాలోనే, రాయల సీమకంటెను, తెలంగాణా కంటెను చాలా వెనుకబడినటువంటి మెట్ట ప్రాంతాలు. నూజివీడు తాలుకాలోను, తిరువూరు తాలుకాలోను, నందిగామం తాలుకాలోను ఉన్నవి అక్కడి పరిస్థితులు, ప్రభుత్వముగాని, ఉద్యోగస్థులుగాని చూస్తున్నట్లులేదు. ఈ సంవత్సరం జులై, ఆగస్టు నెలల్లో పెద్ద వర్షాలు కురిశాయి వరదలు వచ్చినాయని అన్నారు. ఆగస్టులోనే కాదు, సెప్టెంబరులో కూడా కృష్ణా జిల్లాలో చాలా పెద్ద వర్షాలు కురిసి చాలా పెద్ద నష్టం సంభవించింది ఈ నష్టం డెల్టా ప్రాంతాలలోనే కాకుండా, మెట్ట ప్రాంతాలలో కూడా చాలా నష్టం జరిగింది. అది చాలా విచారించవలసినటువంటి విషయం. మెట్ట ప్రాంతాలలో చాలామంది చాలా చిన్న రైతులు, బీద రైతులు ఒక్కొక్కప్పుడు పంటలు తప్పవు వారికి. ఏ సంవత్సరం పండకపోతే ఆ సంవత్సరం అప్పులబాధ తప్పదు. ఈ సంవత్సరం పునాన పైరులు అన్నీ పోయినాయి వేరు శనగ పోయింది. అంతే కాకుండా మాకు మెట్ట ప్రాంతాలలో జొన్న ముఖ్యముగా పండిటటువంటి పెద్ద పంట. అది ఈ సంవత్సరం అధిక వర్షాలవల్ల పాడైపోయింది. భూములన్నీ కూడా ఊతలు ఎత్తిపోయినాయి దున్నటానికి గాని, పైరులు వేయడానికి గాని పీలు రేకుండా పోయింది. కాబట్టి అనేక గ్రామాలలో పైరుకు వేయకుండానే భూములన్నీ అల్లానే నిలిచి పోయినాయి. వీటికి remission ఇచ్చే విషయంలో ఆ భూములు ప్రభుత్వము చూస్తుండా అంటేలేదు. ఎక్కడైనా కొద్దిగా పండితే, అంతా పండిందికదా అని అనుకోనడం జరుగుతుంది. సాధారణంగా ఈ remission ఇచ్చే విషయంలో కరణాలమీద ఆధారపడటం సాధారణంగా జరుగుతున్నది. చాని గురించి ప్రతిబోట complaint వస్తూ యుండటం అందరికీ తెలిసిన విషయమే. కాబట్టి మెట్ట ప్రాంతాలలో జొన్న ఏ విధంగా పండిందో, ఎన్ని భూములు పైరు పెట్టకనే ఉన్నవో అవన్నీ సరిగా చూడవలసిన అవసరము ఉన్నది. ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ దృష్టికి ఒక విషయం తీసుకువస్తున్నాను ఈ సంవత్సరం నానియోజకవర్గమగు తిరువూరు తాలుకాలో వినగడప అనే గ్రామంలో 25, 30 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి ఒక Lift Irrigation Co-operative Society పెట్టుకొని అక్కడ 250 ఎకరాలు సాగు చేయడానికి ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము. 250 ఎకరాలు సాగుకు వచ్చే విధంగా ఏర్పాటు చేసుకొంటే, అందులో ఆఖరికి 100 ఎకరాల్లోనా ఊడ్చడానికి పీలులేకుండా పోయింది. 2, 3 ఏళ్లు ఊడ్చినప్పటికీ కొంత ప్రయోజనం లేకుండా పోయింది. ఎందుకేనంటే lift irrigation ఎప్పుడూ కూడ ఏటి ప్రక్కనే ఉంటుంది. Lift irrigation ఏర్పాటు చేసుకొని అంత కష్టపడి చేసుకొని ఉండగా మూడు సార్లు వరదలు వచ్చి ఊడ్చినది కూడ కొట్టుకొని పోయినది. కొంత మేర అనలే ఊడ్చడానికి అవకాశం లేక

పోయింది. ఏదో కొన్ని ఎకరాలు మాత్రము అక్కడక్కడ బస్తా, 2 బస్తాలు 3 బస్తాలు చొప్పున పండింది. అసలు ఊడ్చుకుంటూ ఉన్నటువంటి భూముల విషయం అటుండగా, పండినకొద్ది కూడా కోయడానికి పిలువేసటువంటి పరిస్థితులు ఏర్పడినాయి. అటువంటి పరిస్థితులలో తప్పుకుంటూ remission ఇవ్వాలి కాని, ఈ రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టర్లు, కరణాలు, ఉద్యోగస్తులు వాటిని సరిగా మాశారా లేదా, ఎక్కడక్కడ ఏమేమి చేశారు, ఎక్కడక్కడ remission ఇవ్వాలి, ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వము అడిగితే తప్పు ఉద్యోగస్తులు స్వయంగా చెప్పేటట్లు లేదు. చెప్పే పరిస్థితులు లేవు. ఎందుచేతనంటే, గౌరవనీయులు కొందరు చెప్పినట్లుగా, పై అధికారులు 'మీకెందుకు, మీకేమి సంబంధం మాట్లాడకుండా ఊరుకొండి' అని క్రింది ఉద్యోగస్తులకు చెప్పడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వము ఎక్కడక్కడ ప్రజలు ఏయే బాధలు పడుతున్నారు. ఎక్కడక్కడ remission ఇవ్వవలసి యుంటుంది. అనేది శ్రద్ధగా తెలుసుకోవలసిందని కోరుతున్నాను. తక్కువ బుర్రాల విషయంలో, ఇవి అంచెల ప్రకారంగా అయితో, ఒక సంచిత్యరాలలో తీర్పుకోవలసినవి. అట్లు వాయిదాల ప్రకారం కట్టకపోతే, దానికి penal వడ్డీ కట్టుతున్నారు ఆఖరికి రైతులు అసలు బాకీని, వడ్డీ ఇచ్చినప్పటికీ కూడా ఈ penal వడ్డీ నిలువ ఉండిపోయి బాధపడుతున్నారు. తక్కువ బుర్రాలకు ఈ penal వడ్డీ వసూలు చేయడం చాలా అన్యాయం. మొదటిలో instalment ప్రకారం కట్టలేదంటే, అప్పటి ఆర్థిక పరిస్థితుల కారణంగా ఇవ్వలేదు. అంతే. కాని చివరకు వడ్డీతోనూ అంతా ఇచ్చుకొన్నప్పుడు ఈ penal వడ్డీ వసూలు చేయడం చాలా అన్యాయం. remission ఏ పరిస్థితులలో ఏ విధంగా ఇస్తున్నారో అదే విధంగా యీ penal వడ్డీ కూడా ఈ ప్రభుత్వము తగ్గించవలసిన అవసరమున్నది. లేకపోతే, రైతులు చాలా బాధపడుతారు. కాబట్టి ఈ విషయాన్ని దృష్టిలోకి తీసుకోవలెనని మీ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవిచేస్తూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ ఆర్. అచ్యుతరామయ్య (మచిలీపట్నం):— అధ్యక్షా, మనదేశము ముఖ్యంగా పంటలతో ఉన్నటువంటిది. చాలామంది రైతులు ఉన్నారు. పంట పండించనిదే దేశానికి కొరత తీరదు. ప్రతి సంవత్సరం వర్షాలు లేకపోతే అధిక వర్షాలవల్లనో మన రాష్ట్రములో పంటలకు దెబ్బతగులుతుంది. కాని మొత్తం మీద గత సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం మన రాష్ట్రంలో ఎక్కువ పంట పండింది. బాగానే ఉన్నది. అనేటటువంటి సంతృప్తి పడుతున్నాము. కాని పంటపండించేటటువంటి రైతు తాను దానికి పెట్టేటటువంటి పెట్టుబడి మళ్ళీ అతనికి గిట్టితేగాని తిరిగి ఆ పంటను శ్రద్ధగా పండివలేదు. అటువంటప్పుడు అధిక వృష్టి వలన కలిగిన నష్టం చాలా విపరీతంగా వచ్చింది. అయినప్పటికీ ఈ సంవత్సరం ఎక్కువ పంటలు పండినాయి కాబట్టి సంతోషాన్ని వెల్లడించడం జరిగింది. పంట పండించేదానికి ప్రయత్నించి నష్ట పడినవారికి remission ఇస్తున్నాము. దానివల్ల వచ్చేటటువంటి పెద్ద ప్రయోజనమేమీలేదు. మళ్ళీ ఆ రైతు పండించుకోనే దానికంటే ఎక్కువ ఉన్నట్లుంటూ ఉన్నాము. పంట పోయినదంటే బాకీలు వసూలు చేయడం అత్యంత చేయడమేకాకుండా, ఇంక చాక్లకు ఏ విధంగా తోడ్పడితే మళ్ళీ

పంట పండించగలుగుతారు అనేది గమనికగా చూచి ఆ విధంగా సహాయం చేస్తే గాని మరల రైతులు పండించిడానికి పీలులేదు. ఆ రైతు పండించడము, పండించక పోవడము అతని లాభ నష్టములమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. అంతేగాక మొత్తం మీద మన దేశానికి, మన సంఘానికి పంట అవసరము కాబట్టి ఈ పంట బాగా పండించేదానికి సదుపాయాలు కలుగ జేయవలసిన అవసరమున్నది ఒక యుద్ధము లో గెలిచేదానికి ఏ విధంగా సర్వసన్నాహాలు సమాయత్తపరచుకొంటామో, అదేవిధంగా, ఈ విషయంలో కూడా ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. వరదలను అరికట్టేదానికి ఒక ప్రత్యేకమైన పథకం తయారుచేసుకొని ప్రయత్నం చేయాలి. సుఖ్యంగా drainage సరిగా ఉంటే వరదలు రావు. కనుక మురుగు కాలువలు సరిచేసేదానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఈ మురుగు కాలువలను బాగు చేసే విషయంలో దానికి డబ్బు చాలదు, అంటున్నారు కాని రైతులు కొన్ని చోట్ల దానికొరకు డబ్బు ఇవ్వగలరు. వారి సహాయంకూడా కొద్దిగా తీసుకొని వాటిని సరిగాచేయవచ్చు. పొలమునుంచి మురుగు సరిగాపోతేగాని పంట బాగా పండదు. మురుగు సాఫీగాపోయి పంట బాగా పండితే, 5, 6 బస్తాలు ఇంకా ఎక్కువ పండేదానికి కూడా అవకాశం ఉన్నది. ఎకరానికి 10, 15 రూపాయలు రైతులు కొన్నిచోట్ల ఇచ్చుకో గలిగిన పరిస్థితులలో ఉన్నారు. కొన్నిచోట్ల ఇచ్చుకోలేకుండా ఉన్నారు. కాని ఈ విషయంలో ఒకటి ముఖ్యంగా ఆలోచించవలసి యున్నది. ఆ రైతు పండించే పంటను, ఆ ఒక్క రైతేకాకుండా ప్రతిఒక్కరు ఉపయోగించుకొంటారు. కేవలం వ్యవసాయంచేసే వాడేకాదు. అందరు ఉపయోగించుకొంటారు. అందువల్ల దీనికొరకు debentures float చేసి, వారి సహాయం తీసుకొని ప్రత్యేకంగా ఈ వరదలను అరికట్టేదానికి మురుగు పారుదల సదుపాయాలు కలుగజేసేదానికి ప్రయత్నం చేసినాడు. రైతునూ, మిగిలినవాళ్ళు ఆ పంటను తృప్తిగా అనుభవించగలరు. యుద్ధములో గెలిస్తే, మన దేశంయొక్క లోభ ఏ విధంగా నిలుస్తుందో, అలాగే ఈ పంట పండించడం అనే ఒక యుద్ధాన్ని గెలిచేందుకు ఆవశ్యవిధాలా ప్రయత్నంచేస్తే, మన చిక్కులు చాలావరకు తొలగి పోగలవని మనవిచేస్తున్నాను. కొన్నిచోట్ల వర్షాలు లేవు. అనావృష్టివల్ల వచ్చే చిక్కులు ఉన్నవి. భూగర్భములో ఉన్న నీరాన్ని తీసి ఆ ప్రాంతాలలో పంటలు పండించడానికి ఉపయోగించాలి. ప్రకృతి అనుకూలంగా లేనందువల్ల పంటలు పండుటలేదని అంటున్నారు. ప్రకృతిని అనుకూలంగా చేసుకొనుటకు సంపూర్ణ ప్రయత్నం చేసిన ఆ భూములలోకూడ పంటలు పండించుటకు వీలుఉందని అందుకు ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహించవలసిన మనవిచేస్తున్నాను.

*శ్రీ యస్. కాశిరెడ్డి (పొదిలి) :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వము యిచ్చిన టిపోర్లు చాల అసమగ్రంగా ఉన్నది. నెల్లూరు జిల్లాలో నెల్లూరు, కోవూరు తాలూకాలు వరి తండ్రి ప్రాంతాలు. తక్కిన 11 తాలూకాలు మొట్ట ప్రాంతం. దాదాపు అన్నీ తాలూకాలు వర్షాభావంవల్ల చెబ్బుతున్నవి. కాని ఇందులో, కనియిరి, పొదిలి, దిట్టి, ఉదల్పాగిరి, కావలి తాలూకాలో కొంత భాగము అసలే చెబ్బదు. అక్కరూరు, రావూరు, గోడూరు, సూర్యాపేట తాలూకాలో పంటలు చెబ్బు

తిన్నవి. కాని కలెక్టరు రిపోర్టు కరువు నివారణ పనులు చేయవలసిన అవసరము లేదని వ్రాస్తున్నారు. రెవిన్యూ బోర్డు మెంబర్లు వెళ్ళినప్పుడు కూడ కలెక్టర్లకు చెబుకున్నారని, రైతులు రెమిషన్ యివ్వమని, relief measures కావాలని అడుగుతారు కాబట్టి చాల జాగ్రత్తగా రిపోర్టు వ్రాయమని కలెక్టర్లకు చెప్పి వస్తున్నారని లచ్చన్నగారు చెప్పినదానిని బట్టి భావించవలసి వస్తున్నది. ప్రైదులు నష్టమైనపుడు ఆ వివరాలు సేకరించి, relief measures ను గురించి వ్రాయు కుండ కలెక్టరు ఆ విధముగా వ్రాయుట విచారకరమైన విషయం. ప్రభుత్వ విధానం చూస్తే 1952 లో రెవిన్యూ మంత్రిగారు వచ్చి అక్కడ పర్యటన చేసి నప్పుడు వాస్తవంగా పంటలు నష్టపడినట్లు చూశారు కాని శిస్తు వసూలువిషయం వచ్చేటప్పటికీ, పది పన్నెండవ వరకు పంట పండిందని కర్షణ మునసబులు వ్రాశారు కాబట్టి యివ్వడానికి వీలు లేకపోయిందని అది కుంటిసాకుగా తీసుకొని రెమిషన్ లేకుండ చేశారు. వాస్తవ పరిస్థితులు గమనించి కూడ పంటను గురించి తప్పుగా వ్రాయడం జరుగుతోంది. కలెక్టరు relief measures కోసం వ్రాయు నప్పుడు, రెవిన్యూ బోర్డు సహాయం యివ్వాలంటే, అక్కడ శాసనసభలో చర్చ జరుగుతోంది కాబట్టి ఆలోచించాలనే ఉద్దేశంతో further report తెప్పిస్తే తప్ప ఇప్పుడు కలెక్టరు గారు పంపిన రిపోర్టును ఆధారంగా తీసుకొంటే ఏరకంగాను relief యివ్వడానికి వీలులేని పరిస్థితులున్నవి. వాస్తవ పరిస్థితులు తెలుపవలెనని చెప్పాల్సిగాని, అక్కడి ఉద్యోగులను వత్తిడిచేసి యింకొక విధముగా వ్రాయమంటే ప్రభుత్వానికి సమాచారం సరిగా దొరకదు.

కనిగిరి, దర్శి, పొదిలి తాలూకాలలో వర్షాలు లేక చెరువులు ఎండిపోయి నవి. ఆ చెరువుల క్రింద చేసే వ్యవసాయమంతా నష్టమయినది. మాగాణి పంటకు ఖర్చులుకూడ ఎక్కువ. ఎరువులు కొని, వేయాలి. వర్షాలు లేనందున అక్కడి రైతులందరూ నష్టపడ్డారు. కాని వాస్తవ పరిస్థితులు గమనించకుండ పొదిలి తాలూకాలో 4 లక్షలు పనులు చేయాలని చెబితే ప్రజలు బాధపడు తున్నారు. దౌర్జన్యంగా పనులు చేయమని రెవిన్యూ బోర్డు నుంచి ఆర్డర్స్ పంపిస్తున్నారు. అక్కడి ఆఫీసర్లు దయాదాక్షిణ్యాలు లేకుండ పనులు చేస్తు న్నారు. పోనీ ఆ పనులకు మార్చి ఏప్రిల్ నెలల్లో చేయకుండా ఇప్పుడు ప్రైదు నష్టమై బాధపడుతున్న సమయంలో పనులకు పూనుకొనుట ఖాళీ విచారకరముగా ఉన్నది. ప్రైదు సేతు పనులను ఆపుచేస్తూ relief measures కొరకు, పంటలు పోయినందుకు రెమిషన్ యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని, అవార ధాన్యా లకు చౌక డిపోలు తెరిచి, పల్లెప్రాంతాలలో కూడ ఏర్పాట్లు చేయడానికి పూను కోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

*శ్రీ జి. వరసింహమూర్తి (అనుభవరం-జనరల్): అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలోని పంటల పరిస్థితులు తెలియజేసే స్టేటు బెంటుమీద పుల్లతిగారి ఉపవాగ్దశంలో, మార్చి 1959 లో బెంగాళి ప్రదేశం పంటలపై 76 వేల ఎకరాలు భూమికి నష్టము సుదా దించుటకు పుల్లతిగారి ఉపవాగ్దశం చేయబడినది. ఈ 76 వేల ఎకరాల భూమి

మాగానికి సంబంధించినది. ఇదిగాక గోదావరి లంక భూములు-ఎంతగానో ఆహార ధాన్యాలు పండించడానికి అవకాశం ఉన్న భూములు వరదకారణంగా ఇసుక తిప్పలువేసి సేద్యమునకు నిరుపయోగమైపోయిన పరిస్థితులు ఈ ప్లేటుమెంటులో కనిపించుట లేదు. గోదావరి వరద సమయములో ముఖ్యమంత్రిగారు, రెవెన్యూ మంత్రిగారు, విద్యాశాఖామాత్యులు మొదలైనవారు వచ్చి ఆ ప్రాంతంలో పర్యటన జరిపి వాస్తవ పరిస్థితులు చూశారు. కొంతవరకు వరదకు గురియైన జనాభాకు తగిన సహాయం చేశారు. అంతవరకు చాల సంతోషము కాని గోదావరి లంకల రైతుల పిషయం చట్టించుకోకుండా, వారి పరిస్థితిని అర్థం చేసుకొనకుండా ఉన్నారు. ఆ లంకల రైతులు విచారితమైన మొర్రాంకు వేలంపాటలు వాడుతారని, తరువాత రెవిన్యూకు వస్తారనే భావము మొన్న రెవెన్యూ మంత్రిగారు తెలిపిన్నారు. అది సర్వేసర్వీస్ వర్తించే మాట కాదు. ఆ లంకల పరిస్థితులు పూర్తిగా తెలుసుకొనుటకు ఉన్నత స్థాయిలో ఒక విచారణ కమిటీని ఏర్పాటుచేసి నిజపరిస్థితులు తెలుసుకొనుటకు ప్రయత్నం చేయాలని సేను రెవెన్యూ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. వేలంపాట వేయబడే లంకభూములు సూటికి 10 ఎకరాలు ఉన్నవి. అవిగాక 'బి' క్లాసు, 'సి' క్లాసు, అనబడే రెండు తరహాల లంకలు ఉన్నవి. అవి ఏ అయిదు సంవత్సరాలకో, 31 సంవత్సరాలకో వేలమువేస్తారు. ఇంకా జిరాయిటీ లంకలు వేలాది ఉన్నవి. సేద్యమునకు అనుకూలమైపోయి, ఇసుకతిప్పలు వేసియున్నవి. అదంతా ఏ వరదైనా వచ్చి కొట్టుకుపోవాలి, లేక ప్రభుత్వమే ఆ ఇసుక మేటలు తీయించుటకు పూనుకోవాలి. దానికి కొన్ని లక్షతో, కోట్లతో ఖర్చు అవుతుంది అక్కడి పరిస్థితిలన్నీ పరిశీలించి వారి కష్టాలు తొలగించడానికి ఏమి చేయాలో తెలుసుకొనుటకు ఒక కమిటీని వేయాలని కోరుతున్నాను.

లంక రైతులు వేలముపాటలు పాడుతున్నారంటే ప్రభుత్వం పెడుతోంది గనుక, పాడుతున్నారు. వేలంపాట మానివేసి, సహకార సేద్యము అమలులోకి రానై యున్నందున లంకభూములు సహకార సేద్యముక్రిందకు తెచ్చే వేలంపాటలు మానివేస్తారు. రెవిన్యూ ఇవ్వవలసిన బాధలు తొలగిపోతాయి. అందువలన వాస్తవ పరిస్థితులు తెలుసుకొనుటకుముఖ్యంగా రెవెన్యూ మంత్రిగారు ప్రయత్నించాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ బి. రామరెడ్డి (మైదుకూరు):—అధ్యక్ష మహాశయా, గౌరవ రెవిన్యూ మంత్రిగారు యిచ్చిన ప్లేటుమెంటులో యీ విధంగా ఉన్నదికా?

"Cuddapah District: The rainfall received during the monsoon period was inadequate with the result that the standing crops in parts of Rajampet, Rayachoti, Sidhout, Badvel, Jammalamadugu and Pulivendla are affected. Specific proposals for the sanction of any relief measures are awaited from the Board of Revenue.

The Government have been closely watching the seasonal and crop conditions in each district by obtaining fortnightly reports. Necessary relief measures will be undertaken as and when the conditions warrant such a course."

వర్షాలు లేకుండా పంటలు పండే నప్పుడు "more specific proposals" కలెక్టరు నుంచి రావాలి, ఇంకా ఆలోచిస్తున్నాము. అంటే, చెబుతున్న రైతుల యొక్క, బీదల యొక్క ఆకలి పంటలు wait చేస్తూ ఉండవనే విషయం గవర్నమెంటు గుర్తించి తగిన చర్యలు తక్షణమే specific గానే తీసుకొనుట మంచిదని మనవి చేస్తున్నాము. ఒక విషయం గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. కలెక్టరు నుంచి వచ్చే రిపోర్టులైన ఆధారపడి నాలుగదారి పంట పండినదో లేదో నిర్ణయిస్తామని ప్రభుత్వం వారు చెబుతున్నారు. ఒక యధార్థ విషయం మనవి చేస్తాను. పూర్వం ఏమోగాని, స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత కర్షాలు అడంగులను జమాబందీ లైములో వ్రాస్తున్నారు. అక్కడ తహసీల్దారు, రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు చెప్పినట్లు వ్రాయుట తప్పిస్తోంది.

లాస్ట్ టైమ్ మా తాలూకాకు రెవిన్యూబోర్డు మెంబరుగారు వచ్చినప్పుడు, వారికి ఈ విషయాలన్నీ విపులంగా వ్రాసి ఇద్దామనుకొంటే కలెక్టరుగారే ఇవ్వవద్దని ఆన్నారు. "ఇప్పుడు మీరు ఏదైనా చెబితే, వారు అక్కడకు వెళ్ళి చూడవలెను అంటారు, అడంగులు తయారుగా లేవు. అడంగులు తయారుగా లేకపోతే చాలా ఇబ్బంది పడతాము; మీరు ఊరుకోండి, ఘేము చేయదగిన విషయాలు చేస్తున్నాము" అని అన్నారు. ఈ అడంగులు కరణాలు అప్పటికప్పుడు తయారు చేస్తున్న పరిస్థితి ఉన్నది. మంత్రిగారు ఇక్కడ ఒక ప్లేట్ మెంట్ చేయటం, తర్వాత అవన్నీ మరచిపోవటం జరుగుతోంది. ఇదంతా చూస్తే, "ప్రకృతి వైరాగ్యం స్మకాన వైరాగ్యం" అన్న పదం గుర్తుకు వస్తున్నది. కాబట్టి మినిస్టర్ గారు స్వయంగా యీ విషయాలన్నీ తనిఖీ చేసి, తక్షణమే రిపోర్ట్ తెప్పించి, అక్కడ రిలీఫ్ మెజిస్ట్రేట్ తీసుకోవలసి ఉంది. ఫేమిన్ వచ్చినప్పుడు, ప్రజలకు, కార్మికులకు పని చూపించుటకు కొన్ని ఫేమిన్ వర్క్స్ తీసుకొనే ఆచారం ఒకటి ఉంది. ఆ విధంగా ఫేమిన్ వర్క్స్ తీసుకొని లేవర్స్ కు పని చూపించటం జరుగుతుంది. కాని ఫేమిన్ వర్క్స్ క్రింద తీసుకోబడిన రోడ్ల నిర్మాణం సక్రమంగా పూర్తి చేయడం లేదు. ఫేమిన్ వర్క్స్ క్రింద ఒక రోడ్డు ప్రారంభించటం, కొన్ని రోజులు అయిన తర్వాత ఫేమిన్ లేదని చెప్పటం, ఎక్కడ పని అక్కడ నిలిచెట్టుటం జరుగుతోంది. ఆ విధంగా ఫేమిన్ వర్క్స్ ప్రజలకు ఉపయోగం లేకుండా ఉన్నవి. ప్రభుత్వం రెవెన్యూ కూడా ఇప్పుడు ఇప్పుడు ఉన్నది, ఇద్దాలు, సిద్దాలు, రాయబోటి తాలూకాలో మైసూర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు నిర్మించే అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఈ ఫేమిన్ రోడ్ల నిర్మాణం చేయించే అవకాశం లాగా మైసూర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ అవకాశం ఇరిగేషన్ వర్క్స్ కు ఉన్నాయి. కలుగుతాయని మనవి చేస్తున్నాము. కాబట్టి, యీ ఫేమిన్ రోడ్ల నిర్మాణం చేయించే మొత్తాన్ని యీ మైసూర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల కొరకు

ఖర్చు పెట్టాలని మంత్రిగారిని ప్రార్థిస్తున్నాను. బచ్చెలు తాలూకాలో మడేర్ ప్రాజెక్టు ఉన్నది. దానిని గురించి ఇరిగేషన్ మినిస్టర్ గారికి (వారు మా ప్రాంతం వచ్చినప్పుడు) చెప్పుకొన్నాము. ఆ ప్రాజెక్టును యీ సంవత్సరమే తీసుకొంటామని వారు హామీ ఇచ్చారు, తడుగువాగు ప్రాజెక్టుకు, లోతువాగు ప్రాజెక్టుకు, మడేర్ ప్రాజెక్టుకు — ఈ మూడు ప్రాజెక్టులు ఫేమిస్ ఎఫెక్ టుడ్ పరియోలో ఉన్నవి కాబట్టి, యీ మూడు ప్రాజెక్టులను కడితే, 75 వర్సెంట్ ఫేమిస్ ఎఫెక్ టుడ్ పరియో ప్రజలను రక్షించినవారు అవుతారు. రెవిన్యూ మినిస్టర్ గారు ఇరిగేషన్ మినిస్టర్ గారికి చెప్పి, యీ మూడు ప్రాజెక్టులను కట్టించే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను రాయచోటి, సిద్దాటూ, బచ్చెలు. రాజంపేట తాలుకాలు కూడ ఫేమిస్ ఎఫెక్ టుడ్ పరియోన్ కాబట్టి, అక్కడ కూడ మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు నిర్మించి, అక్కడి ప్రజలకు శాశ్వతంగా రక్షణ కలుగజేస్తారని ఆశిస్తూ, అందుకు తక్షణమే చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతు విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ బి. అప్పారావు — అధ్యక్షా, మంత్రిగారు యీ బీకాయిలు వసూళ్ళలో కలిగించిన సౌకర్యం గురించి ఉద్ధాలో ఒక స్టేట్ మెంట్ చేశారు నాకు ఉద్ధాలో పెద్ద పాండిత్యం లేకపోయినా, వారు ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్ ను కొంతవరకు అర్థం చేసుకొన్నాను. నాకు కొంత ఉద్ధా అర్థం అవుతుంది. మంత్రిగారు చెప్పిన విషయాలకు, గ్రామాలలో వాస్తవంగా జరుగుతున్న విషయాలకు సంబంధంలేదు మంత్రిగారు ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్ వాస్తవమునకు విరుద్ధంగా ఉన్నదని చెప్పక తప్పదు. నిర్బంధంగా బకాయిలు వసూళ్ళు చేయటంలేదని, బీదాబిక్కి అనేక సౌకర్యాలు కలుగజేశామని మంత్రిగారు చెప్పారు. కాని గ్రామాలలో జరుగుతున్న పరిస్థితులు చూస్తే, మంత్రిగారు పేదప్రజలపై చూపించే ప్రేమ “ధృత రాష్ట్ర”ని ప్రేమ” లాగా కనుపిస్తున్నది. గ్రామాలలో నిర్బంధంగా బకాయిల వసూళ్ళు జరుగుతున్నవి. మంత్రిగారు చెప్పినదానికి విరుద్ధంగా, వారి ఉద్యోగ బృందం వారు నిర్బంధంగా, నిర్లక్ష్యంగా బకాయిలు వసూలు చేస్తున్నారు. మా ప్రాంతంలో వరదలు వచ్చినప్పుడు, ముఖ్యమంత్రి గారు మొదలుకొని, రెవిన్యూ మంత్రిగారు వరకు అందరూ వచ్చి చూశారు. అప్పుడు రెవిన్యూ మంత్రిగా ఉండిన కళా వెంకటరావు పంతులుగారు పంటలో 0-8-0 భాగం పోయిన వాటికి శిస్తు పూర్తి రెమిషన్ ఇస్తామని వేలాది ప్రజల సమక్షంలో, బహిరంగ సభలో చెప్పారు ఆవిధంగా చెప్పమని మేము వారిని నిర్బంధం చేయలేదు. వారంతట వారే ఆ విధంగా ప్రకటన చేశారు. కాని వారు ప్రకటించినట్లుగా ఆచరణలో జరగలేదు. సుబ్బారావుగారు చెప్పినట్లు ప్రభుత్వం కరణాలమీద ఆధారపడి ఉన్నది. కరణాలు శిస్తు రెమిషన్ ఇవ్వకుండా, పూర్తిగా లెక్కలు త్రాయటంలో కొంత అవిశేషికరంగా ప్రవర్తించటం జరిగింది. వారు రూపాయి, అర్ధరూపాయి చొప్పున తీసుకొని, ఏనో లెక్కలు చూపించారు. బహిరంగంగా చేసిన ప్రకటనలకు, వాస్తవంలో జరుగుతున్న విషయాలకు చాలా భేదం ఉన్నది. నీటి వనరులు కలుగజేయుతున్నానా, నీటి తీరున వసూలు చేస్తున్నారు. మా జమీందారీ ప్రాంత

తంట్లో సెటిల్ మెంట్ జరిగిన తర్వాత, రైత్వారి విధానము ఆమలులోకి వచ్చిన తర్వాత శిస్తులు చాలా ఎక్కువగా పెరిగినవని చెప్పకతప్పదు. మంత్రిగారు తెలంగాణా ప్రాంతంవారు అవటంవల్ల, వారికి మా ప్రాంతం విషయాలు తెలుసుకో, లేదో, నాకు తెలియదు. మా విశాఖ జిల్లాలో విజయనగరం, చెమడు సంస్థానాలలో— జమిందారీ రద్దు అవటంవల్ల— రైతులకు 60 పర్సెంట్ శిస్తులు ఎక్కువ అయినవి ఈ రైత్వారి విధానంవల్ల అక్కడ శిస్తులు విపరీతంగా పెరిగినవి అని మనవిచేస్తున్నాను. అనాటి నుండి ఉన్న బకాయిలు, సెన్సులు, వాణిజ్య పంటలపైన వేసిన పన్నులు, అంశకుముందు ఉన్న పాత బకాయిలు, అన్నింటినీ ఏకంచేసి, విచక్షణా రహితంగా, నిర్బంధంగా ఉద్యోగ బృందంవారు వసూలు చేస్తున్నారు. ఇవిగాక తక్కువ రుణాలు, గత వరదలవల్ల జరిగినటువంటి నష్టానికి ఇస్తామన్నటువంటి ముదరా అన్ని కలిపి, ఏకంగా ఒకే పర్యాయము వసూలు చేస్తున్నారు. మంత్రిగారు యీ విషయాలన్నీ ఎంక్వయిరీ చేయించాలి. న్యాయంగా ఇవ్వవలసిన బకాయిలను కూడ ఒకే పర్యాయము వసూలు చేయకుండా, కొన్ని వాయిదాలలో వసూలుచేయించే ఏర్పాటు చేయించవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ సి. హెచ్. ఎన్. ఆర్.: సి. హెచ్. వి.పి. మూర్తి (పెంటపాడు):—అధ్యక్షా, గత జూలై నెలలో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో వరదలు వచ్చిన విషయం అందరికీ తెలుసు. మంత్రి రంగారెడ్డిగారు వచ్చి స్వయంగా ఆ ప్రాంతమంతా చూచారు. అప్పుడున్న పరిస్థితులను బట్టి వారు అన్ని సౌకర్యాలు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. ఆ విషయం అసెంబ్లీలో కూడ చెప్పారు. అవి పన్నులు postpone చేయడం loans postpone చేయడం, loans ఇవ్వడం మొదలైనవి. కాని యదార్థ స్థితికి వచ్చేటప్పటికి పన్నులు, loans వసూలు postpone చేయలేదు. పూర్తిగా పాడైపోయినటువంటి పంటలు మునిగిపోయిన గ్రామాలు, పడిపోయిన యిండ్లు చూపిన తరువాత కూడ పెద్ద సహకారాలు చేయలేకపోయినప్పటికీ అధమ పక్షం పన్నులు, loans అయినా postpone చేస్తారు అని ఆశపడ్డాం. బీదప్రజానీకం యిండ్లు పడిపోయి కొల్లేరు ప్రాంతంలో నివసించడానికి వీలులేక యిండ్లు వదలి పెట్టి పై గ్రామాలకు పోవడం జరిగింది. వారికి తిండి లేదు, గుడ్డలేదు, యిల్లులేదు. అటువంటి వారికి 30 రూపాయలు ఇచ్చారు. ఈ పరిస్థితిలో పులిమీద పుట్రపడ్డట్లుగా ప్రభుత్వం కొత్త సిద్ధాంతాన్ని అమలు పరచదలచుకున్నారు. సిద్ధాంతం పాతదే అయినప్పటికీ కొత్త విధంగా ఆమలు పెట్టదలచారు. ఈ విధంగా ఇదివరకు ఏ ప్రభుత్వంలోను, British Government లో కూడ జరిగి ఉండదు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాతే మనకు ఈ దుస్థితి వచ్చినదనే విచారంతో మాట్లాడవలసి వస్తున్నది. తిండిలేదు, యిల్లులేదు అని 30 రూపాయలు ఇస్తూ వారు పన్ను ఇవ్వలేదనే కారణంతో దూడలను, వస్తువులను ఇప్పుడేనే జమీన్దార్లతోపాటు ఉంటే ప్రజలకు మన మీద ఏమి గౌరవం ఉంటుంది? Plan కు కావలసిన డబ్బుకోసం ఈ పని చేయవలసి వస్తోందని చెబుతున్నారు. ప్రజల మీద శక్తికంటే plan మీద శక్తి ఎక్కువ అయింది. ప్రజల

మీద ప్రేమ చూపించవలసిన ఈ రోజులలో, వాళ్లు కష్టదశలో ఉన్న రోజులలో ఒక ప్రక్కన తిండిలేదని సహాయం చేస్తూ ఇంకో ప్రక్కన వాళ్ళను బాధలుపెట్టి వస్తులు వసూలు చేసే ఈ విధానం ఏమిటో నాకు అర్థం కావడంలేదు. అన్నిచోట్ల ఇలా జరగడం లేదు. రాయలసీమలో ఒక మాదిరిగా, తెలంగాణాలో ఒక మాదిరిగా, సర్కార్స్లో ఒక మాదిరిగా జరగడం చాలా విచారకరం తెలంగాణాలో కోటి రూపాయలు మాఫీచేశారు. రాయలసీమలో కూడ కొన్నిటిని postpone చేసినట్లు వింటున్నాం. సర్కార్స్కు వచ్చేటప్పటికి ఈ స్థితి వచ్చినది అంటే ఇది దురదృష్టం అనుకోవాలో, ఏమి అనుకోవాలో అర్థం కావడం లేదు. ఈ వస్తులు వసూలు చేయడంలో కూడ అదనంగా పెనాల్టీలు కూడ పేసి వసూలు చేస్తున్నారు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో loans వసూలు చేయడం మానుకోకపోయినట్లయితే ఆ ప్రాంతంలో కాంగ్రెసుకు ఉన్న గౌరవ ప్రతిష్టలు నాశనం అయ్యే స్థితి వస్తుంది. కాబట్టి ఇదివరకు మంత్రిగారు ఆసెంబ్లీలో అంగీకరించిన విషయాలను తప్పకుండా అమలుపరుస్తారని ఆశిస్తూ, ప్రాంతీయభేదం లేకుండా పరిస్థితులు జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తారని ఆశిస్తూ, వంటలు వచ్చేవరకు loans వసూలు postpone చేయవలెనని కోరుతూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్నం-రిజిస్ట్రారు) —అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంలో కొన్ని విషయాలు తమద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. గత జూలై నెలలో శ్రీకాకుళం జిల్లాలో అధిక వర్షాలవల్ల పాతపట్నం తాలుకాలో తల్లాడ అనే గ్రామందగ్గర వంశధారనది గట్టు తెగిపోయి మమారు 5, 6 వందల ఎకరాల భూమి నష్టపోయింది. ముప్పావల వంశుకూడ చేయదు. అదేవిధంగా కడుందగ్గర 400 ఎకరాలు నష్టపోయింది. వంశధారనది గట్టు కట్టమని ఇప్పటికీ రెండు సంవత్సరాలనుంచి ప్రభుత్వానికి అనేక విధాలుగా విన్నవించుకుంటున్నాం. ఆ గట్టు కట్టనందువల్ల జూలై నెల వర్షాలలో రెండు సార్లు ఆ గ్రామం తుడిచిపెట్టుకు పోయింది. ఎకరాకు కనీసం గరిసెడుధాన్యం పండే భూమి అంతా నష్టపోయింది. అదేవిధంగా తుంగభద్రా మొదలైన 10 గ్రామాలలో వంశధార నదివల్లనే 10 అకరాల వంట అయినా పోయిఉంటుంది. ఈ list లో పాత పట్నం తాలుకా విషయంలేదు. ఈ విషయాలన్నీ మంత్రిగారు దృష్టియందు ఉంచుకుని, తగిన శ్రద్ధ తీసుకొని ఏటిగట్టు కట్టడానికి ప్రయత్నంచేసి వట్లయితే ఆ ప్రాంత ప్రజలు కావలసిన సహాయం చేస్తారని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. వంశధార ప్రక్కనే బత్తిలి వెళ్ళేవరకు చిన్నచిన్న గడ్డలు ఉన్నాయి. కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు వస్తుల విషయం మాట్లాడారు. ప్రభుత్వానికి తప్పకుండా వస్తులు కట్టాలి. మనకు కావలసిన పని అంతా ప్రభుత్వం ద్వారా చేయించుకోవాలని ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వానికి మేము ఎంతో సహాయపడుతున్నాం మా Bage లో వ్రేలి సంవత్సరం బకాయిలులేకుండా శిస్తులు కడుతున్నారు. ఒక కొండ లోయ గడ్డ, ఎట్టగడ్డ స్కీము క్రొత్తసలవ improvement స్కీము మొదలైన 4, 5 స్కీములు 2 సంవత్సరాల క్రితంయిచ్చాము. అవి కట్టినట్లయితే 1000 ఎకరాల బంజరు భూమి, బత్తిలి, బామిడి కిరీడి మొట్టమొత్తం వెంటనే వట్లంగా మారిపోవ

డానికి అవకాశం ఉన్ననని చెప్పాము. ఇంతవరకు ఆ స్కీములను ప్రభుత్వం అమలు చేయలేదు. పల్లకిమిడి estate area. ఆ area లో 400 గ్రామాలు, 2000 చెరువులు ఉన్నాయి. ఆ చెరువుల మరమత్తు విషయం చాల అశ్రద్ధ చేస్తున్నారు. హీరమండలం section లో Supervisor, Overseer మొదలైన office సిబ్బంది అంతా ఉన్నది. కాని ఆ area లో పని జరగకుండా ఉన్నది. పి. వి. సుబ్రహ్మణ్యంగారనే ఓవర్ సీర్ గారు ఆ ప్రాంతంలో పని ఏమి జరగనియకుండా అందరిని చాల అల్లరి పెడుతున్నట్లు యిప్పుడే నాకు ఒక ఉత్తరం వచ్చింది. ఇది వరకు ఈ విషయాన్ని రెవెన్యూ మంత్రిగారి దృష్టికి కూడ తెచ్చాను మాజిల్లాకు వచ్చిన మంత్రులందరికీ మెమోరాండాల యిస్తున్నారు. ఆ ఓవర్ సీర్ గారిని అక్కడనుంచి transfer చేస్తే పనులు జరుగుతాయని ప్రజలు ప్రాస్తున్నారు. మేము జిల్లా కలెక్టరుతో చెప్పాము Irrigation Supervisor మొదలైనవారందరి తోటి చెప్పాము. కాని ఆ చిన్న పనిని చేయలేక పోయినందుకు చాల విచారంగా ఉన్నది వంశధార విషయంలో ప్రభుత్వంవారు తగిన శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నందుకు చాల సంతోషం. పూజ్యులు ముఖ్యమంత్రిగారు All India Congress President గా వెళ్ళిపోతున్నార కాబట్టి ఈ లోపునే తగుశ్రద్ధ తీసుకుని ఆ ప్రాజెక్టుకు foundation వేసి కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా వెళ్ళవలెనని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి వినయ పూర్వకంగా ప్రార్థిస్తూ, నాకు ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ యంతటిలో విరమించుకుంటున్నాను.

*శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు (చొప్పదండి):- అధ్యక్షా, పంటల నష్టాన్ని గురించి నిన్న ఇవ్వాలక సుదీర్ఘంగా చర్చలు సాగుతున్నాయి. ఈ సంవత్సరం జరిగిన పంటల నష్టాన్ని గురించే సభ్యులందరు మాట్లాడారు. గత సంవత్సరం అంత కుముందు సంవత్సరం కూడ పంటలు నష్టం కావడం జరిగింది. ప్రభుత్వం వారు ఈ సంవత్సరంలో గోదావరి వరదలకు సంబంధించిన రిపోర్టు మాత్రమే యిక్కడ పెట్టారు. వివిధ ప్రాంతాలలో వరదలవల్లనే కాకుండా అతివృష్టివల్ల కూడా పునాస పైరులు చాల దెబ్బతిన్నాయి తెగుళ్ళవల్ల ఇతర కారణాలవల్ల వరిపంట దెబ్బ తిన్నది. పంటలు నష్టం అవుతున్నాయి. రెమిషన్ ఇవ్వాలి, రైతులకు లాభం చేయాలి అని ప్రతిపక్షంవారు గాని ప్రభుత్వ పక్షంవారుగాని, శాసనసభ్యులు అంతా చెప్పకోవడం, ప్రభుత్వం అవన్నీ చాల చురుకైనగా తీసుకుని కోట్ల ధనాన్ని మేము ఎక్కడ remission ఇవ్వగలం, ఏవిధంగా మొత్తంగా మాఫీ ఇవ్వగలమని చాల చురుకైనగా మాట్లాడడం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం యొక్క అర్థిక అభివాన్ని కూడ దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఈ విధంగా మాఫీ ఇస్తూంటే budget కు డబ్బు ఎక్కడనుంచి వస్తుంది. నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు ధనం ఎక్కడనుంచి తీసుకురావాలని ముఖ్యమంత్రిగారు అప్పుడే ఒక statement చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. పరిపాలన యంత్రాంగాన్ని నడపడానికి budget అవసరం ఉండదని, డబ్బు అవసరం ఉండదని, శాసనసభ్యులు ఎవరూ కూడ అంత బాధ్యతరహితంగా మాట్లాడినారని నేను అనుకోవడం లేదు. ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారికిగాని, తదితర మంత్రులకుగాని ఎటువంటి అనుమానం ఉండవలసిన అవసరంలేదు. మొత్తం

ఆంధ్ర ప్రాంతమంతటినీ శిస్తు మాఫీ చేయవలయునని, లేక బకాయాల వసూలు నిలుపుదల చేయవలయునని ఏ సభ్యుడు అంత జాగ్రత్తారహితంగా మాట్లాడరు వాస్తవానికి, అక్కడ కూడ కొన్ని ప్రాంతాలలో సామాన్యరైతులేగాక, ధనిక రైతులే యీ చెబ్బకు తట్టుకోలేకపోయినారు అటువంటి ప్రాంతాలలో పరిస్థితులను ఏ పద్ధతిద్వారా అదుపులోనికి తీసుకరావాలి, అనే దృక్పథంలో, సానుభూతితో ఆలోచించాలి. అంతేగాని, 'సభ్యులేదో, ఎప్పుడూ భూమి తలక్రిందులు అయినట్లు చెబుతూనే వుంటారు. మీరు చెప్పినట్లుగా మేము చేస్తే ఎలా రాజ్యము సేలము, అనేవిధముగా మంత్రులు తలంచరాదు. మేము చెప్పిన విషయాలను వారా విధముగా అర్థముచేసుకుంటే, ప్రజలను చులకన చేసినట్లే అవుతుందని తమద్వారా మరొకసారి ప్రభుత్వమునకు తెలుపుతున్నాను.

తరువాత చెప్పవలసిన ముఖ్య విషయము— సర్ ఛార్జి వసూలు ఇప్పుడు రెండు సంవత్సరాల సర్ ఛార్జిని ఒక్కసారిగా వసూలు చేయనున్నట్లు డిమాండు నోటీసులు అందజేశారు. అసలు పంటలు పూర్తిగా చెడిపోయినవని, రెమిషన్ కావాలని, తక్కువ బకాయలు మాఫీ చేయలేకపోతే కనీసం వాయిదాలపై నా యివ్వవలసిందని రైతులు ఒకవైపున గోల పెడుతున్నారు. ఇటువంటి సమయంలో 'మీరు రెండు సంవత్సరాల సర్ ఛార్జి వెంటనే కట్టాలి' అనే వారిని జాధించడం ఏవిధంగా న్యాయంగా వుంటుంది? సాంఘికంగా వారేవిధముగా ప్రభుత్వముతో సహకరిస్తారు? ఈనాడు— మనం సమితులను ఏర్పాటు చేసు కుంటున్నాం. ఆ నిర్మాణ కార్యక్రమములో వారి సహకారం కావలయునని చెబుతున్నాం. అయినప్పుడు— వారేవిధంగా సమితులకు తమ సహకారాన్ని అందజేస్తారు. ప్రభుత్వంపట్ల, ప్రజాస్వామ్య విధానాలపట్ల ఎటువంటి శ్రద్ధాస్రక్తులు కలిగి వుంటారు, అని అడుగుతున్నాను. కనీసం యీ విషయాలపై నా ప్రభుత్వం దృష్టియందుంచుకొనవలయునని కోరుతున్నాను.

ఆంధ్ర ప్రాంతములోని పరిస్థితులు ఎలా వున్నవో నేను తెలుపలేను గాని, తెలంగాణా ప్రాంతమునకు సంబంధించినంత వరకు సర్పార్టిల్లి వసూళ్ళు నిలుపుక పోయినట్లయితే పరిస్థితులు బాగు పడవని మనవిజేస్తున్నాను. తరువాత, వచ్చే సంవత్సరమయినా వాటిని వసూలు చేయాలా, లేదా? అనే విషయం అనంత రామన్ కమిటీ రిపోర్టుపై తీసుకోబోయే నిర్ణయంపై ఆధారపడి వుంటుంది. ఈ కమిటీ రిపోర్టు వచ్చినతరువాత అసలు సర్ ఛార్జి అనేది ఖరీదనే వుండదని కీ.శే. శ్రీ కళావెంకటరావుగారు వాగ్దానంయిచ్చి పోయారు. ఏదీపమైనప్పటికీ, తెలంగాణా ప్రాంతమునకు సంబంధించినంత వరకు యీ సంవత్సరం సర్ ఛార్జి వసూలు నిలుపుదల చేయకపోతే పరిస్థితులు బాగు పడవని మరొకసారి తెలుపు తున్నాను.

రాష్ట్రములోని చాలా ప్రాంతములలో పునానపైర్లు పోయినవి. అవి చెప్పి జిల్లా వారిగా అన్ని ప్రాంతాలలో మాఫీ యివ్వమని నేను అడగడం లేదు. తాలూకా వారిగా నైవా ఒక్కసారి, ముకుమ్మడిగా యివ్వమని నేను అడగడంలేదు.

లేదు. రెవిన్యూ ఫిర్కాను ఒకదానిని ఏర్పాటు చేయండి. అక్కడ ఒక తహసీల్దార్లను గాని, M.L.A. ను గాని నియమించి, వారు శాశ్వతంగా పర్యటనచేసి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చే అవకాశం కలుగ జేయండి. ఆ ప్రాంతములో పునాన పంటలు దెబ్బతిన్నట్లయితే, అక్కడ నాలుగజాల కంటే తక్కువ పంట పండితే మాఫీ యివ్వండి. నా నియోజక వర్గంలో, ముఖ్యంగా కరీంనగరము జిల్లాలో పునాన పంటలు అధికంగా దెబ్బతిన్నవి. ఒక రెవిన్యూ ఫిర్కా ఏర్పాటు ద్వారా ఆ ప్రాంతాలలో శిస్తు రెమిషన్ యిప్పించవలసిందిగ మరొకసారి కోరుతున్నాను.

ధనికులైనవారు, పంటలు సక్రమంగా పండినవారు బకాయి చెల్లించగలరు. ఒక వేళ అటువంటి వారు చెల్లించకపోతే ప్రభుత్వం వారిని నిర్బంధించవచ్చును. అందుకు ఎవరికీ అభ్యంతరం వుండదు. ఇంతకుముందు ముఖ్యమంత్రి గారు - నిర్బంధించకపోతే ఎవరు యిస్తారు, అన్నారు. మన ప్రభుత్వం మీద నా ఆశ్చర్యం ఏమిటంటే - వారు ఎవరిని నిజంగా నిర్బంధించవలయునో వారిని నిర్బంధించడం లేదు. మిగతావారి మీదే నిర్బంధం అమలు జరుగుతున్నది. ఈనాడు అబ్కారీ ముస్తాదరులు అడవి ముస్తాదరులు అనేక మంది లక్షల రూపాయలు కాశేస్తున్నారు. అటువంటిచోట్ల తప్పుక నిర్బంధం వుండితీరాలి పేదరైతులమీద, చిన్న చిన్న రైతుల మీద అటువంటి నిర్బంధం కొంత నడిపించాలని మనవి చేస్తున్నాను ఈ విషయాన్ని గురించి పరిస్థితులను దృష్టిలో వుంచుకుని వివరంగా ఆలోచించాలని, బకాయిల మాఫీకి ప్రయత్నించాలని, రెవిన్యూ ఫిర్కా ఏర్పాటు ద్వారా పునాన పంటలు దెబ్బతిన్న ప్రాంతాలలో రెమిషన్ యివ్వాలని, సర్చార్జీ నిలుపుదల చెయ్యాలని మరొకసారి ప్రార్థిస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను,

*శ్రీ కె. సుధర్శనరావు (పాల్వంచ):- అధ్యక్షా, ఈనాడు మనం పంటలు దెబ్బతిన్న ప్రాంతాల పరిస్థితులను గురించి యోచిస్తున్నాము. చాల ప్రాంతాలలో అధిక వర్షాల వలన, వర్షలేమి వలన పంటలు తీవ్రంగా దెబ్బతిన్నవి. వర్షాలు అధికంగా కురిస్తే ప్రభుత్వం ఏమీ చేయగలదు; వర్షాలు అసలు లేకపోతే ప్రభుత్వం ఏమీ చేయగలదు; అనే విషయాలను కూడా మనమీ సమయంలో ఆలోచించవచ్చు. హత్తోలకు తనకు చాలినంత కురిపించుకుని అపుడేయడానికి గాని లేనిచోట్ల కురిపించడానికి గాని ప్రభుత్వ పరిస్థితులలో ప్రభుత్వమేమీ చేయలేదు. కాస్త్రు విజ్ఞాపితం టూంకాడు అభివృద్ధి చెందిత తరువాత అటువంటి పని సాధ్యమవుతుందేమో చెప్పలేము.

అధికవృష్టి, అనావృష్టి వల్ల ముఖ్యంగా రైతులు యీనాడు అనేక శాధలకు గురి అయినారు, అవుతున్నారు.

ప్రసాన వైపు - మొక్కజొన్న, పేసర, సజ్జ మొదలైన పంటలు వేసి వేసే వర్షాలు అధికమై పంటలు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నవి. తక్షణతంగా రాష్ట్ర

వ్యాపితంగా దుష్ఫలితా లనేకం కలిగినవి. ఖమ్మం జిల్లాలోని పాల్వంచ, బూర్గం పాడు, ఎల్లందు ప్రాంతాలలోని రైతులు ఎంతో నిరాశకు గురి అయినారు.

అయితే, మొత్తం తాలూకాలన్నిటిలో పూర్తిగా పంటలు దెబ్బతిన్నాయని నేను చెప్పడం లేదు. బూర్గంపాడు, పాల్వంచ, ఎల్లందు తాలూకాలలో ఎక్కువ ప్రాంతం, కొత్తగూడెం డివిజనులో మొత్తం ప్రాంతంలోని పునాన పంటలు దెబ్బ తిన్నాయి. ఏదీ ప్రాంతాలలో చెద్ద చెద్ద చెరువులు పుంటాయో అక్కడ వర్షాలు పడకపోయినా, పునాన పంటలు దెబ్బతిన్నా, నీటిని చెరువులనుండి సరఫరా చేసుకొని వారు తిరిగి వరి పైరునైనా అక్కడ పండించుకొనడానికి అవకాశముంటుంది. ఆ విధంగా కొద్దో గొప్పో నష్టాన్ని పూడ్చుకొనటానికి అవకాశముంటుంది. కాని, కనీసం చిన్న చిన్న చెరువులు, కుంటలైనా లేని ప్రాంతాలలోని వారు ఆయా మెట్టప్రాంతాలలో వరినైనా పేసుకొనడానికి అవకాశం లేక. అతివృష్టి అనావృష్టుల వల్ల కష్టాలకు, నష్టాలకు లోనవుతున్నారు. కనుక, వీరి పరిస్థితిని ప్రత్యేకంగా గమనించవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. మొన్న గోదావరి బ్రిడ్జి నిర్మాణనందర్బంగా, మన ముఖ్య మంత్రిగారు, P.W.D. శాఖమంత్రిగారు ఆ ప్రాంతాలను వచ్చి చూచారు. అక్కడి పోలాల్లో జొన్న కంకులలో గింజలు కూడా లేవు. కనీసం, ఆ కంకులు పశువుల మేతకు కూడా పనికిరాని విధంగా అయిపోయినవి. నేను యితకు ముందు తెలిపిన తాలూకాలలోని కొన్ని కొన్ని ప్రాంతాలలో లంబాడిలు, కోయలు నివసిస్తున్నారు. వారు పట్వారిలకు, గిద్దావర్లకు పిటిషను, పిట్టుకుని, తహసీల్దారు కచేరీలకుపోయి తిరగడం జరుగుతున్నది. అక్కడ వారికి రెమిషన్ యివ్వడం వలన పరిస్థితులు చక్కబడవు. వారు తినడానికి కూడా తిండిలేని స్థితిలో నున్నారు. కొద్దో, గొప్పో, ఒక వేళ పండితే గంజో, జావో కానుకుని బ్రతుకుతున్నారు. ఆ ప్రాంతాలలో రెమిషన్ యిచ్చి “మేము ఎంతో మేలు చేశాము” అనుకొనడం పొరజాచే అవుతుందని మనవి జేస్తున్నాను. వెంటనే ఆ ప్రాంతాలలో యితరమైన relief measures తీసుకొనవలసిన అవసరమెంతేనివుంది. తద్వారా యీ అటవీ ప్రాంతపు జనులకు అన్నం దొరికే విధంగా చేయవలసి వుందని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం నా యీ సూచనలను దృష్టిలోకి తీసుకొని వెంటనే అమలుకు పూనుకుంటుందని ఆశిస్తు యితటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ జి. వీరయ్య (నర్సాపూర్):-అధ్యక్షా, అధిక వర్షాలవల్ల, అనావృష్టివల్ల పంటలు పాడైపోయిన ప్రాంతాలలో బకాయిల వనూలు గురించి గౌరవనీయులైన రెవిన్యూ మంత్రిగారు ఉర్దూభాషలో ఒక ఉపన్యాసం చేశారు. కాని వారి ఉపన్యాసంలో చెప్పినట్లుగా క్రింది తరగతులవారికే ఏమీ లాభం కలుగుటలేదు. కొన్ని గ్రామాలలో బలవంతంగా రైతులనుంచి బకాయిలు వనూలు చేసి రకీదులు కూడ ఇచ్చి, ఆ సొమ్మును బీక్షణ చేసిన ఉదాహరణలు కూడా ఉన్నాయి. మా తాలూకాలో, తాగేరు గ్రామాలు ఎక్కువగా ఉన్నవి. జాగీరుదారులు అధిక రంగా బకాయిలు వనూలు చేస్తుండేవారు. ఈ విషయమై శ్రీ కళావెంకటరావు.

గారికి మేము ఎన్నో దరఖాస్తులు పెట్టుకున్నాము వారు బకాయిల విషయం దర్భాప్తు చేయిస్తామన్నారు. మరి ఇంతవరకు ఏమి జరిగినదో తెలియదు.

జాగీరు గ్రామాలలోని ఇంజనీరింగ్ వరకు బకాయిల నన్నింటినీ కూడ ప్రభుత్వం వారు మాఫీ చేయవలసి వుంటుంది. జాగీరు ఎకాలిషను అయినప్పటినుంచి అట్టి బకాయిలను వసూలు చేయడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారము లేదని నేను మనవిచేస్తున్నాను కీ శ్రీ. శ్రీ కళావెంకటరావుగారు ఎకాలిషన్ అక్టోబర్ జాగీరు దారులకు ఉండే అధికారాలు ప్రభుత్వానికి ఉన్నాయి కాబట్టి ప్రభుత్వం బకాయిలు వసూలు చేస్తుందని చెప్పారు. జాగీరుదారులు రైతులకిచ్చే రథాల విషయంలో ప్రభుత్వం బాధ్యత తీసుకోకుండా, జాగీరుదారులకు ఇవ్వవలసిన రథాలు మూత్రం బలవంతంగా రైతులనుంచి వసూలు చేయడం ఏమి న్యాయమో మంత్రిగారే గమనించవలసి ఉంటుంది. జాగీరు గ్రామాలలో జాగీరులు రద్దు అయ్యేవరకూ ఉన్న బకాయిల నన్నింటినీ కూడ పూర్తిగా మాఫీచేయవలసినదని నేను కోరుతున్నాను జాగీరుదారుల కాలం పోయి, ఏకప్రభుత్వం ఏర్పడిందని రైతులు సంతోషించుచుండగా వారిదగ్గరనుంచి పాతబకాయిలన్నీ వసూలు చేయడం న్యాయం కాదు. 1952, ఏప్రిల్ లో తక్కువ ఋణాలు తీసుకున్నవారిలో 100 రూపాయల లోపు శిస్తు చెల్లించేవారికి మాఫీ ఇచ్చామని మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. అది నిజమే, కాని జాగీరులు 1951 లో రద్దు అయినవి. అప్పుడు తక్కువ ఋణాలవల్ల జాగీరు రైతులు లాభం పొందలేదు. దీనిని గ్రామాలలో 10, 15, 20 సంవత్సరాలనుండి వేలకువేల రూపాయలు తక్కువ ఋణాలు తీసుకొన్నవారు చాల లాభం పొందారు. జాగీరు రైతులకు మూత్రం ఏలాంటి మేలు, లాభం కలుగలేదు. జాగీరుగ్రామాలలో 100 రూపాయలలోపు శిస్తు చెల్లించే ఆసామీలకు తక్కువ రుణాలు మాఫీ యెలాన్ తేదీ వరకు మాఫీచేయాలని కోరుతున్నాను. జాగీరు గ్రామాలలో ఇంతవరకూ కూడ తరిఖాములైన ధారాలు ఎక్కువగా వసూలు చేస్తున్నారు నర్సాపురం తాలూకాలోని 58 జాగీరు గ్రామాలలో ధారాలు కమ్మి కావాలని వెల్లోడి ప్రభుత్వం ఉన్నప్పటినుంచి దరఖాస్తులు పెట్టుకొంటున్నాము. కారువాయి చేసినా కాని తక్కువ దగ్గరం లేదు రూపాయకు మూడరాలు మాఫీ ఇస్తున్నారు. దానివల్ల చాల చిక్కులు ఏర్పడుతున్నవి. మంత్రిగారి దగ్గరనే చాల కేసులు కారువాయిలో ఉన్నాయి. ఇంతవరకు తక్కువ కాలేదు. ఈనాడు బకాయిలు వసూలు చేస్తూ, బీదరైతులను బాధపెడుతూ, ధాన్యము హక్రాజు చేస్తున్నారు. "బకాయిల వసూలు కొరకు కొంతమందిని ఏర్పాటు చేశాము. వారు సరిగా విచారణ జరిగినమీదటనే వసూలు చేస్తున్నారు" అని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. రైతులు వచ్చి అధికారులతో "మేము ఏ ఫసలిలో ఎంతకాకీ ఉన్నాము, ఇప్పుడు ఎంత చెల్లించాలి, మేము ఇదివరకు చెల్లించినదానికి రజీదులు చూ దగ్గర ఉన్నాయి, చూచి ఎంతకట్టాలో లెక్కలు చూచి చెప్పండి" అని అడిగితే, "జాగీరుకాలంనుంచి ఉండే కాగితాలు మాదగ్గర లేవు, మేము అవన్నీ చూడము, ఇప్పుడు ఎంత బకాయి ఉన్నదని మేము చెబితే అంతకూడ చెల్లించ

వలసినదేన"ని రైతులను బెదరించి, బలవంతంగా వసూలు చేస్తున్నారు అట్లా కాకుండా, రైతులకు సరైన లెక్కలు చెప్పి, వసూలుచేయాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీవావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- అధ్యక్షా, శిస్తులు అన్నిచోట్లకూడ మాఫీ చేయాలని నేను చెప్పదలచుకోలేదు. ప్రభుత్వానికి 13 కోట్ల రూపాయలు రావాల్సివచ్చాయి. దానిని వసూలు చేయడం అవసరమే. వందలాది, వేలాది రూపాయలు బాకివున్నవారు కాస్త నోరుగలవారైతే, వారు ప్రభుత్వంమీద ఒత్తిడి చేస్తే వసూలు చేయకుండా వెనక్కు తగ్గుతున్నారు. కలెక్టరులు, తహశీల్దారులు వసూలు చేయడానికి వెడితేకూడ వసూలు చేయనక్కరలేదని వైచారు ఫోనులో చెప్పడం జరుగుతున్నది చెల్లించలేక బాధపడేవారివద్ద మాత్రం నిర్బంధంగా, పస్తువులను వేలంపాటపెట్టి, వసూలు చేయడం జరుగుతోంది, నేను ఇప్పుడు ముఖ్యముగా సత్తెనపల్లి తాలూకా గురించి మాట్లాడుతున్నాను. ఆ తాలూకాలో బాకిలు వసూలు చేయడానికి శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు వచ్చారు. వారితో నేనుకూడ వెళ్ళినాను ఈ తాలూకాలో ఎట్లా వసూలు చేస్తారని నేను వారిని అడుగగా, "చూడండి, నేను వసూలు చేస్తాను" అన్నారు. ఆ తాలూకాలో క్రిందటి సంవత్సరం ఆహార పంట పండలేదు. పొగాకుపంట మాత్రం ఉన్నది. పొగాకు విషయం ఒక సమస్యగా ఉన్నది. మా తాలూకాలో దాదాపు 13 మిలియనుల పౌనుల నాటు పొగాకు పండివున్నది. ఆ పండిన పంటను అమ్మినారా, అని పారు నన్నడిగారు. 'అమ్మలేదు, అమ్ముటకు అవకాశంకూడ లేదు' అనిచెప్పాను మరి, కేంద్రమంత్రి గారు వచ్చారుకదా అన్నారు. కేంద్రమంత్రి శ్రీ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రిగారు వచ్చారు ఒక సమావేశం జరిగింది. అందులో స్టేట్ కార్పొరేషనుద్వారా పొగాకు అమ్మకంచేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని చెప్పారు. ఆ నాటు పొగాకులో రెండు రకాలు ఉన్నాయి. 1. సి.జి.ఎల్. 2. సి.బి.ఆర్., సి.డి.కే. రకమును జపాను కొనుటకు అంగీకరించినది సి.డి.కే. సత్తెనపల్లి తాలూకాలో సి.పి.ఎల్. కు సి.జి.ఎల్.కు సంబంధించిన పొగాకు ఉన్నది. దాదాపు 10 మిలియనుల పౌనుల పొగాకు అమ్ముడుగాకుండ ఉన్నది. ఐ.ఎల్.టి.డి వారు 6 మిలియనులు పౌనులు కొన్నారు. తరువాత ఒత్తిడిచేయగా, ఇంకొక మిలియను పౌనుల పొగాకు కొన్నారు. ఇంకా, దాదాపు సగం పొగాకు మిగిలివున్నది. ఎవరైనా ఆ పొగాకు కొనే ఏర్పాటు చేయండి, లేకపోతే ప్రభుత్వమే ఆ సరుకు తీసుకొని అమ్మించే ఏర్పాటు చేయమని చెప్పాము. అట్లాచేస్తే ప్రభుత్వానికి డబ్బు ఇవ్వడానికి రైతులు సిద్ధంగా ఉన్నారు. కాని వేరుసెనగ పంట వచ్చినవంట అమ్ముడుపోలేదు ప్రజలు దగ్గర ధాన్యం లేక అప్పుతెచ్చుతున్న బ్రతుకుతున్నారు, అని తహశీల్దారు గారితో చెప్పినాకూడ, అదంతా మాకు తెలియదు, వసూలు చేయవలసినదే అని ఊళ్లలోకి వెళ్లి నిర్బంధంగా వసూలు చేస్తున్నారు. పొగాకును అమ్మించడానికి జర్జిక. మంత్రిగారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. వ్యవసాయమంత్రిగారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం అంతాకూడ పొగాకును అమ్మించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నది.

The Japanese monopoly bureau agreed to take a limited quantity of CBR and CDK grades of tobacco in a barter deal. It has not been possible so far to find a buyer for the CGL and CPL grades of tobacco.

అని స్టేట్ కార్పొరేషనువారు నవంబరు 29వ తేదీన ఒక ఉత్తరం వ్రాశారు ఈ పరిస్థితిలో, వాగాకు అమ్ముడుపోయే మార్గం చూడాలని చెబితే విసేవారు లేరు. క్రిందటి సంవత్సరం వంట పోయిందని చెబితే ప్రభుత్వం విచారణ చేసి, ఆలోచిస్తామని చెప్పింది. కాంపెన్సేషను ఇవ్వలేదు. మూడు సంవత్సరాల క్రితం ఉద్యోగస్తులంతా రాజీనామాచేస్తే సందర్భంలో శిస్తు తీసుకువెళ్ళి తీసుకోమంటే ఎవరూ తీసుకోలేదు. బకాయిలు వసూలు కాకపోవడానికి ఆఫీసరులు ఆ సమయంలో రాకపోవడం కూడ ఒక కారణమని చెప్పారు ఇప్పుడు కొత్తగా ఎసెస్ మెంట్స్ వేస్తున్నప్పుడు ఎంత వేస్తున్నారో సరిగా డిఫైన్ చేయడం లేదు. ఎన్నాళ్ళనుంచో అట్టేబెట్టి, ఇప్పుడు వేశాము, వసూలు చేయాలంటున్నారు. కాని, వివరాలన్నీ కూడ చెప్పవలసి యున్నది. కలెక్టరులకు ఏవో అధికారాలిచ్చామంటున్నారు కాని, వారు ఆ అధికారమును వినియోగించుకోకుండా నిర్బంధంగా వసూలు చేస్తున్నారు. వారు ఉన్న పరిస్థితులను కూడ అర్థం చేసుకోవడం లేదు. వన్నుల వసూలు ఆపమని, వసూలు చేయవద్దని నేను చెప్పడం లేదు. కాని పిక్యూలియర్ కండిషన్లు ఉన్నచోట, వన్నుల వసూలు సమస్యను జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి ఫిబ్రవరి నెలలో వంటలు అమ్ముకానికి వస్తాయి. అప్పుడు పాత బాకీలను, యీ సంవత్సరపు శిస్తును కలిపి చెల్లించే అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను క్రిందటి సంవత్సరం ఇస్తానన్న కాంపెన్సేషను ఇప్పించే ప్రయత్నం చేయవలసినదని మంత్రిగారిని కోరుతూ నేను ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు దాదాపు 40 మంది సభ్యులు మాట్లాడినారు. మరి నేను సమాధానం చెప్పడానికి ఎంతటైము యిస్తారో చెప్పండి. నాకు ఇంత టైము కావాలి అని నేను కోరను కాని, మీరే నిర్ణయించండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :- నేను మిమ్ములను అడిగినాను.....

శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డి :- కనీసం నాకు అర్థగంట కావాలి. స్పీకరుగారు అవసరం తేదనుకొని, 5 నిమిషాలిస్తే నేను 5 నిమిషాలే జవాబు చెబుతాను. 10 నిమిషాలు ఇస్తే 10 నిమిషాలే చెబుతాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :- నేను మీ ఇష్టంపైన వదిలినాను. ఇంకొక 5 నిమిషాలు అయితే మాట్లాడదలచుకున్న మెంబరులు పూర్తి అవుతారు. అర్థగంట అయినా సరేవాలేదు, సరిపోతుంది అని మీరు చెప్పినట్లుగా నాకు తెలిసింది. జవాబు మన ఆసక్తింటు. సెక్రటరీ గారికి మీరు చెప్పినది అలా అర్థం అయినదేమో,

కాని, మీకు అర్థగంట కావాలంటే అర్థగంట ఇస్తాను. ఇందుతో నాకు స్వయంగా ఏమీ లేదు.

*శ్రీ మల్లిపూడి రాజేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, మొత్తం మీద ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అనేక ప్రాంతాలలో పంటలు చెబ్బతిన్నాయని దానికి ఆధారాలు. అనాపృష్ట కారణాలనే విషయం ప్రభుత్వంవారిచ్చిన నోటును బట్టి ప్రభుత్వ సభ్యులు వెలి బుచ్చిన అభిప్రాయాలను బట్టి తెలుస్తున్నది. మొత్తం మీద పంటలు చెబ్బ తిన్నాయనేది నిజం దానిని గురించి చెప్పించేటప్పుడు, పంటలు చెబ్బలేనదానికి ముఖ్య కారణాలేమిటి? ఈ కారణాలు మనం అదుపులో పెట్టుకోగలిగిన కారణాలే అయితే, వాటిని ఇంక ముందు ఇటువంటి ప్రమాదాలు సంవదించకుండా అదుపులో పెట్టుకోగలిగిన అవకాశాలున్నాయా అనేది ఒకటి, ఇంక మూలంగా ఏర్పడిన పరిస్థితులను అదుపులో పెట్టుకోగలగడం ఒకటి, ఈ రెండు విషయాలు మనం ఆలోచించ వలసిన అవసరం ఉన్నది ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతాలకు సంబంధించి సంత వరకు, ఎక్కువ వర్షాలు కారణంగా submersion వల్లనే మరొక రకంగానో చెరువులు damage అయి పంటలు చెబ్బతిన్నాయని కాయలసీమలో వర్షాలు లేని కారణం చేత పంటలు చెబ్బతిన్నాయని కనబడుతోంది ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని సర్కారు జిల్లాలలో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 168 వేల ఎకరాలు, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో 76 వేల ఎకరాలు, కృష్ణా జిల్లాలో 71 వేల ఎకరాలు, తెలంగాణా ప్రాంతంలోని ఆదిలాబాదు జిల్లాలో 22 వేల ఎకరాలు, ఖమ్మం జిల్లాలో 7 వేల ఎకరాలు, వరంగల్ జిల్లాలో 9 వేల ఎకరాలు, కరీంనగర్ జిల్లాలో 268 ఎకరాలు ఈ విధంగా మొత్తం 350 వేల ఎకరాలలో పంటలు చెబ్బితిన్నాయని మంత్రిగారే చెప్పారు. ఎకరానికి సుమారు 10 బస్తాలు పండుతాయని అనుకుని బస్తా రూ. 20 లు చొప్పున లెక్కవేస్తే 9 కోట్ల రూపాయల విలువగల పంట నష్టమైతట్లు స్పష్టంగా కనబడుతుంది దీనికి వారిచ్చిన కారణాలు - పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలకు సంబంధించి సంత వరకు - గోదావరికి వరదలు రావడం, దాని ఫలితంగా తమ్మిలేరు, ఎర్ర కాలువ, కొల్లేరు వీటిలో వరదలు ఎక్కువ కావడం. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వానికి ఒకటి మనవి చెప్పాను. గోదావరికి వరదలు రావడం కాని, తమ్మిలేరుకు ఎర్రకాలువకు వరదలు రావడం కాని ఈ సంవత్సరమే ప్రత్యేకంగా వచ్చిన పరిస్థితి కాదు ప్రతి సంవత్సరం ఈ వరదలు గురించి వింటూనే ఉన్నాము, వీటిని అదుపులో పెట్టడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్యతీసుకొన్నదనేదే ప్రధానంగా ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను. గోదావరికి గట్టు పెంచాలని 1953లోనే కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి 4 కోట్ల రూపాయల డబ్బు తెచ్చుకున్నాము. కొంతవరకు పెంచారు. కాని కట్టలు చేయడానికి కావలసిన మట్టిని ప్రక్క రైతుల చొరలనుండి తీసుకొనుటలో ఎక్కడైనా రైతులు చెబ్బితింటున్నారా అనే ఉద్దేశంతో, పని జరుగకపోవడం, దాని ఫలితంగా రెండు సార్లు వరదలు రావడం, అందువల్ల తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఎక్కువగా వర్షం కలుగడం, సంభవింపబడిన ప్రభుత్వం మరొకసారి గుర్తుకు తెచ్చుకోవాలి. వరదలు

వచ్చాయి, relief measures తీసుకున్నాము అని చెప్పడంకంటే ఇక ముందు వరదలు రాకుండా నివారించడం కోసము గోదావరి గట్లను మరల పరిశీలించి వాటిని ఎత్తుచేసే విషయం అలోచించాలని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. తమ్మి లేదు, ఎర్రకాలువ ప్రవహించే ప్రాంతంలో ఎక్కడా వాటికింద పంటలు లేవని ఒక్క ఎర్ర కాలువ ప్రవహించడంవల్ల పల్లపు తాలూకాలో సుమారు 20 వేల ఎకరాలు ప్రతి సంవత్సరం ముంపులో ఉంటున్నదనే విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసును. అందుచేతనే ఎర్రకాలువమీద ఒక అనకట్ట కట్టాలని అనుములలంక స్కీము ఒకటి వేశారు. దానిని ద్వితీయ ప్రణాళికలో చేర్చామని చెప్పారు. ఇంతవరకు అది అమలు జరుగలేదు. తమ్మిలేదు మీద స్కీమును ఎప్పుడో investigate చేశామన్నారు. దానిని కూడా ఇంతవరకు తీసుకోలేదు. ఈ రెండోకాకుండా, కేవలం గోదావరి గట్లు పెంచినంత మాత్రాన గోదావరి వరదలను అదుపులో పెట్టగలమని నేను అనడం లేదు. గోదావరి ఉపనదుల మీద ఎన్నో స్కీములు investigate అయినాయని ప్రభుత్వం చెబుతోంది. ఇవి చిన్న స్కీములు. వీటిని execute చేయడానికి ఎక్కువ డబ్బు అవసరం లేదు. వీటిని కూడా మనం execute చేసుకుంటే తప్ప కేవలం గోదావరి గట్లను పెంచినంత మాత్రం చేత వరదలను నిరోధించలేము కాబట్టి ఈ విషయాన్ని పునరాలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. కృష్ణా జిల్లాలో బుడమేరు ఉన్నది. బుడమేరును గురించి ఒక స్కీమును execute చేస్తున్నాము ఏదో diversion canal ఉంది అని చెబుతున్నారు, diversion canal లోని నీళ్లు నదిలోనికి వెడతాయో, నదిలోనినీళ్లు Diversion canal లోనికి వెడతాయో చాలామందికి అనుమానంగానే ఉంది. ఏమై నప్పటికీ, రిజిస్ట్రాయర్ స్కీమును పూర్తిగా give up చేయలేదని దానిని పునః పరిశీలనచేస్తామని ప్రభుత్వం వారన్నారు. దానిని నూడా పరిశీలించాలి. ఈ మూడింటిని కలిపి మనం discuss చేసేటప్పుడు అచలు ముఖ్యమైన సమస్య మరొకటి ఉన్నది. ఈ నీరంతా కలిపి కొల్లేటిలోనికి పోవడం, కొల్లేటి వరద పెరిగిపోవడం, అందువల్ల ఆ ప్రాంతమంతా జలమయమై submersion కావడం జరుగుతోంది. అందుచేతనే అధికంగా వచ్చే కొల్లేటి నీటిని బైటకు పంపించే విధానం మనం సత్వరం చూడక పోతే ఎప్పుడూ, ప్రతినంవత్సరమూ, వరదలున్నా లేకపోయినా, ఏమాత్రం ఈ drains లోనుంచి నీరు వచ్చినా కొల్లేటి ప్రాంతం అంతా మునిగిపోయే ప్రమాదం ఉంది. కొల్లేటిలోని నీటిని బైటకు పంపడానికి ఉప్పులేరు కాలువను Warden చేరువాలని ప్రభుత్వానికి ఎప్పటినుంచో చెబుతున్నారు. కాన్ ఫరెన్సులు జరుగు తున్నాయి. ఇందుకు ప్రభుత్వం అంగీకరించింది ఈ విషయమై కూడా ఏ చర్య తీసుకోకపోవడం విచారకరం, ఇవి మనం తీసుకోవలసిన ముందు జాగ్రత్తలు ప్రస్తుతం కావలసిన relief measures కూడా ఉన్నవి. ఏదో కొంత relief ఇచ్చా మంటున్నారు. అందుకు సరిపోదు. కాని ఆడిలాబాద్, కృష్ణా, చిత్తూరు, చెల్లూరు జిల్లాల విషయం తీసుకుంటే అయ్యాక లెట్టగలమని relief measures provide చేయాలని రిపోర్టులు కూడా పోలేటర్లు చాలా విచారణగా ఉరికి. ఏమైతే ఈ ప్రాంతం కావడం, వరదలు వచ్చడం, ఇంతవరకు రిజిస్ట్రాయర్ల విషయమై ఏమిట్లా ఉందో, ఏమిట్లా కూడా ప్రాంతంలో ఉంది అంతా ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది అని

చెప్పక తప్పదు. నెల్లూరు జిల్లాలో పంట పండలేదు, ఎండిపోయింది అని చెబుతూనే ఉన్నారు, ఊమపరిస్థితులున్నాయని చెబుతూనే ఉన్నారు. కాని కలెక్టరు రిపోర్టు ప్రకారం, అసలు relief measures అవసరమే లేదు. ఇది రివెన్యూబోర్డు opinion కోసము మాత్రం ఎదురు చూస్తున్నామని చెబుతున్నారు కలెక్టరు రిపోర్టును ప్రభుత్వం as it is గా అంగీకరించిందని నేను చెప్పడం లేదు కాని అక్కడ failure of crops ఉందని చెబుతున్నప్పుడు ఊమపరిస్థితులున్నాయని అంటున్నప్పుడు అక్కడ వుండే వ్యవసాయ కూలీలకు, ఏదైనా చిన్న చిన్న వృత్తిలో జీవించే వారికి relief కల్పించాలా, అక్కరలేదా? అక్కరలేదని చెప్పడంలో అర్థం ఏమిటో, ఈ విషయం అంతా ప్రభుత్వం పునరాలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. అంతచూ చెప్పారు - affected areas లో శిస్తు వసూలు కొంతకాలం వాయిదా వేయాలని. దీనిని ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. కొల్లేటి విషయమై మంత్రిగారికి ఒక రిప్రజెంటేషన్ వచ్చింది. అక్కడ కొన్ని శిస్తులు బకాయి పడి ఉన్నాయనే కారణంచేత రెండవ పంటకు భూముల నివ్వమని కలెక్టర్ refuse చేస్తున్నారని మెమోరాండంలో మంత్రిగారికి చెప్పారు. ఈ విషయాన్ని వారుకూడ పత్రికలలో చూచారు, ఆ విధంగా జరుగని వ్యవస్థని రెండవ పంటకు తప్పకుండా భూములు ఇస్తామని మంత్రిగారన్నట్లు కూడ పత్రికలలో చూచాము. అది ఎంతవరకు నిజమో తెలియదు. ఏక్కువగా పంట దెబ్బతిన్నది కాబట్టి ఆ ప్రాంతంలో శిస్తు వసూళ్లు ఈ సంవత్సరానికి వాయిదా వేసి ఈ కారణంచేత అపకుండా భూములను lease కు ఇస్తారని ఆశిస్తున్నాను. పంటలు పోయిన కారణంచేత ఏర్పడిన పరిస్థితులు గురించి కూడా ఆలోచించాలి. దేశంలో ఆహారకొరత తప్పదు. 9 కోట్ల రూపాయిల విలువగల పంటలు పోయాయి అంటే తప్పకుండా ఆహారకొరత ఏర్పడుతుంది. దాని ఫలితంగా ధరలు పెరుగుతుంటాయి. ప్రాదరాశాదుతో చూస్తూనే ఉన్నాము. నిన్ననే నేను తెలుసుకున్నాను. పావుబస్తాబియ్యం రు. 22-రిలు అమ్ముతున్నదంటే, బస్తారు. 90 లు అంటే, సెక్రటేరియట్ లోని గుమాస్తాలు. ఇతర చిన్న ఉద్యోగులు ఈ పట్టణంలో ఎలా బ్రతకాలి అనేది అయోమయంగా ఉంది. ధరలు అధికంగా పెరిగే పరిస్థితి ఉన్నది. ప్రభుత్వానికి మేము మొదటినుంచి చెబుతున్నాము. మన రాష్ట్రాన్ని ప్రత్యేకమైన ఆహారమండలంగా (food zone) చేసుకోవాలి. మన రాష్ట్ర అవసరాలు తీరిన తరువాత ఇక్కడనుంచి ఇతర రాష్ట్రాలకు మిగిలిన ధాన్యాని పంపించాలని అంటున్నాము. ప్రభుత్వం చేసిన ప్రయత్న లోపంవల్లనో, కేంద్రప్రభుత్వం సుముఖంగా లేకపోవడం వల్లనో ఇది సఫలం కాలేదు. లక్షలాది బస్తాల ధాన్యం ఇతర రాష్ట్రాలకు వెడుతూనే ఉంది. దీనిని అరికట్టాలని చెబుతున్నాను. అరికడుతూ ప్రభుత్వం కానవం తీసుకురావడానికి పిలుచేకపోతే అరోజున మేము discuss చేస్తుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు - ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి వచ్చి కొనుక్కుపోయే ధాన్యాన్ని మేము procure చేయడానికి అవకాశంఉన్నది అని. ధాన్యాన్ని ఇక్కడనుంచి తీసుకు వెళ్లడానికి పిలుచేదని చెప్పడానికి పిలుచేకపోతే కఠినం వారు తీసుకువెళ్ళే ధాన్యాన్ని అయినా ప్రభుత్వం కొనాలి. లక్షలున్ను ఈ ధాన్యం ప్రభుత్వం procure

చేస్తుందని అన్నారు. ఎప్పుడు procure చేస్తారు? ఇప్పుడు పంటలు పండి ధాన్యం అధికంగా ఉన్న సమయంలో procure చేస్తారా? లేక, ఇతర రాష్ట్రాలకు అమ్ముకునేదో అమ్ముకున్న తరువాత రైతులను కాధపెట్టి procure చేస్తారా? పంట వచ్చి ధాన్యం అధికంగా ఉన్న సమయంలోనే మన రాష్ట్ర పరిస్థితులను ఆలోచించి మన అవసరాలకు ఎంత ధాన్యం కావాలో నిర్ణయించి మిగిలినదెంతో తేల్చుకుని అంతకు మించిన ధాన్యాన్నే ఇతర రాష్ట్రాలకు పోతూంటే దానిని procure చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. లేకపోతే చాలా దెబ్బతింటామని ఈ సందర్భంలో మనవిచేస్తున్నాను. మరొక్క విషయం చెప్పి సెలవు తీసుకుంటాను. రాయలసీమలో వర్షాలు లేనందువల్ల పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. ఎప్పుడూ దెబ్బతింటున్నాయని అంటున్నాము. ఇతర ప్రాంతాలలో చాలా చోట్ల రెండవ పంట పండడానికి అవకాశాలున్నాయి. అప్రస్తుతమే అయినప్పటికీ మరొక్కటి కూడా చెబుతాను నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు విషయమై ప్రభుత్వం పునరాలోచించాలి ఈ పని తృతీయ ప్రచాళికలో 1966-67 వరకు వెడితే లాభం లేదు. 14 కోట్ల రూపాయలు ఎక్కువగా కావాలని నాగార్జున సాగర్ బోర్డువారన్నారు. రాష్ట్ర funds లో నుంచి ఇచ్చికాని కేంద్ర ప్రభుత్వంపై వత్తిడితే ఇచ్చి కాని ఈ ఢబ్బును సమకూర్చి 1964వ సంవత్సరానికి పూర్తి అయేటట్లు చేస్తేనే రాయలసీమ ప్రాంతం, నెల్లూరు జిల్లాలలో కొంత వరకైనా drought areasను మార్చి ఉపయోగంలోనికి తీసుకురావడమే కాక కృష్ణా జిల్లాలో రెండవ పంటకింద సాగయే భూమిని ఎక్కువ చేసుకోడానికి విలువంటుంది. పెరిగిపోతున్న ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి ప్రభుత్వం ఉదారంగా ఆలోచించి కృషి చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. వి. రంగాయ్య — అధ్యక్షా, అసెంబ్లీ నిర్ణీత సమయము కూడా పూర్తి అయినది. ఉపవ్యసించిన గౌరవ సభ్యులలో ఆకలైన వారందరూ ఇంటికి వెళ్లిపోయినారు. ఇదేకాకుండా గౌరవ సభ్యులు ఉపవ్యసించిన విషయాలు కూడా దాదాపు అన్నీ ఒకటిగా ఉన్నాయి. కనుక నేను క్లుప్తముగా అందరికీ సంబంధించిన విషయాలను గురించి జవాబు చెబుతాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—వభవారి అనుమతితో 1-30 వరకు క్లుప్తము పాడిగించబడినది.

శ్రీ కె. వి. రంగాయ్య :—1-30 వరకు కాదు. 31-0 గంటల వరకు పాడిగించినప్పటికీ నేను చెప్పేది చెబుతాను. ఉపవ్యసించిన సభ్యులు కూడా లేరుకదా, నేను ఎవరికీ సమాధానం చెప్పేది?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—Treasury benches లో ఎందరున్నారు? మాట్లాడండి మొదలు.

శ్రీ కె. వి. రంగాయ్య :—Treasury benches లో లేరు. 5 benches లోనే మాట్లాడు. ఎందుకంటే వారికి అనువరంలేదు కనుక, వారు చెప్పిన విషయాలమీద

పోయినవారి మనవి చేశాను “మినిస్టరుగారు తెలంగాణావారు, ఆంధ్రలో వారు పర్యటించనే పర్యటించరు. అక్కడి పరిస్థితులు తెలియవు” అన్నారు. మా మిత్రులు పొరపాటు పడుతున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత నేను తెలంగాణాలో ఎక్కడా పర్యటన చేయలేదు. మొత్తం ఆంధ్ర జిల్లాలలో పర్యటన చేస్తూనే ఉన్నాను. తెలంగాణా మిత్రులు నేను తెలంగాణాను మరచిపోయాను అంటారు. ఆంధ్ర మిత్రులు ఆంధ్రకు రాలేదంటారు. ఇది కొంత పొరపాటు. ఆంధ్రలో చాల విషయాలు నాకు తెలియనివి ఉన్నాయి. అన్ని విషయాలు సక్రమంగా తెలుసుకోవాలని ఆంధ్రలో పర్యటన చేశాను. ఆంధ్ర విషయాలు ఆంధ్ర మిత్రులకంటే నాకు బాగా తెలిసి పోయాయని మనవి చేస్తున్నాను మిత్రులు చెప్పిన విషయాలలో శబ్దాలు వేరుగాని అంశము ఒకటే. “కరినముగా బకాయిలు వసూలు చేస్తున్నారు. Relief works ప్రారంభించలేదు. వారికి సహాయము యివ్వడముతో తగినంత సహాయము యివ్వలేదు.” ఇవే విషయాలు చెప్పినారు. తరువాత ప్రాజెక్టులు కట్టలేదని చెప్పినారు. అది దీనికి సంబంధించినది కాదు. అది వర్షంకంటే విషయము, బకాయిల వసూలు తాత్కాలికమైన విషయము. ప్రాజెక్టుల నిర్మాణము బకాయిలకు సంబంధించినది కాదు అయితే అందరి ఉపన్యాసములు విన్న తరువాత నాకు ఒక్కటి కనిపిస్తున్నది. గౌరవ సభ్యులు రివిన్యూ విధానం ఏవిధముగా ఉండోనని కొంచెం అర్థం చేసుకుంటే ఇన్ని ఉపన్యాసములు చేయకుండా వుండే వారు. కరినముగా వసూలు చేస్తున్నారని చెప్పి సమాప్తముచేసి ఉండేవారు. రివిన్యూ వసూలుచేసే విధానము ఆంధ్రకు తెలంగాణాకు కొద్దిగా భేదం ఉంది. ఆంధ్రలో కలెక్టర్లకు అధికారం ఉంది. ఇప్పుడు వసూలు చేయవద్దు అంటే యీ ఫస్ట్ చివర వరకూ ఆపివేయ గలుగుతారు. కాని తెలంగాణాలో అట్లా అధికారము లేదు. ఆపివేయవలసి వస్తే ప్రభుత్వము అంగీకారము కావలసి ఉంటుంది చాలమట్టుకు ఆంధ్రగురించే చెప్పినారు. మాఫీకొరకు యిక్కడ నుంచి ఉత్తరపులు పోలేదు అన్నారు. చిత్తూరు జిల్లా గురించి చెప్పినారు. ఇద్దరు మినిస్టర్లు చూచికూడా ప్రాదరాజాదుకు పోయినతరువాత ఆద్దరు. పంపలేదు అని యిద్దరు ముగ్గురు గౌరవ సభ్యులు చెప్పినారు. అది సరియైనది కాదు. మాఫీగాని రిలిఫ్ గాని ఏ సందర్భములో ఏవిధముగా యివ్వవలెను అనే విధానము వారు చూడకుండా మాట్లాడారు. ఇప్పుడు తరి భూములలో పంటపోతే మాఫీ యివ్వ వలసిన వద్దతి ఒకటి, కుష్కి-భూములలో పంటపోతే మాఫీ యివ్వవలసిన వద్దతి ఒకటి, నరదలలో మునిగిపోయి నష్టపడ్డ సందర్భములో చేయవలసినది ఒకటి. ఇవికాక ఇంకా ఉన్నాయి. హాదెపా అయినట్లయితే, లేక నీప్పు మొదలైన వాటివల్ల నష్టం కలిగితే, లేక కరువు వచ్చినట్లయితే చేయవలసినవి కూడా ఉన్నాయి. ఈ సందర్భములో ప్రభుత్వము ఆలోచించి శిస్తు వసూలు చేయ వలెనా లేదా అనే విషయము పరిష్కారము చేయవలసి ఉంటుంది. కానీ వేరే ఏవిధానా నష్టపడితే రానితో నష్టమైన నియమములున్నాయి. తుగ్గా మీవల్లి గానీ, పంటకు నీళ్లు రాకగానీ, లేక రోగాలవల్ల గానీ పంట నశించిపోతే జమాబందీ సమయములో వ్రాత సంతకము పరిష్కారము చేయడానికి నాజీం జమాబందీకి

సంపూర్ణ అధికారాలున్నవి. జమాబందీ అయేవరకు నాజిం జమాబందీ పరిష్కారం చేసేవరికీ వారినుండి వసూలు చేయరని మా మిత్రులకు తెలుసవలసి ఉంది కాని కుష్కి ఎంకవరకు ఉంటుందో దానికి మాత్రము ప్రభుత్వము అంగీకారము అవసరము, సామాన్యముగా కుష్కిలో మాఫీ యిచ్చే అవకాశములేదు. పంటలు నష్టమైనప్పుడు వారు ఆనవారి రిపోర్టు పంపవలసి ఉంటుంది. ఆంధ్రలో రెండణాల పంటకంటె తక్కువ ఉంటే మాఫీ యిచ్చే పద్ధతి ఉంది. తెలంగాణాలో నాలుగణాల పంటకంటె తక్కువ ఉంటే మాఫీ యిచ్చే పద్ధతి ఉంది ఈ మధ్యనే యిదే సంవత్సరం రెండింటికీ ఒకే విధముగా కావాలని temporary గా నాలుగణాల పంటకంటె తక్కువ పండితే ఆంధ్రలో గాని, తెలంగాణాలోగాని మాఫీ యివ్వాలని నాలుగణాల పంటకంటె ఎక్కువ ఆరణాల పంటకంటె తక్కువ పంట పండితే సగము మాఫీ యివ్వాలని గోదావరి వరదలు వచ్చిన తరువాత Cabinet అంగీకరించి యీ విధముగా ఆర్డర్లు పంపబడినవి Permanent గా ఏ సందర్భములో ఏ విధముగా యివ్వవలెనో నియమములు చేయుటకు బోర్డు మెంబర్లతో ఒక కమిటీ ఏర్పడినది ఆ కమిటీ ఆలోచనలో ఉన్నది. వారి రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతములకు అన్వయించే నియమములు స్పష్టమవుతవి. వరదల వలన కరువు వలన పంటలు పోయినట్లయితే తక్షణమే ఏమి చేయుటకును ప్రభుత్వోద్యోగులకు అధికారములేదు. వారు ప్రభుత్వ అంగీకారము పొందవలెను. ఇంట్లు పోయినప్పుడు మాత్రము కలెక్టరు ప్రభుత్వ అంగీకారముకు నిరాశిస్తూ ఇంటికీ 30 రూపాయలు తక్షణం యిచ్చే అధికారం ఉంది. ఆయన యిస్తున్నాడు. అయితే యీ సందర్భములో కరువు వచ్చినప్పుడు పంట నష్టం కలిగినప్పుడు relief works ప్రారంభించడానికి వారికి యితర సహాయము యిచ్చుటకు ప్రభుత్వము తక్షణమే చర్యతీసుకునే అవకాశంఉంది. ఇంతవరకు మొదటి రిపోర్టులో చెప్పాను, తరిమాఫీ కుష్కిమాఫీ చేయడానికి ముందు ట్రైముంది కనుక దానిని గురించి చెప్పలేదు. గత సంవత్సరము యీవిధముగా మాఫీ యిచ్చామని చెప్పాను, కాని యీ సంవత్సరం యింకా మాఫీయిచ్చే ట్రైము రాలేదు. అయితే ఇండ్లకు డబ్బు యిచ్చినాము. ఎన్ని లక్షలు యిచ్చినామో అదికూడా చెప్పాను. పెద్ద యిండ్లవారికి 30 రూపాయలు సరిపోతుండా అన్నారు. ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యములో పెద్ద యిండ్లవారికి సహాయము చేయవలెనని లేదు. పెద్ద ఇండ్లవారికి ఉచితముగా డబ్బు యివ్వనవసరము లేదు, వారికి అప్పు యిస్తున్నది. పెద్ద యిండ్లకు కలవారు స్థితి మంతులుగా ఉంటారు కనుక వారికి సహాయము ఉచితముగా చేయవలెనని మిత్రుల ఉద్దేశ్యము కాకుండవచ్చు. ప్రభుత్వము కూడా దానిని అంగీకరించదు. పెద్దపెద్ద యిండ్లు పడిపోతే, వాటికి నష్టం కలిగితే ప్రభుత్వము ఏవిధమైన ఉచితసహాయము చేయదని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

Relief works విషయములో కలెక్టర్లవద్దనుంచి రిపోర్టు రావాలి. రెవెన్యూ మంత్రిగారు, వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారు చిత్తూరువచ్చి, ప్రాంతమంతా చూసి పెద్దదానికొకటి పోతూనే ఆర్డర్లు పంపిస్తామని అన్నారు. కాని ఇంతవరకు ఎటువైపున ఆర్డర్లు పంపించలేదని చిత్తూరు జిల్లా గౌరవనీయులు చెప్పారు. Relief కు

గాను ఏదో కొన్ని పనులు చేస్తున్నారని, వాటిని ఆపివేశారని అన్నారు. ఏమి పనులు చేస్తున్నారో, ఏమి పనులు ఆపివేశారో నా దృష్టికి రాలేదు. మేము చూసివచ్చిన తరువాత తగిన చర్యలు తీసుకొన్నాము. తాత్కాలిక సహాయము చేశాము. ఇక బకాయాల వసూలు చేసే విషయమును గూర్చి చెప్పారు. శిస్తు మోఫీచేసే సమయము యింకా ముందుంది. కలెక్టర్ల రిపోర్టుమీద ఆధారపడి వుండడము తప్ప. మంత్రులు పోయి చూచివచ్చారు కనుక ఆర్డర్లు యివ్వవలసి వున్నది. కాని యివ్వలేదని ఆక్షేపించారు అది సరియైనది కాదు మేము పోయి 4,5 రోజులుండి 25 గ్రామాలను చూడగలిగాము. ఆ జిల్లాలో 1200 గ్రామాలుంటే 25 గ్రామాలను మాత్రమే చూడగలిగాము. 1200 గ్రామాలకు remission ఇచ్చి వట్లయితే అది అంధేరినగర్ అవుతుంది గాని బాధ్యత గల ప్రభుత్వము వ్యవహరించే పద్ధతి అది కాదని మా మిత్రులు గ్రహించవలసిన అవసరమున్నది మేము 25 గ్రామాలను చూచినామని రిపోర్టు యిచ్చినాము దురదృష్టమువల్ల వర్షము పడ్డదని వారన్నారు. వర్షము పడడం అదృష్టమే కాని దురదృష్టము కాదు. మేము ప్రైదరాజాదునుంచి వెళ్ళేటప్పటికే చెరువులు సగము నీటితో నిండివున్నవి. మేము పోయిన 25 గ్రామాలలోని చెరువులు అలుగులయిపోయినవి. అది అదృష్టమో, దురదృష్టమో కాని, వర్షాలు పడినప్పటికీ లాభము కలుగలేదని గౌరవ సభ్యులు అన్నారు. అక్కడున్న కొంతమంది ముసలివాండ్రను పిలిచి, అడిగితే, వరి, వేరుసెనగ మొదలగు కొన్ని పంటలకు ఈ వర్షము చాల ఉపయోగ మనే చెప్పారు స్వముపంట వచ్చే ఆశవుంది. మిగిలిన పంట విషయము 15 రోజుల తరువాత చెప్పగలుగుతాము అని అన్నారు. తైదలు, చెరుకు మొదలగు పంటలకు నష్టము కలిగినమాట నిజమే. సగము పంట వచ్చేఆశ వున్నదని వారు చెప్పిన కారణమువల్ల, 1200 గ్రామాలుంటే 25 గ్రామాలు మాత్రమే చూడటము వల్ల అన్ని గ్రామాలకు ఆర్డర్లు పంపించలేదు. తహశీలుదార్లను, డెప్యూటీ కలెక్టర్లను అన్ని గ్రామాలకు పంపి, గ్రామాల పరిస్థితి తెలుసుకున్న తరువాత రిపోర్టు పంపించమని కలెక్టర్లకు చెప్పినాము. వారి రిపోర్టువచ్చి బోర్డులో వుందని విన్నాము. ఇవాళో, రేపో మావద్దకు వస్తుంది. దాని విషయముతో తగినచర్యలు తీసుకొంటాము. కొన్ని జిల్లాల రిపోర్టులు వచ్చినవి. కొన్ని రిపోర్టులు వస్తూ వున్నవి. నల్గొండ, ఆదిలాబాద్ జిల్లాల కలెక్టర్లు, "పంటలు కొంచెము దెబ్బతిన్న మాట నిజమే, కాని remission యివ్వవలసిన అవసరము గాని, relief works అక్కడ start చేయవలసిన పరిస్థితులు గాని లేవ"ని వ్రాశారు. రిపోర్టులు ధానిచోటనుంచి రాలేదని చెప్పాను. వచ్చిన చోటనుంచి వచ్చిన దని చెప్పాను. నెల్లూరు, అనంతపురం, చిత్తూరు, కడప జిల్లాలోని ఒక తాలూకాకు, తప్పక relief పనులు అవసరమని అన్నారు. ఆర్డర్లు మాత్రము అనవారి రిపోర్టు వచ్చిన తరువాతనే పంపవలసి వుంటుంది. ఒక జిల్లాలో 15 తాలూకాలంటే 10 తాలూకాలకు నష్టము కలిగి, మిగిలిన 5 తాలూకాలకు నష్టము కలుగకుండా వుంటే మొత్తం 15 తాలూకాలకు remission ఇవ్వమనడం అర్థరహితమైన విషయమని మనవిచేయవలసి వున్నది. ఏదో మంత్రులు కొన్ని గ్రామాలు చూశారు కదా! కనుక అన్ని గ్రామాలకు remission యివ్వాలని కోరడము సరియైనది

కాదని మనవిచేయుచున్నాను ఈ బకాయాలు ధనవంతులనుంచి వసూలు చేయడము లేదు. బీదవారినుంచి వసూలు చేస్తున్నారని నేరము మోపారు. ధనవంతుల వద్దనుంచి ఎవరు వసూలు చేయలేదో నాకు చూపించినట్లయితే కఠినమైన చర్యలు తీసుకొంటాను. అటువంటి ఉదాహరణ ఒక్కటి కూడ తెలివు ఇవ్వలేదు. జనరల్ గా చెపుతున్నాడు. కాని ఫలానాతోట ఈ విధముగా జరిగిందని ఎవ్వరూ చెప్పలేదు. ఎంతోమంది ప్రాతీనిధ్యము వహించి అడ్డొలిచారు. ఆ ప్రాతీనిధ్యమును అంగీకరించి నట్లయితే మన 20 జిల్లాలోను ఒక్క రెండు ప్రెసలైనా వసూలుచేసే అవకాశముండదు. అంతా మాఫీ చేయవలసి ఉంటుంది. మేము చెప్పినదంతా బాగానే వుందని, మేమిచ్చిన ఆర్డర్లు బాగానే వున్నవని చెప్పారు. కాని అవి అక్కడ అమలు జరుగుట లేదని చెప్పారు. అది సరియైన ఆక్షేపణ కాదు. ఎక్కడ సరిగా అమలు జరుగలేదో చెప్పండి. అక్కడ మీరు ఎందుకున్నారని అడుగుతున్నాను. నిజముగా మీరంతా watchmen. దొంగతనము watchmen తప్పువల్ల అవుతుంది. కాని watchmen సరిగా వుంటే దొంగతనము ఎక్కడ అవుతుందండీ? ఇవాళ మిమ్ములను లక్ష్యపెట్టకుండా వుండే ధైర్యము ఉద్యోగులకు ఎక్కడ వుందండీ? మీ మోదిరే ఉద్యోగులందరు ప్రజాసేవకులమనే భావముతో ప్రజాసేవ చేస్తున్నారని అని మనమంతా నమ్మవలె. ఉద్యోగులంటే ప్రజాముకాలములోని ఉద్యోగులని అనుకోవాలి. ఉద్యోగులనగా యమదూతలని మనము వారికి రక్షకులమని అనుకొంటే తప్పు. దౌర్జన్యము చేశారు. జప్తుచేశారని అన్నారు. నాకు దయచేసి ఒక list ప్రాసీ యివ్వండి. ఫలానా వారి యిల్లు వేలమయిపోయింది. ఫలానావారి భూమి వేలము వేశారు ఫలానావారి చెంబు, ముంతలు, వేలము వేశారు అని ఒక list ప్రాసీ యివ్వండి, తప్పకుండా తగిన చర్యలు తీసుకొంటాము. మేము instructions యిచ్చినాము. ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్యచర్యలు చేస్తున్నారనే ఆరోపణ సరియైనదికాదు. ఉదాహరణగా ఒక్కటైనా ఎవ్వరూ చెప్పలేదు. ఏ ఆస్తి వేలము వేశారో, ఏమి కఠిన చర్యలు తీసుకొన్నారో ప్రాతములకముగా యివ్వండి. ప్రభుత్వము కఠిన చర్యలు తీసుకొంటుందా లేదా అని ఆలోచించండి అని కోరుతున్నాను. మేము యిచ్చిన ఆర్డర్లు ఒకటి, రెండు చదివి వినిపిస్తాను.

بہ ترسیل قتل مجلس مال کو لکھا جائے کہ بقایا خالد وصول کرے
کے بہ معنی نہیں ہیں کہ بقایا دار کو اگر کوئی رقم واجب الوصول
ہو تو اسکو مجرا نہ دیکر اس سے پورا بقایا وصول کریں۔ اگر بقایا دار
کو سرکار سے رقم کی ادائی کے لئے یا اسکو بقایا میں مجرا کر کے کئے
کچھ منظوری وغیرہ کی ضرورت ہو تو اسقدر رقم بقایا کی وصولی تک
ملنوی کر کے بعد ضروری کارروائی بقایا دار کی یا قتی رقم کو
اسکے بقایا میں منہا کرنا چاہئے۔ یہ عمل محض اس درخواست کو
ساتھ ہی نہیں ہونا چاہئے بلکہ عام بقایا داروں کے متعلق بھی عمل
ہونا چاہئے۔

ಇದಿ 10వ సెలెక్షన్ ఇచ్చాము కాని తరువాత మళ్ళీ మావద్దకు వస్తే
యింకా కఠినంగా వాచాము.

عمل درخواست مجلس مال کو روانہ کیجائے اور لکھا جائے کہ
میں اب تک متعدد درخواستوں پر تحویف کیا ہوں کہ اگر کوئی
بقایا دار بیان کرتا ہے کہ اسکی یافتنی رقم سرکار میں جمع ہے تو حواہ
وہ سررشتہ مال میں ہو یا کسی اور سررشتہ میں فوراً اسکی جانچ
کر کے وہ رقم تقایا میں جمع کر کے باقی واجب الادا رقم بقایا دار سے
وصول کر لینا چاہئے یا اسکی یافتنی رقم کو اسکے بقایا میں جمع کرنے میں
منظوری وغیرہ کی ضرورت ہو تو اسقدر رقم کا مطالبہ ملتوی کر کے
باقی بقایا وصول کر لینا چاہئے۔

دانی تరువాत वासिंदी इदि.

اور بعد تکمیل کارروائی اسکی یافتنی رقم بقایا میں مجرا کر کے
بقایا بے باقی کر لینا چاہئے اس طرح کے عمل سے طوالت نہ ہونے کیلئے
خود مجلس مال کو سہولتیں پیدا کرنا چاہئے۔ اگر وہ سہولتیں
مجلس مال کے امکان میں نہیں ہیں تو کس طرح سہولتیں پیدا
کرنا چاہئے۔ تحریک کریں۔ کمیٹی سے متذکرہ صدر تصفیہ
کرا کر ہر ایک سررشتہ کے نام احکام جاری کر دئے
جائینگے۔ بقایا داروں کی یافتنی رقم کے متعلق یہ کہتے ہیں کہ اسکے لئے
عائدہ کارروائی کرو اور رقم بقایا فوراً داخل کرو۔ مگر یہ بہت بدناما
ہے اور وصول کنندہ عہدہ دار کی نا اہلیت کا بین ثبوت ہے۔ اسلئے
مجلس مال کو چاہئے کہ جس طرح وصول بقایا کا کام مقدم ہے اس سے
بڑھ کر بقایا دار کی یافتنی رقم کا تصفیہ مقدم سمجھے۔ اگر مجلس مال
حسب مذکور عمل کر کے وصول بقایا میں سہولت نہ پیدا کرے تو
یہ مجلس مال کی عدم کارگزاری کا بین ثبوت ہوگا۔ اس لئے مجلس مال
کو چاہئے کہ صحیح طریقہ پر سرکار اور بقایا دار کی یافتنی رقم کے
متعلق یکساں عمل کرے۔ اور جیسا کہ اوپر بتایا گیا ہے جلد رقم تقایا
وصول کرے۔ اس اصول کے تحت عام طور پر اور درخواست گزار
کے متعلق مجلس مال کیا عمل کیا کرتی ہے اس سے اطلاع دیں۔ اور
آئندہ بھی معتمدی مال کو وقتاً فوقتاً رپورٹ کے ذریعہ آگاہ رکھیں۔

ఈ ప్రభుత్వానికి బాకీదార్లపై ప్రేమ వుందా? వారికి ఎట్టి కష్టం కలుగ కూడదనే ఉద్దేశం ఈ మంత్రులకు వుందా? అని కొందరు మంత్రులు ప్రశ్నించారు. నేను ఒక విషయం చెబుతాను గౌరవ సభ్యులకు తమ నియోజక వర్గాలవరకే తమ దృష్టి వుంటుంది. కాని ప్రభుత్వంలో వున్న మంత్రులకు మొత్తం రాష్ట్రం అంతటా దృష్టి వుంటుంది. కేవలం మేము మా నియోజకవర్గాల గురించే ఆలోచిస్తే మేము ఈ తావు నుండి తప్పుకోవలసి వస్తుంది. అందుచేత మాకు మొత్తం రాష్ట్రం అంతటాపై, అన్ని జిల్లాలపై ప్రేమ వుంటుందనే విషయం గౌరవ సభ్యులు మరువ కూడదని కోరుచున్నాను. ప్రజలనుండి కఠినంగా, బలవంతపెట్టి, వారిని నిర్లక్ష్యం చేయటానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా లేదనే విషయం ఎవరూ మరువకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. మేము వసూలు చేయాలనే చెప్పాము. ఎవరినుండి వసూలు చేయాలని చెప్పాము? వున్నవారి నుండి వసూలు చేయాలని చెప్పాము. లేనివారి విషయంలో ఉద్యోగస్తులు తమ విచక్షణా శక్తిని ఉపయోగించి ఎవరికి ఎట్టి అవకాశాలు ఇవ్వాలో వాటిని ఇవ్వవలసిందిగా చెప్పాము. అంతేగాని ఇవ్వలేని వారి నుండి ఆస్తులు వేలం వేసి వసూలు చేయటం లేదు. ఉన్నవాతి నుండి తప్పక వసూలు చేయమనే చెప్పాము. ఒక లక్ష రూపాయలుగల వ్యాపారస్థుడు వున్నాడనుకోండి. అతనికి రు. 200 వన్ను చెల్లించే భూమి వుందనుకోండి. అతడు ఒక వంద రూపాయలు బాకీ వుంటే వంట పూర్తిగా సాడై పోయినా, ఖర్చులకు కూడ చేతి సొమ్ము అయినా అతని నుండి ఎందుకు వసూలు చేయకూడదని నేను అడుగు తున్నాను. చెల్లించటానికి శక్తిలేక, వున్న ఆస్తిని వేలంవేసి చెల్లిస్తున్న సందర్భములు ఏదైనా వుంటే మా దృష్టికి తీసుకురండి. అట్లా చేసిన ఉద్యోగస్థులను మేము అడుగుతాము వారిని కఠినంగా విమర్శిస్తాము. అట్లా జరుగకుండా చూస్తాము. “మంత్రిగారు చెప్పింది బాగానే వుంది. అది నిజమే కాని అక్కడ మాత్రం ఆ విధంగా జరగటం లేదు” అని గౌరవసభ్యులు అంటారు. అది ప్రభుత్వం వారి తప్పుకాదు. అది గౌరవ సభ్యుల తప్పు. సర్దార్ పటేల్ మొట్టమొదటి సారి హైదరాబాద్ వచ్చినప్పుడు గౌరవ సభ్యులంతాపోయి ‘అక్కడ నుండి వచ్చిన ఆఫీసర్లందరూ. C.A లు D.C.A లు లంచాలు తీసికొంటున్నారు’ అని చెప్పారు. అప్పుడు ఆయన “ఏ నాన్ మన్ కీ గుర్తిస్తా అది మీ తప్పు కాని వారిది కాదు.” అని అన్నారు. అది యధార్థమైన విషయం. నీయమాలు మీకు అనుకూలంగా వున్నాయి. దానికి అనుకూలంగా అమలు జరపమని మేము చెబుతున్నప్పుడు ‘వారు తప్పుచేశారు’ అని సభ్యులు మాతో చెప్పకుండా వారు తప్పుచేయకుండా చూచి, మందలించవచ్చును. మంత్రులతో చెప్పవచ్చును. ఏ మంత్రితో చెప్పినా వింటాడు. రాత్రులు 12 గంటలకు ఎవరో వచ్చి మంత్రిగారిని కలవాలి’ అని నా నౌకరు నన్ను లేపితే నేను అప్పుడుకూడ వింటాను. ఉదయం నుండి రాత్రివరకు ఎవరు ఎప్పుడు వచ్చినా నేను కల్సుకొంటూ వుంటాను.

శ్రీ చాపలాల గోపాలకృష్ణదేవ:—రాత్రులు చెలితే వింటారని మాకు తెలియదు. పూర్వం చెలితే వింటుండేది. రాత్రులు చెలితే వింటారా?

శ్రీ కె వి రంగారెడ్డి :— గౌరవసభ్యులకు చెవులులేక వినలేక పొవచ్చు కాని నేను ఏగలు పింటున్నాను రాక్షసులను పింటున్నాను. ఫలానా time లో రావాలి, పలానా time లో రాకూడదని నిర్దంధం పెట్టలేదు అనుకుంటే మూత్రం ఒక గంట మూత్రం ఎవరైనా రావచ్చు అన్నాను అది వచ్చి ఎవరైనా రాదలనుకుంటే ముందు చెప్పి time అడిగి రావాలని చెప్పాను. అదైనా నేను రంగారెడ్డిని చూడవలసివుంటుంది కనుక అలా పెట్టాను. ఇది తరువాత ఇంబివద్ద, వైటకూడ కలసి ముట్లాడుతాను నేనేకాదు ప్రతి మంత్రి కిలసి ముట్లాడుతారు సభ్యుల ద్వారా ఎన్నికైన మంత్రులు తప్పక వారినెప్పుడు కలసుకొంటూ వుంటారు. నేను అదృష్టవశాత్తూ వున్నప్పుడు ఒక సంవత్సరం ప్రయత్నించేసినా ఒక మంత్రిని కలవలేక పోయాను మంత్రులు కూడ ప్రజాసేవ చేయటానికి వచ్చారు ఆఫీసర్లు కూడ ప్రజల కష్టాలను దృష్ట్యలో పెట్టుకొనే వ్యవహరిస్తారు కనుక వారిని యమదూతలని అనుకోవటం పొరబాటని మనవి చేస్తున్నాను. వసూలు చేయవద్దని ఎందుకు చెబుతున్నారో నాకు అర్థంకావటంలేదు ఒక వైపు ప్రాజెక్టులు కావాలని చెబుతారు. మరో వైపు రెమిషన్ ఇవ్వమని. సూల్ గుజారి తగ్గించమని, బకాయిలు వసూలు చేయవద్దని కోరుతారు. ఏదీవసూలు చేయకుండా వసూలు ఎట్లా నడపాలో మాకు అర్థం కావటంలేదు. వారే ఈ స్థానములో వుంటే రావలసిన డబ్బును వసూలు చేయకుండా చేయవలసిన వసూలు ఏ మంత్రంలో, ఏ సంప్రదంలో చేస్తారో నాకు తెలియటంలేదు. అక్రమంగా వసూలు చేయవద్దని చెప్పాము. అలా జగ్గ మంటే మా రృప్తికి తెచ్చుని గౌరవసభ్యులకు చెప్పాము. రెండు సంవత్సరాలనుండి సర్పార్టి వసూలు చేయవద్దని చెప్పారు జాగీర్ లో వున్న బాకీలను తీసేయ నున్నారు. ఇవి ఎందుకు తీసివేయాలని నేను అడుగుతున్నాను సిల్వర్ జాబ్లి ముందువున్న బకాయిలను రద్దుచేయమన్నాము తరీఫన్ను ఖాల్వా కంటే వ్యతిరేకంగా ఉన్నప్పుడు తీసివేయమన్నాము. ఇంకా అక్రమమైన టన్నులు అన్నీ తీసేయమన్నాము ఇలా ఇన్నీ చెప్పినా యింకా వసూలు చేయవద్దని చెప్పటంలో అర్థంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఎజాలిషన్ జాగీర్ డిస్ట్రిక్టులో section 6 వల్ల జాగీర్దారు హక్కులన్నీ మాకు కల్గాయని కళా వెంకటరావుగారో బోర్డు మెంబరో చెప్పినట్లుగా చెప్పారు. ఆ సెక్షన్ ప్రకారం జాగీర్దారుమీద బాధ్యతలు ఎన్నీ వున్నవో అవన్నీ గవర్న మెంటు మీద వున్నవి. జాగీర్దారుకు వున్న హక్కులన్నీ గవర్న మెంటుకు వచ్చినవి.

జాగీర్దారుమీద ఏదైనా బాధ్యత ఉంటే, అది గవర్న మెంటు నుంచి మీరు రాబట్టుకొనవచ్చు. ఇప్పుడు ఎంతోమంది అటువంటి దాన్ని గురించి దరఖాస్తులు వేస్తున్నారు. జాగీర్దార్లమంచి రావలసిన డబ్బు ఏమైనా ఉంటే, అటువంటివన్నీ ఇస్తున్నాము. అదేవిధంగా జాగీర్దార్లకు రావలసిన డబ్బు ఏమైనా ఉంటే, దానిని వసూలు చేసుకొంటున్నాము. బహుశ ఈ విషయం గండ వీరయ్య గారికి తెలియక. జాగీర్దార్లమంచి రావలసింది మూత్రం ఇవ్వడం లేదన్నారు. Section 6 ప్రకారం జాగీర్దారు యొక్క బాధ్యతలు ప్రభుత్వం మీద వస్తున్నాయి. జాగీర్దార్ల యొక్క హక్కులు కూడా ప్రభుత్వానికి వస్తున్నాయి. అనేది అర్థం

చేసుకొనేదాంట్లో వారు కొంచెం పొరబాటు పడినారని అనుకొంటున్నాను ఎందుకంటే State కు సంబంధించినంతవరకు మూత్రమే ప్రభుత్వానికి బాధ్యత ఉన్నదిగాని, State కు సంబంధం లేనటువంటి వాటిమీద, జాగీర్దార్లు ఏదో private గా అప్పు తీసుకొంటే ఆ విషయంలో ప్రభుత్వానికి బాధ్యత లేదు. కాని జాగీర్దారు State కొరకు, తన జాగీరు అభివృద్ధికొరకు ఏదైనా చేసిఉంటే, దాని బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది అదేవిధంగా శిస్తు మొదలైనవి రాబట్టేది ఉంటే, అది ప్రభుత్వము తీసుకొంటుంది. Private ది ఏదైనా జాగీర్దారుకు రావలసి ఉంటే, దాని విషయంలో ప్రభుత్వానికి హక్కులేదు. State కు సంబంధించినంతవరకే, ప్రభుత్వానికి బాధ్యత హక్కు ఉన్నది. ఇతరంగా లేదు. ఈ భేదం బహుళ వారికి తెలియకుండా జాగీర్దారుకు రావలసినటువంటివి మాత్రం తీసుకొంటారు, ఇవ్వవలసినటు వంటివి మాత్రం ఇవ్వరు అని అనుకొని ఉంటారని నేను భావిస్తున్నాను. అంతే కాకుండా, పెద్ద మొత్తములు ఎవరైతే బాకీ ఉంటారో వారికి ఇక్కడనుంచే telephone messages పోతాయి. సన్నరకం వాళ్ళకు దక్కలేదు అంటారు. అటువంటిదేమీ లేదు. నేను మొట్టమొదట రిపోర్టు చదివినదాని ప్రకారం స్థితిమంతుల వద్దనే తప్పక వసూలు చేయవలెననే భావం మేము సూచించాము. దానికి సంపూర్ణంగా వ్యతిరేకంగా వారు సెలవిచ్చారు అటువంటిది ఎక్కడైనా జరిగి ఉన్నట్లయితే ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవచ్చు. అటువంటి వాటిమీద ప్రభుత్వము కఠినమైన చర్య తీసుకొంటుందని హామీ ఇస్తున్నాను.

తరువాత ఈ పంటల విషయం ప్రభుత్వ రిపోర్టులే రావడంలేదు అని అన్నారు ప్రతి 15 రోజులకు పంటలు ఎక్కడెక్కడ ఏవిధంగా ఉన్నవో ప్రతి జిల్లానుంచి general గా report వస్తుంది. అన్ని జిల్లాలనుంచి 15 దినాల క్రితం reports వచ్చినాయి. కాని, కూలీకొరకు కావలసినటువంటి చివరి రిపోర్టు మాత్రమే రాలేదని మనవిచేశాను గాని మామూలుగా ప్రతి 15 రోజులకు ప్రతి జిల్లానుంచి reports వస్తూనే ఉన్నాయి. ప్రభుత్వము తెలుసుకొంటూనే ఉన్నది ప్రభుత్వము తెలుసుకోకుండా నిద్రావస్థలో ఉన్నదనుకోవడం పొరబాటు. అంతే కాదు, కఠినంగా శిస్తులు వసూలు చేస్తున్నారని అన్నారు. అదికాదు. ఎక్కడైనా కఠినంగా వసూలు చేస్తున్నారని వాళ్ళనుంచి application వస్తే వారికి సంపూర్ణమైన సానుభూతితో సహాయం చేస్తామని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అటువంటి దౌర్జన్యం జరగకుండా మేము చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. వీరయ్య:- ఎక్కడైనా ఇవ్వలేనిదొట్ల వేలము చేసివుంటే, వాటిని వాపసు తీసుకొంటారా?

శ్రీ కె.వి. రంగారెడ్డి:-అక్రమంగా ఏదైనా చేసిఉంటే, అది cancel చేస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సభను రేపు ఉదయం 9 గంటలవరకు వాయిదా వేయడమైనది.

(The House then adjourned till Nine of the clock on Saturday, the 19th December, 1959).